

Lokalförsörjningsplan 2016-2018

Redovisning av prognosperiod 2015-2023

**Slutrapport projektet Skolbyggnation för ett växande
Stockholm**

Uppdatering av funktionsprogram för grundskola

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	5
Inledning	7
Behovsanalys	8
Befolkningsprognos	8
Elevantalsprognos grundskola.....	11
Geografiska elevströmmar.....	14
Elevströmmar mellan kommunala och fristående skolor.....	16
Samordnad grundskoleplanering i Stockholm (SAMS).....	20
Prognossäkerhet och nollområden	21
Elevantalsprognos gymnasieskola.....	22
Elevrörlighet inom gymnasieskolan	25
Fristående gymnasieskolor	26
Lokalresurser	27
Grundskola	27
Gymnasieskola	27
Modell för kapacitetsbedömning	28
Administration	28
Förändringar i lokalbeståndet	28
Kök	28
Tillgänglighetsanpassning	29
Skolgård	29
Nyanlända	30
Samverkansprojekt om idrottsbehov	30
Grundskola	31
Skolbyggnation för ett växande Stockholm	31
Funktionsprogram för grundskola	31
Grundsärskola	32
Fritidshem	33
Gymnasieskola	33
Administrativa lokaler	33
Kostnadsutveckling.....	34
Grundskola	34
Gymnasieskola	35
Administration	36

Stadsdelsnämndsområden.....	37
Bromma.....	39
Behovsanalys	39
Lokalresurser	40
Förändringar i lokalbeståndet	40
Enskede Årsta Vantör.....	43
Behovsanalys	43
Lokalresurser	44
Förändringar i lokalbeståndet	44
Farsta.....	47
Behovsanalys	47
Lokaltillgångar.....	48
Förändringar i lokalbeståndet	48
Hägersten-Liljeholmen.....	51
Behovsanalys	51
Lokaltillgångar.....	52
Förändringar i lokalbeståndet	52
Hässelby-Vällingby	54
Behovsanalys	55
Lokaltillgångar.....	56
Förändringar i lokalbeståndet	56
Kungsholmen.....	60
Behovsanalys	60
Lokaltillgångar.....	61
Förändringar i lokalbeståndet	61
Norrmalm	64
Behovsanalys	64
Lokaltillgångar.....	65
Förändringar i lokalbeståndet	65
Rinkeby-Kista	68
Behovsanalys	68
Lokaltillgångar.....	69
Förändringar i lokalbeståndet	69

Skarpnäck	72
Behovsanalys	72
Lokaltillgångar	73
Förändringar i lokalbeståndet	73
Skärholmen	75
Behovsanalys	75
Lokaltillgångar	76
Förändringar i lokalbeståndet	76
Spånga-Tensta	79
Behovsanalys	79
Lokaltillgångar	80
Förändringar i lokalbeståndet	80
Södermalm	83
Behovsanalys	83
Lokaltillgångar	84
Förändringar i lokalbeståndet	84
Älvsjö	87
Behovsanalys	87
Lokaltillgångar	88
Förändringar i lokalbeståndet	88
Östermalm	91
Behovsanalys	91
Lokaltillgångar	92
Förändringar i lokalbeståndet	92
Bilagor	93
Bilaga 1: Lokalresurser	93
Bilaga 2: Projektlista 2016-2018	93
Bilaga 3: Slutrapport projektet Skolbyggnation för ett växande Stockholm	93
Bilaga 4: Funktionsprogram för grundskola	93

Sammanfattning

Stockholms befolkning ökar kraftigt. Befolkningen i åldrarna 1-18 år (det vill säga de åldrar som går, eller kommer att gå i skola) ökar under prognosperioden 2014-2023 med ungefär 37 000 personer. Detta är en uppskrivning mot föregående års prognos med cirka 7 000 personer. Det bedöms bo drygt en miljon människor i Stockholm år 2023, varav 210 000 i åldrarna 1-18 år. Under planeringsperioden 2016-2018 prognostiseras 1-18-åringarna att öka med cirka 9 000 personer.

Ålderskategorin 6-12-åringar (förskoleklass-, låg- och mellanstadieelever) är den kategori som ökar mest sett till antal. Andelsmässigt står dock 13-15-åringarna (högstadieelever) för den största ökningen. Även 16-18-åringarna (gymnasieelever) bedöms stå för en stor procentuell ökning.

En betydande orsak till den prognostiserade befolkningsökningen är den långsiktiga bostadsproduktionsplanen som staden har som mål att realisera. Bostadspotential Stockholm innebär 140 000 bostäder under perioden 2010-2030. Samverkansprojektet Samordnad grundskoleplanering i Stockholm pågår mellan stadens förvaltningar, under ledning av Stadsledningskontoret, för att initialt möta grundskolbehovet kopplat till produktionen av bostäder på längre sikt.

Som planeringsunderlag har en långsiktig befolknings- och elevprognos tagits fram som rymmer hela bostadspotentialen. Utifrån denna tar utbildningsförvaltningen fram behovsanalyser per stadsdelsnämndsområde. Vidare arbete vidtas inom samverkansprojektet för att hantera det behov av långsiktigt kapacitetstillskott som utbildningsförvaltningens behovsanalyser pekar på.

Över tid har andelen elever ökat i de fristående skolorna. Den största förändringen har skett i de högre årskurserna där andelen fristående har ökat mest. Minst har andelen ökat i de yngre åldrarna där de kommunala grundskolorna i stort sett behållit sin andel av eleverna. För F-klass har kommunal skola ökat sin andel. Fristående grundskolor har lägst andel elever i de lägre åldrarna, 18 %. För årskurs 7-9 är andelen elever i fristående skola 26 %. Viss överkapacitet finns i flera stadsdelar med låg andel elever i egen regi. Potential finns därför att öka andelen elever i egen regi.

Projektet Skolbyggnation för ett växande Stockholm påbörjades 2011 och avslutades vid utgången av 2014. Det huvudsakliga uppdraget var att ta fram förslag till skolutbyggnad så att balans skulle råda mellan det prognostiserade elevantalet i egen regi år 2020. Lokaltillskottet planeras nu överstiga 10 000 nya elevplatser, vilket innebär att det på stadsnivå råder balans mellan behov och lokaltillgångar år 2020.

Elevantalet för Stockholms stads gymnasieskolor bedöms i elevprognosen öka med 3 700 elever fram till år 2018 och med 7 300 elever fram till slutet av prognosperioden i jämförelse med år 2014. Detta beror enligt prognosen delvis på ett ökat inflöde av elever från andra delar av länet. Förvaltningen har tagit fram ett scenario utifrån elevantalsprognosen för Stockholm och länet och den procentuella andel som kan tänkas söka olika gymnasieprogram. Planeringsscenariot innebär i jämförelse med prognosen ett initialt lägre elevantal än det prognostiserade, men på längre sikt ett elevantal som överstiger den nu ordinarie prognosen. Syftet med scenariot är att beskriva kapacitetsbehov per program, där redovisningen i lokalförsörjningsplanen har sammanfattats per typ av program. Planeringsscenariot kommer att stämmas av med gymnasieskolornas kapacitet och användas för att söka nya lokaler när gymnasieskolan expanderar.

Den elevantalsökning som prognostiseras år 2017-2018 innebär att kapacitetsbehovet vid attraktiva gymnasieskolor ökar. Under planeringsperioden kommer Kungsholmens Västra att vara fullt utbyggd och Frans Schartaus Handelsinstitut stå klart som ny gymnasieskola. Genom de två skolorna bedöms egenregion ha goda förutsättningar att klara den elevantalsökning som prognostiseras under perioden. Det är samtidigt angeläget att i ökad omfattning pröva om gymnasieskolor lämpliga för grundskola kan ställas om till grundskolelokaler och nya lokaler hyras in för gymnasieverksamheten, då det är lättare att hitta lokaler för gymnasieskola än grundskola.

Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att ta fram lokalstrategiska planer för grundsärskolan. Syftet är att se särskolans lokalbehov i ett geografiskt sammanhang och fördelat på norr, city och söderort. Som pilotstudie har en plan tagits fram för de norra delarna av staden. Behovet av lokaler kommer att gås igenom på motsvarande sätt för city och söderort och planer bedöms finnas under planeringsperiodens första del. Slutsatser beskrivs under berörda stadsdelsnämndsområden.

Funktionsprogrammet för grundskola beslutades av utbildningsnämnden i mars 2014. Nämnden beslutade att godkänna programmets inriktning och att ändringar ska redovisas i nämndens lokalförsörjningsplan. En första uppdatering har nu genomförts och utbildningsnämnden föreslås godkänna funktionsprogrammets inriktning.

Sammanfattningsvis beräknas hyreskostnaderna öka för såväl grund- som gymnasieskola och därmed ta en allt större andel av resurserna förutsatt att schablonerna inte ökar i samma takt som hyreskostnaden. Det ekonomiska utrymmet för övriga centrala kostnader kan på så sätt komma att minska.

Inledning

I samband med nämndernas arbete med underlag till budget ska en lokalförsörjningsplan utarbetas. Lokalförsörjningsplanen är ett verktyg för att staden på lokal och central nivå ska ha möjlighet att planera det långsiktiga behovet av lokaler.

Lokalförsörjningsplanen har följande disposition:

- Behovsanalys
- Lokalresurser
- Förändringar i lokalbeståndet

Inledningsvis sker i denna plan redovisning på stadsnivå för att därefter följas av redovisning på lägre nivå, från stadsdelsnämndsnivå till del av stadsdel och skolnivå beroende av relevans och hur långt planeringen idag sträcker sig.

Lokalförsörjningsplanens planeringsperiod är 2016-2018. I redovisning av prognoser förekommer begreppet prognosperiod och gymnasieskolans prognosperiod sträcker sig fram till 2022 och grundskolans prognosperiod fram till 2023.

Avstämning av grundskoleplanering år 2020 sker huvudsakligen i bifogad slutrapport för projektet Skolplanering för ett växande Stockholm.

Redovisning av stadsledningskontorets projektet Samordnad grundskoleplanering i Stockholm (SAMS) sker under särskild rubrik. Utgångspunkt för projektet är bostadsbyggande fram till år 2030 och prognostiserat elevantal på stadsdelsnivå år 2040.

Planen innehåller viss redovisning om fristående grund- och gymnasieskolor. Det finns skillnader mellan redovisning av fristående och kommunala skolor eftersom förvaltningen saknar tillräcklig kunskap om de fristående skolorna för att göra en likvärdig redovisning.

Tidigare års redovisning av planeringsförutsättningar för planeringsperiodens första förskoleklassintag utgår då redovisningen behöver fördjupas för att vara användbar. Avsikten är att ta fram underlaget efter 2015 års förskoleklassintag och att inarbeta underlaget i verksamhetsplanen för år 2016.

I bilagor redovisas lokaltillgångar (bilaga 1), pågående och planerade byggnadsprojekt (bilaga 2), slutrapport för projektet Skolbyggnation för ett växande Stockholm (bilaga 3) och funktionsprogram för grundskola (bilaga 4).

Behovsanalys

Behovsanalysen grundar sig på befolkningsprognoser för Stockholms stad och län respektive elevantalsprognoser för grundskola och gymnasieskola.

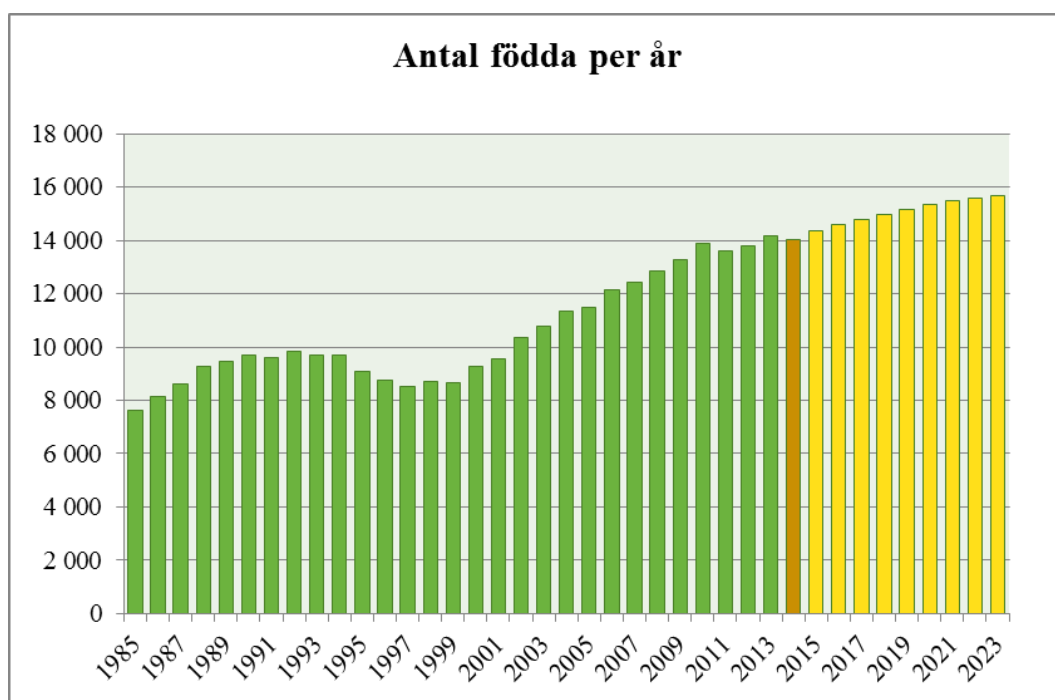
Elevantalsprognoserna utgår från befolkningsprognoserna, men är sedan framskrivningar utifrån tidigare antagningsmönster.

De prognoser som utbildningsförvaltningen använder är stadens officiella befolkningsprognos för perioden 2014-2023, Stockholms läns landstings befolkningsprognos, elevantalsprognos för grundskola för perioden 2014-2023, elevantalsprognos för gymnasiet för perioden 2013-2022 samt en långsiktig befolknings- och elevprognos som sträcker sig fram till år 2040.

Befolkningsprognos

Stadens befolkningsprognos tas fram en gång per år av Sweco. Nuvarande prognos bygger på befolkningsantalet den 31 december 2013 och sträcker sig fram till och med år 2023. Prognosen innefattar befolkningsförändringar i såväl befintlig byggnation som nybyggnation.

Antalet födda per år i Stockholms stad har de senaste åren stabiliserat sig på historiskt höga nivåer. Dock prognostiseras antalet att öka kraftigt fram till 2023 enligt nuvarande befolkningsprognos. Det är en förändring mot föregående års prognos där de framtida födelsetalen stabiliserades.

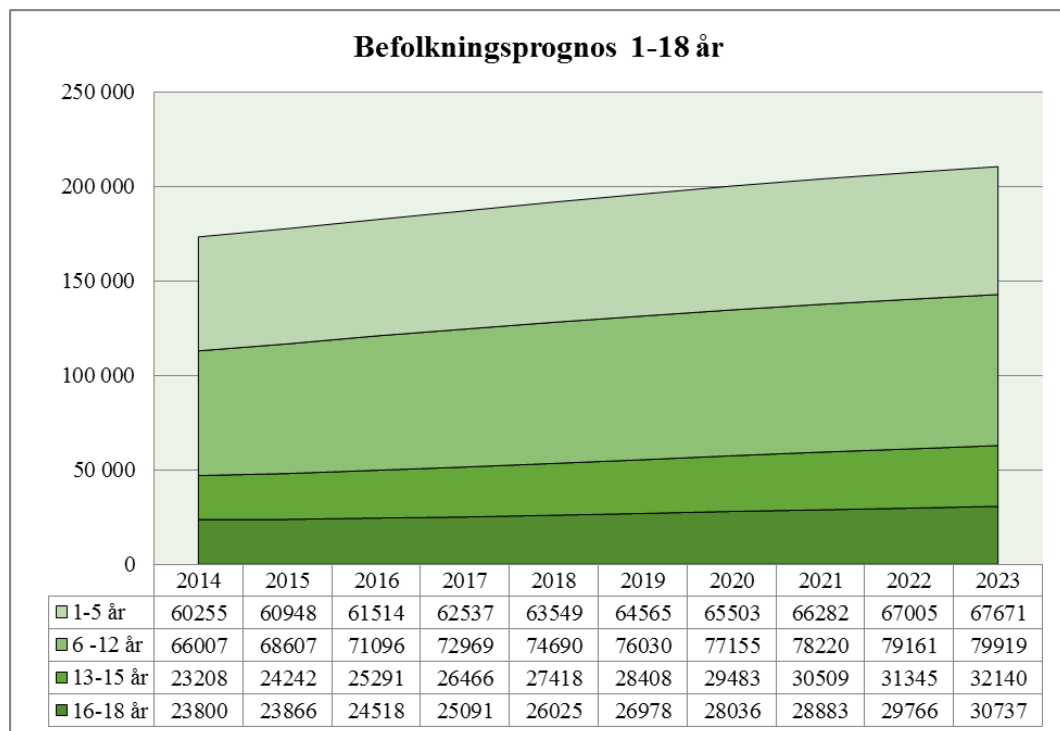
Figur 1: Antal födda per år (Från och med år 2014 = Prognostiserat antal), källa Sweco

Befolkningen i åldrarna 1-18 år (de åldrar som går, eller kommer att gå i skola) ökar under prognosperioden 2014-2023 med ungefär 37 000 personer. En uppskrivning mot föregående års prognos med cirka 7 000. Totalt bedöms det finnas drygt 210 000 personer i åldrarna 1-18 år i Stockholm år 2023. Under planeringsperioden 2016-2018 prognostiseras 1-18-åringarna att öka med cirka 9 000 personer.

Det är inte alla åldersgrupper som ökar lika kraftigt. Störst ökning sett till antal sker i ålderskategorin 6-12-åringar. Denna grupp står för mer än en tredjedel av befolkningsökningen under perioden 2014-2023. Detta motsvarar en ökning om cirka 14 000 personer.

Andelsmässigt ökar 13-15-åringarna mest med en ökning om nästan 40 %. Totalt bedöms en ökning ske om 9 000 personer i ålderskategorin. Under planeringsperioden är samma siffra 2 000. Näst högst ökning står 16-18-åringarna för med en procentuell ökning om cirka 30 %, eller 7 000 personer mellan perioden 2014-2023.

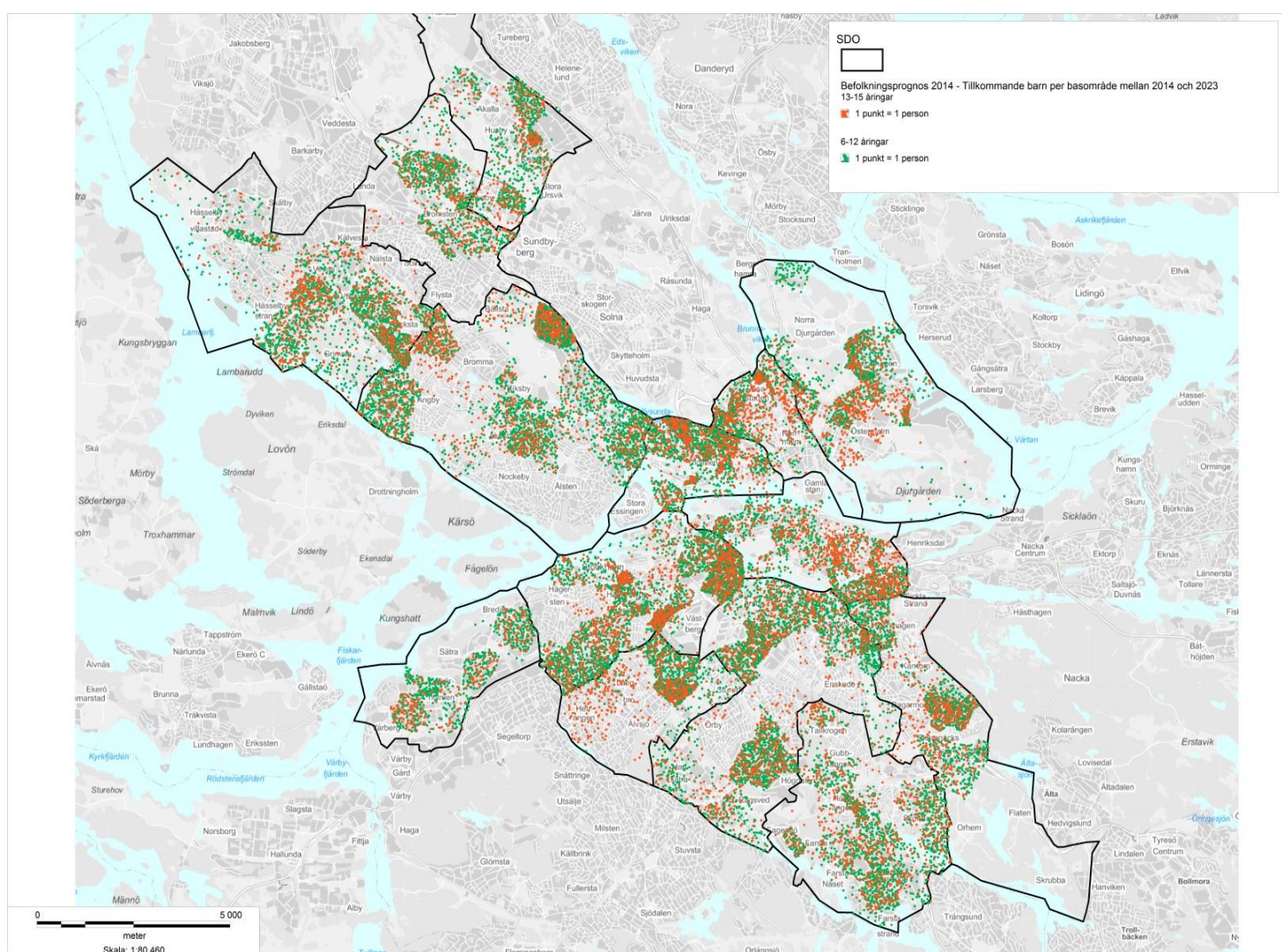
Antalet 1-5-åringar ökar inte andelsmässigt i samma grad som övriga grupper. Under perioden 2014-2023 ökar dessa med 7 400 personer och under planeringsperioden 2016-2018 är samma siffra 2 000 personer.

Figur 2: Befolkningsprognos för olika åldersgrupper år 2014-2023, källa Sweco

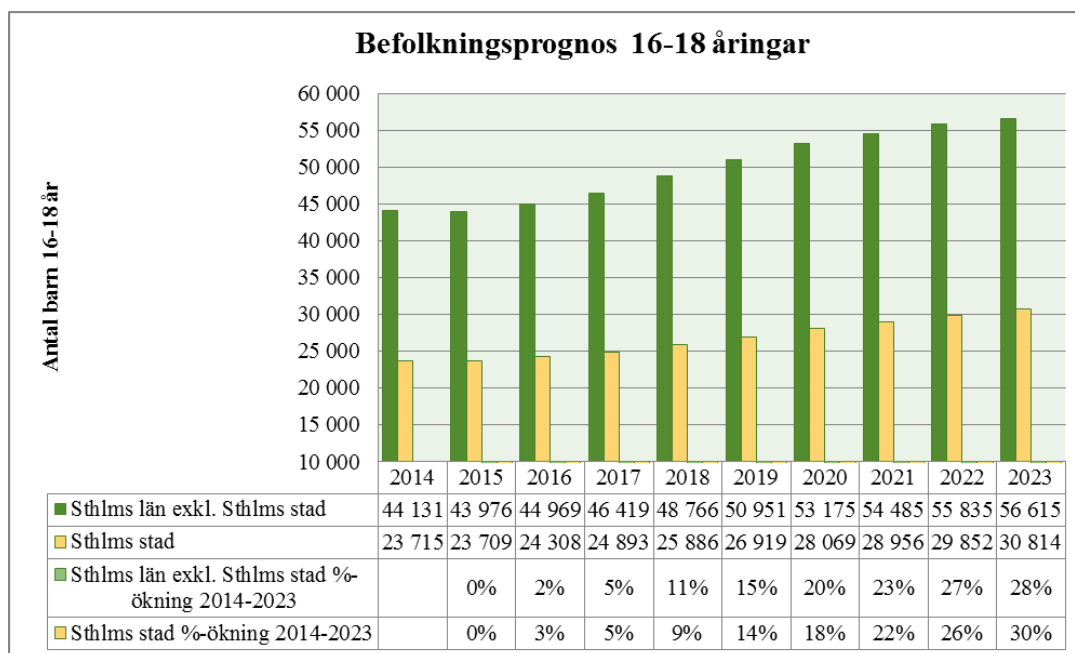
Vad gäller de geografiska skillnaderna utmärker sig Hägersten-Liljeholmen som det stadsdelsnämndsområde som har den överlägset största befolkningsökningen i åldrarna 1-18 år. Här beräknas 5 700 personer tillkomma fram till år 2023, en ökning med 38 %. Området står för 15 % av den totala ökningen i staden.

Övriga stadsdelsnämndsområden som står för stora ökningar är Enskede-Årsta-Vantör med en ökning om 4 500 personer (en procentuell ökning om 24 %) och Bromma med 4 200 personer (26 %). Minst ökning sker i Spånga-Tensta med 1 000 personer (10 %). De stadsdelar som förutom Hägersten-Liljeholmen ligger i topp i procentuell ökning är Kungsholmen 30 % (2 600 personer) och Östermalm 29 % (2 900 personer).

Karta 1: Befolkningsökning 2014-2023 enligt befolkningsprognos 2014. Avser 6-12-åringar samt 13-15 åringar per basområde.

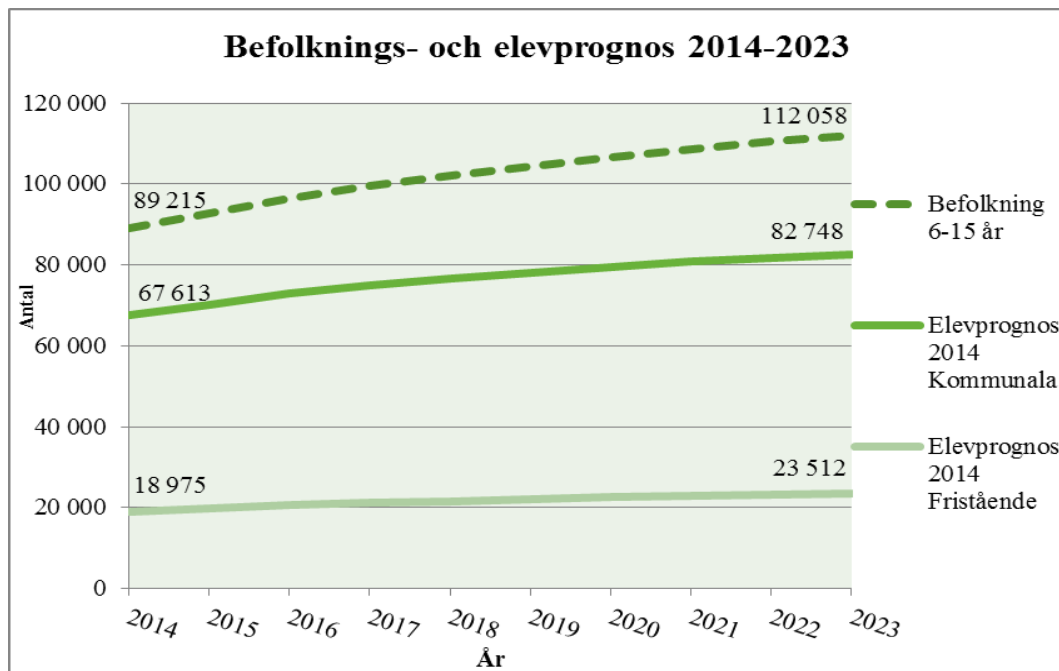
Gymnasieverksamheten i egen regi är genom länets gymnasierregion beroende av befolkningsutvecklingen inom hela Stockholms län. Årskullarna i åldern 16-18 år låg relativt stilla 2008-2010 och har därefter minskat för att under 2014-2015 åter ligga relativt stilla. Från och med 2016 påbörjas en ökning som tilltar under 2020-talet. I slutet på prognosperioden är den procentuella ökningen något högre i Stockholms stad än i övriga länet. Initialt står dock övriga länet för den högsta procentuella ökningen.

Figur 3: Befolkningsprognos över antalet 16-18-åringar i Stockholms län exklusive Stockholms stad, samt enbart för Stockholms stad. Källa: Stockholms läns landsting.

Elevantalsprognos grundskola

Den senaste elevantalsprognosen för grundskolan bygger på stadens befolkningsprognos från 2014 samt aktuellt elevantal per skola från elevantalsavläsning den 15 september 2014 (Källa: Sweco, Elevantalsprognos för grundskola 2014-2023). Grundskolans elevantalsprognos omfattar både egenregi och fristående grundskolor.

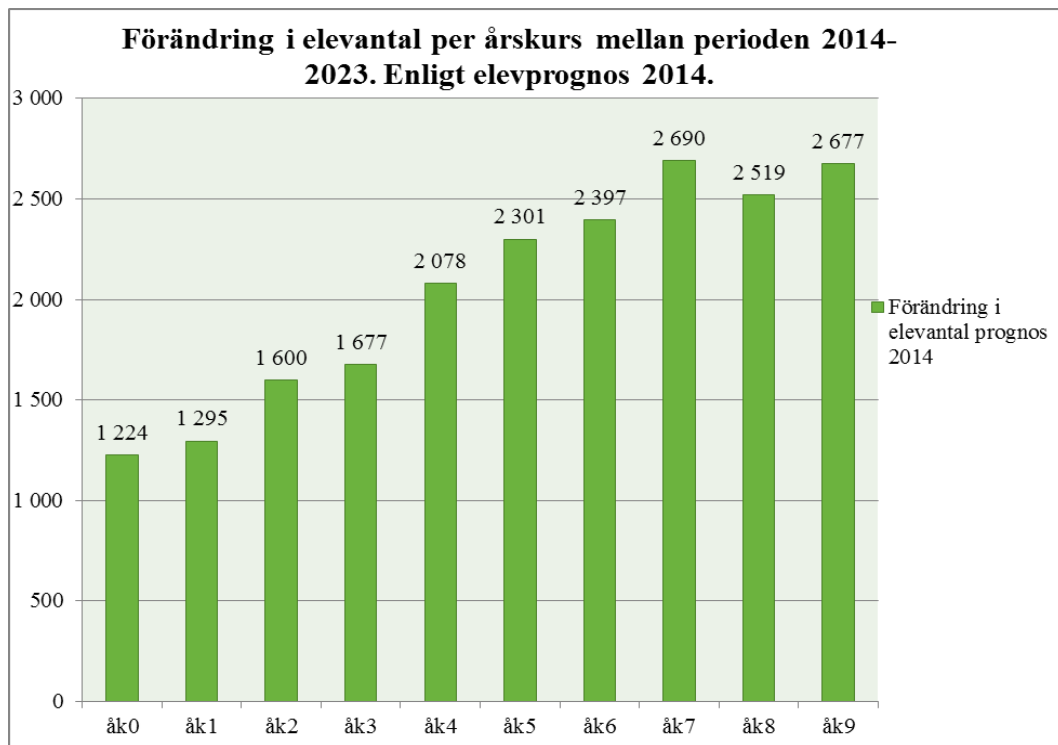

Figur 4: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholms elever i fristående skolor i Stockholm

Det som kan utläsas i figur 4 är att befolkningen i åldrarna 6-15 år i Stockholms stad ökar markant fram till år 2023 (se även under rubriken Befolkningsprognos). Totalt sker en ökning om cirka 23 000 barn. På grund av ökningen i befolkningsprognosen sker även en ökning i elevantalprognosen för fristående och egen regi.

Redan året efter planeringsperioden, år 2019, så förväntas över 100 000 barn gå i kommunal och fristående grundskola inom Stockholms stad. Fram till och med år 2023 har denna siffra ökat till drygt 106 000. En ökning från dagens volymer med nästan 20 000 barn eller 23 %.

Elevantalsmässigt antas den kommunala skolan öka mest, med drygt 15 000 barn mot en ökning om cirka 5 000 för de fristående skolorna. Den procentuella ökningen mellan år 2014-2023 ligger på samma nivåer för både de fristående och kommunala skolorna, cirka 22-24%. Under planeringsperioden 2016-2018 bedöms de kommunala skolorna öka med cirka 4 000 elever och de fristående med cirka 1 000 elever.

Figur 5: Prognostiserad förändring i elevantal per årskurs mellan prognosperioden 2014-2023.

Den största elevantalsökningen förväntas ske inom de högre årskurserna. Dock förväntas det fortfarande finnas flest barn i de yngre årskurserna, även om dessa inte ökar i samma takt som de högre årskurserna.

Skillnaden mellan elevantalsprognoskurvorna för kommunala och fristående skolor och befolkningsprognoskurvan ökar över tid och uppgår år 2023 till cirka 5 800 personer i grundskoleålder. Detta förklaras exempelvis av pendling till och från andra kommuner, elever som inte är registrerade på en skolenhet eller inte tillhör ett nyckelkodsområde (bostadsområde), särskoleelever och barn som tillkommer i så kallade nollområden för att nämna några exempel.

Så här fungerar elevantalsprognosen för grundskola:

Elevantalsprognosen tas fram en gång per år och bygger på stadens befolkningsprognos samt på en elevavläsning för samtliga skolor som görs den 15 september. Prognosen innefattar både skolor i egen regi och fristående skolor. Grundsärskola ingår inte i elevantalsprognosen, vilket kan påverka enskilda skolor med omfattande särskoleverksamhet.

Antalet elever i respektive årskurs beräknas med utgångspunkt från den närmast lägre årskursen läsåret innan. Antalet elever utvecklas på samma sätt som befolkningen i den aktuella åldern i elevens nyckelkodsområde (bostadsområde). Med den här metoden kommer fördelningen av barn i ett visst område att fördelas mellan olika skolor på samma sätt som de gör startåret. Undantagen är årskurs F och årskurs 7 där utvecklingen av antalet elever beräknas baserat på antalet elever i samma årskurs året innan uppräknat med befolkningsutvecklingen. Anledningen till att denna beräkningsmetod används för årskurs 7 är att många elever byter skola inför den årskursen och att det då är mer relevant att titta på hur många elever som valde skolan till årskurs 7 året innan snarare än att titta på hur många elever som gick i årskurs 6.

Elevantalsprognosen tar med andra ord hänsyn till rådande elevströmningsmönster, vilket inte befolkningsprognosen gör.

En skillnad mellan prognosens redovisning av egenregi och fristående skolor är att prognosen för fristående skolor endast omfattar elever boende i Stockholm. Kategorin elever från annan kommun finns således bara för de kommunala skolorna. Stockholmselever i skolor utanför Stockholm återfinns som en egen kategori i elevantalsprognosen.

En förutsättning för att elever ska fördelas på skolor är att det finns historiska intagningsmönster. Prognosen kan därför påverkas av exempelvis en större nyetablering eller omfattande byggnation i ett så kallat nollområde. Nollområden är områden där historiska intag saknas och dessa barn finns därför endast i befolkningsprognosen och inte i elevantalsprognosen. Dessa områdens inflytande minskar på sikt i och med att allt fler områden (exempelvis gamla industriområden som byggs om till bostäder och som tidigare inte haft någon befolkning) i staden blir utbyggda med bostäder.

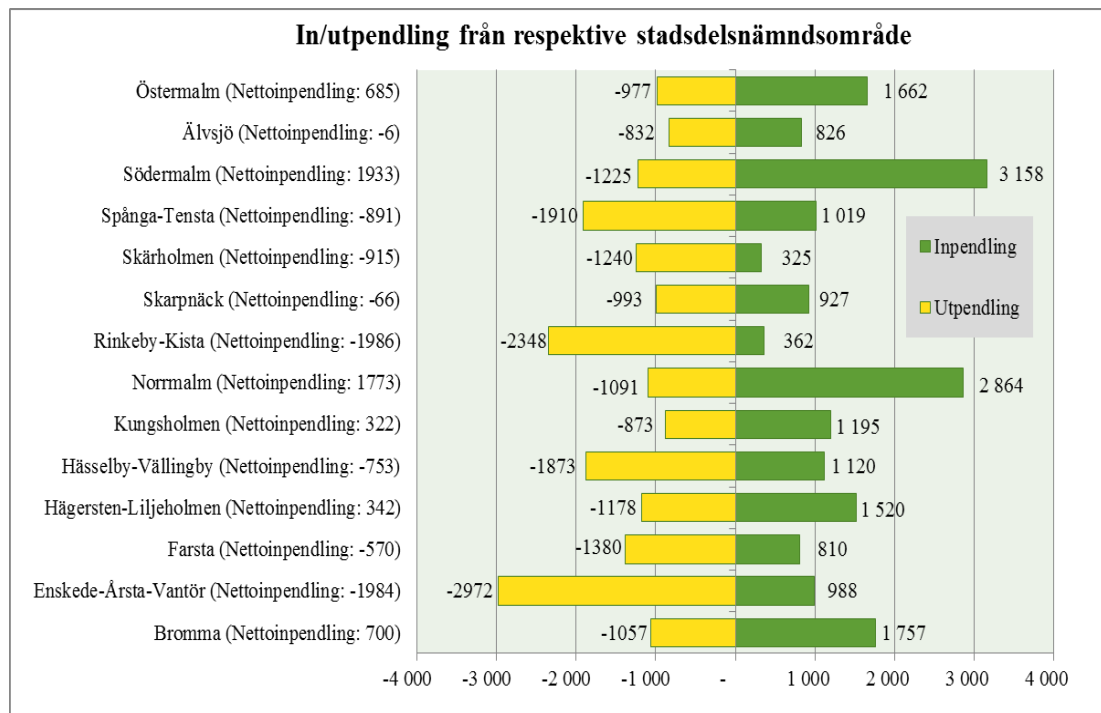
Geografiska elevströmmar

Elevantalsprognoserna för egenregi och fristående skolor bygger på faktiska elevströmmar. Pendling över stadsdelsområdesgränser är av relativt liten omfattning under de första åren och ökar under senare årskurser till att ligga mellan 30 och dryga 35 % i årskurs 7-9 (*Källa Sweco: Pendling och socioekonomisk bakgrund, Stockholm ht 2012 - En översikt*).

Fördelat per stadsdelsnämndsområden är skillnaderna stora. Den största nettoinpendlingen i elevantal, det vill säga utpendlande mot inpendlande elever, står Norrmalm och Södermalm för. För Norrmalm kan viss del av inpendlingen härledas till Adolf Fredriks musikklasser. I motsats har Rinkeby-Kista och Enskede-Årsta-Vantör den största nettoutpendlingen sett till elevantal.

Sett till sin befolkningsmängd i åldrarna 6-15 år så är Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta och Enskede-Årsta-Vantör de stadsdelsnämndsområden som har den största procentuella utpendlingen, 38 %, 33 % respektive 31 % av befolkningen. Norrmalm har den överlägset största inpendlingen sett till sin befolkningsmängd, hela 61 % kommer från annat stadsdelsnämndsområde. Ser man till nettot, med utpendlande elever från Norrmalm mot inpendlande, så har stadsdelen fortfarande den överlägset högsta pendlingsnettot av alla områden med ett netto på 37 %.

Från 2011 till idag står Farsta för den största förändringen vad gäller utpendling, 11 % färre (totalt 23 %) av eleverna pendlar ut från stadsdelsnämndsområdet. I övrigt har väldigt små förändringar skett över tid. I nettopendlingen, det vill säga andelen inpendlande mot utpendlande, mot stadsdelsnämndsområdets befolkning uppvisar Enskede-Årsta-Vantör och Farsta de största förändringarna mellan 2011 och 2014.

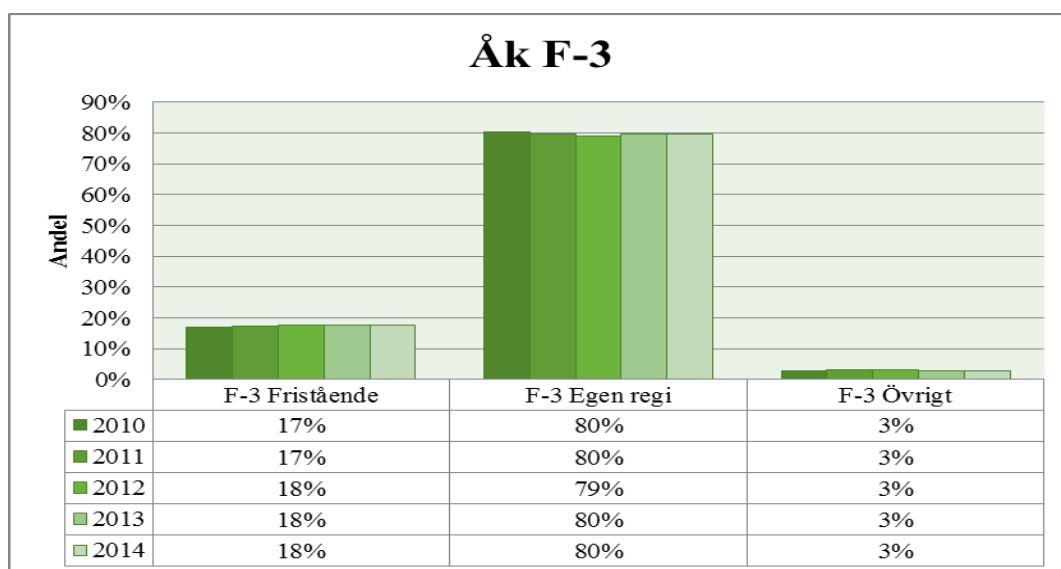

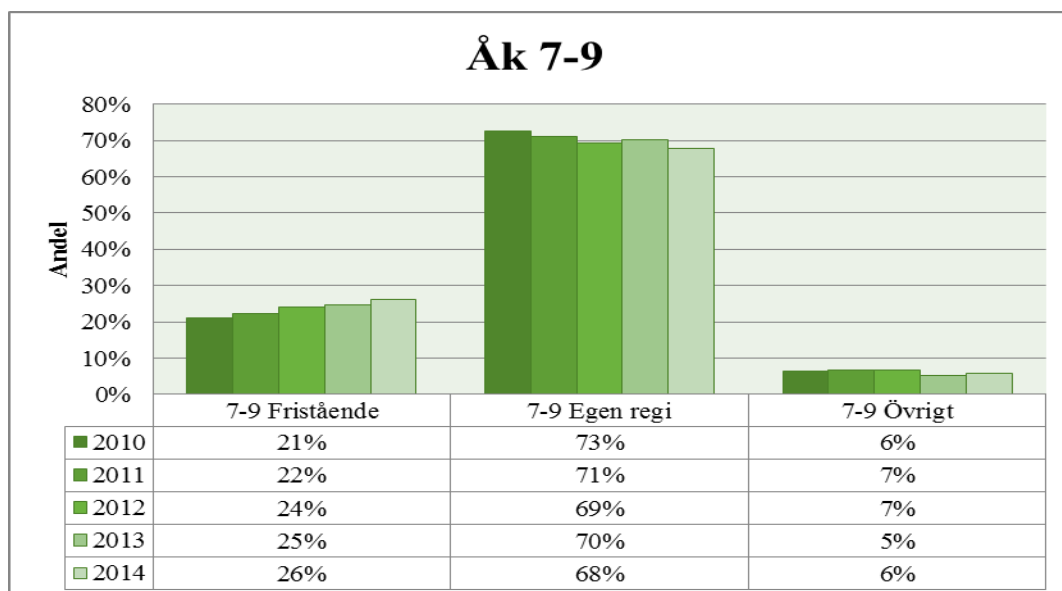
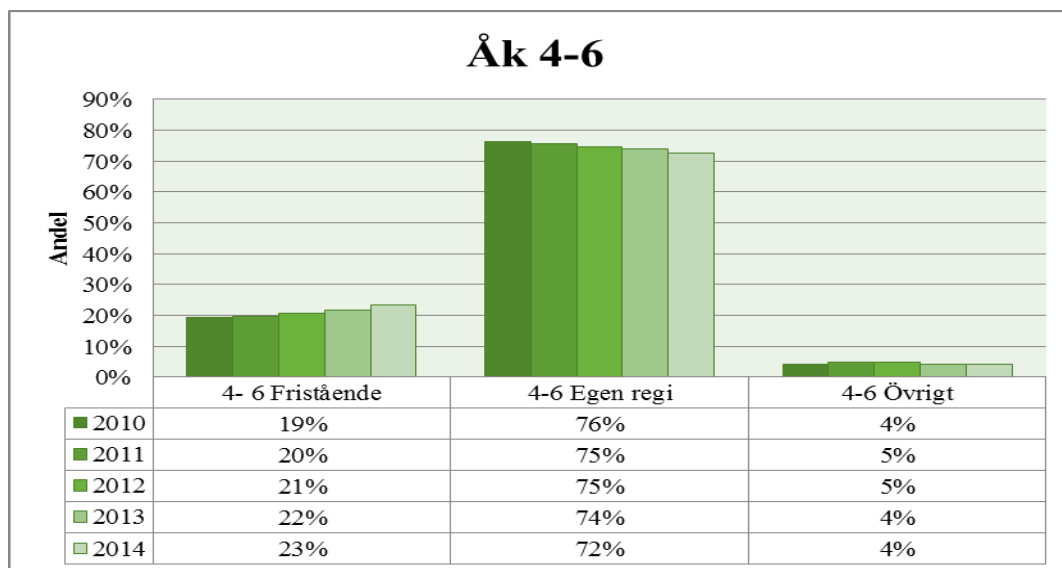
Figur 6: In/Utpendling av elever från respektive stadsdelsnämndsområde. Avser både fristående- och egen regi år 2014.

Elevströmmar mellan kommunala och fristående skolor

Över tid har andelen elever ökat i de fristående skolorna. Den största förändringen har skett i de högre årskurserna där fristående har ökat med flest procentenheter (se figur nedan). Minst har andelen ökat i de yngre åldrarna där de kommunala grundskolorna i stort sett behållit sin andel av eleverna. För F-klass har en liten procentuell förskjutning skett i form av att kommunal skola har ökat sin andel med två procentenheter. Fristående grundskolor har lägst andel elever i de lägre åldrarna, 18 %. För årskurs 7-9 är andelen elever i fristående skola 26 %, en ökning med 5 procentenheter de senaste åren.

Noterbart är att fördelningen mellan fristående och egen regi har stora geografiska skillnader. I Älvsjö och Bromma går exempelvis endast 16-17 % av eleverna i F-9 i fristående skola. Samma siffra för Östermalm är 49 %. Stadens snitt på fördelning mellan fristående och kommunal skola för samtliga årskurser ligger på 75 % i kommunal och 25 % i fristående regi.

Figur 7:1, 7:2 och 7:3: Procentuell fördelning av elever i grundskola i fristående och egen regi samt övrigt. Fördelat på årskurser F-3, 4-6 och 7-9

Tillskott av fristående grundskoleplatser sker i huvudsak genom nya skolor och inte genom utökning på befintliga skolor. Sammanlagt 31 ansökningarna inkom år 2013 till Skolinspektionen. Av dessa startade 4 fristående grundskolor till läsåret 2014/2015.

Nystartade fristående grundskolor i Stockholm	Start 2008	Start 2009	Start 2010	Start 2011	Start 2012	Start 2013	Start 2014	Trolig start 2015
Grundskolor	9	3	7	6	3	5	4	5

Av sammanlagt tjugo ansökningar år 2014 har fem fristående grundskolor för avsikt att starta till läsåret 2015/2016. Svårighet att hitta lämplig lokal är en bidragande orsak till att godkända grundskolor inte startar.

Förskoleklass

Fördelningen mellan förskoleklass i kommunala respektive fristående skolor är sedan 2011 och fram till 2014 något förändrad om man ser till hela staden. En liten procentuell förskjutning har skett i form av att kommunal skola har ökat sin andel med två procentenheter jämfört med fristående skolor.

De största förändringarna på stadsdelsnämnds nivå mellan 2011 och 2014 sker i Skärholmen som minskat 6 procentenheter i egen regi samt Södermalm och Farsta som båda ökat 6 respektive 5 procentenheter i egen regi.

Älvsjö, Hässelby-Vällingby samt Bromma är de stadsdelsnämndsområden som har haft och fortsätter ha högst andel förskoleklassbarn i egen regi. Motsatsen uppvisar Östermalm som sticker ut bland övriga stadsdelar med en låg andel barn i egen regi, 56 % år 2014. Rinkeby-Kista (69 %) och Skärholmen (70 %) är två andra stadsdelar med låg andel förskoleklassbarn i egen regi. Rinkeby-Kista och Skärholmen har en stor andel elever i kategorin övrigt, vilket bland annat inkluderar elever i andra kommuner.

Även om förändringarna är små sett till procenttalen så handlar det om en ansevärd mängd elever. I nedanstående tabell finns fördelningen i såväl andelar som reella elevantal. Ökningen av antalet elever i förskoleklass mellan år 2011 och 2014 uppgick till totalt 1 500 elever. Den överlägset största ökningen står egen regi för där 1 300 elever tillkom, mot 200 för fristående regi.

F-klass fördelning regi över tid											
Bromma	2010	2011	2012	2013	2014		2010	2011	2012	2013	2014
Fristående	9%	9%	8%	8%	9%		77	80	75	72	81
Egen regi	90%	89%	91%	91%	91%		803	792	839	833	861
Övrigt	1%	2%	1%	1%	0%		8	19	9	12	4
Enskede-Årsta-Vantör											
Fristående	10%	9%	11%	10%	9%		101	92	120	109	98
Egen regi	88%	90%	85%	89%	89%		858	892	966	970	994
Övrigt	1%	1%	4%	1%	2%		12	9	44	10	21
Farsta											
Fristående	22%	20%	20%	13%	18%		115	110	124	81	123
Egen regi	77%	79%	79%	86%	82%		408	443	497	531	577
Övrigt	2%	1%	2%	1%	0%		8	6	11	9	2
Hägersten-Liljeholmen											
Fristående	19%	23%	20%	17%	18%		144	175	166	145	172
Egen regi	80%	76%	79%	83%	81%		592	581	643	723	762
Övrigt	1%	1%	1%	1%	0%		4	9	6	5	4
Hässelby-Vällingby											
Fristående	5%	6%	6%	6%	7%		40	52	61	56	67
Egen regi	93%	92%	91%	93%	91%		773	803	860	804	884
Övrigt	2%	2%	2%	1%	2%		14	15	19	7	22
Kungsholmen											
Fristående	18%	21%	19%	20%	17%		73	77	82	95	92
Egen regi	80%	78%	79%	76%	82%		327	290	345	356	433
Övrigt	2%	2%	2%	4%	1%		7	7	9	17	4
Normalm											
Fristående	21%	22%	19%	20%	17%		103	108	102	110	100
Egen regi	77%	77%	79%	80%	81%		375	382	418	448	475
Övrigt	2%	1%	1%	1%	2%		9	5	7	3	9
Rinkeby-Kista											
Fristående	24%	23%	20%	25%	25%		130	135	128	156	155
Egen regi	71%	72%	71%	70%	69%		385	429	452	428	419
Övrigt	5%	5%	9%	5%	6%		25	30	54	29	36
Skarpnäck											
Fristående	17%	20%	21%	18%	14%		84	96	103	103	81
Egen regi	82%	78%	78%	82%	85%		415	375	376	483	492
Övrigt	2%	1%	0%	0%	1%		8	7	2	0	3
Skärholmen											
Fristående	19%	19%	19%	19%	25%		78	78	87	91	117
Egen regi	76%	75%	72%	71%	70%		311	309	327	345	326
Övrigt	5%	6%	9%	10%	5%		21	26	40	50	22
Spånga-Tensta											
Fristående	14%	16%	18%	17%	20%		80	97	97	99	116
Egen regi	83%	81%	79%	82%	79%		471	499	429	474	471
Övrigt	3%	3%	3%	1%	1%		18	18	19	7	6
Södermalm											
Fristående	24%	22%	20%	16%	18%		228	218	214	176	211
Egen regi	75%	77%	79%	81%	81%		721	765	834	886	974
Övrigt	1%	2%	1%	3%	1%		14	17	7	32	16
Älvsjö											
Fristående	9%	8%	9%	9%	8%		37	32	38	40	33
Egen regi	90%	91%	90%	90%	92%		358	367	384	393	399
Övrigt	1%	1%	1%	0%	1%		5	3	4	2	3
Östermalm											
Fristående	39%	46%	39%	44%	44%		197	226	193	247	242
Egen regi	59%	53%	60%	55%	56%		297	263	298	308	304
Övrigt	1%	1%	1%	1%	0%		6	6	3	4	1

Figur 8: Procentuell och faktisk fördelning per regi av elever i förskoleklass fördelade per den stadsdel eleven bor i. Pendlingsmönster är inte redovisade så elever som bor i en stadsdel kan gå i skola i en annan stadsdel. Kategorin "Övrigt" avser elever som väljer kommunal skola i annan kommun respektive elever med dolda personuppgifter m.m. Siffrorna är avrundade.

Flera av de stadsdelar som har, eller bedöms få, en ansträngd lokalsituation har också en hög andel barn i förskoleklass i egen regi medan flera av de stadsdelar som har viss överkapacitet uppvisar en låg andel barn i egen regi. Potential finns därför att öka andelen barn i egen regi i de delar av staden där andelen idag är låg och där staden även har lokalkapacitet. I vissa fall har lokalerna avvecklats, men finns kvar i stadens ägo.

Skulle de kommunala skolorna som helhet öka sin andel med 5 procentenheter, till 80 % från dagens andel på 75 %, skulle det betyda 5 500 fler elever i egen regi utöver redan prognostiserad elevantalsökning. Om man enbart ser till de stadsdelar som idag tar minst andel elever i egen regi och har lokalkapacitet att tillgå (Rinkeby-Kista och Skärholmen) och antar att dessa skulle öka sin andel elever i kommunal skola till stadens snitt (75 %) skulle detta innebära stora förändringar över tid. År 2023 skulle Rinkeby-Kista öka med drygt 900 elever i egen regi, utöver prognostiserad elevantalsökning. Samma siffra för Skärholmen bedöms vara 1 200 elever.

Samordnad grundskoleplanering i Stockholm (SAMS)

Under ledning av Stadsledningskontoret har ett samverkansprojekt, Samordnad grundskoleplanering i Stockholm (SAMS), upprättats mellan utbildningsförvaltningen, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, idrottsförvaltningen och SISAB för att i ett tidigt skede kunna möta det långsiktiga behovet av skolor kopplat till den långsiktiga produktionsplan som trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret fick i uppdrag att ta fram i samband med budget 2013. Bostadspotentialen för åren 2010-2030 uppgår till 140 000 bostäder.

En långsiktig befolknings- och elevantalsprognos har tagits fram av Sweco på uppdrag av Stadsledningskontoret. Denna prognos sträcker sig till år 2040 och innehåller samtliga 140 000 bostäder på stadsdelsnämndsområdesnivå, till skillnad från de ordinarie prognoserna som sträcker sig till 2023 och innehåller antalet inflyttningsklara bostäder ner på basområdesnivå (sammanhållen bebyggelse) fram tills 2023. Den långsiktiga prognosen täcker därför in de barn som väntas tillkomma till följd av realiserandet av Bostadspotentialen, dock inte på samma fina geografiska nivå som de ordinarie prognoserna. Eftersom en stor del av bostäderna tillkommer under sent 2020-tal sträcker sig prognosen till 2040 för att fånga upp de barn som väntas tillkomma på grund av denna nybyggnation.

Den långsiktiga prognosen visar på samma trender vad gäller elevantalsökningen som de ordinarie prognoserna per stadsdelsnämndsområde. Totalt bedöms antalet 6-15-åringar att öka med drygt 40 000 fram till 2040. Det är en ökning med 50 % mot dagens elevantal. Hägersten-Liljeholmen är det stadsdelsnämndsområde som står för den högsta procentuella ökningen. Här förväntas drygt 5 000 elever

tillkomma till 2040, en ökning med 73 % mot dagens elevantal. I faktisk befolkningsökning bedöms Enskede-Årsta-Vantör stå för den högsta ökningen med cirka 7 000 tillkommande 6-15 åringar.

Utifrån den långsiktiga 2040-prognosen har utbildningsförvaltningen under hösten och våren 2014/2015 producerat rapporter per stadsdelsnämndsområde med redogörelse för behovet av nya skolor och ökad kapacitet på lång sikt. Med 9 av 14 rapporter färdigställda har ett behov preciserats av 24 fullstora F-9-skolor à 900 elever. Detta gäller exklusive redan planerade projekt. Utbildningsförvaltningen beräknas ha levererat samtliga behovsanalyser till sommaren 2015.

SDO	Elevprog förändring 2014-2040	Elevprog %- förändring 2014-2040	Befolkningsprog förändring 2040	Befolkningsprog %-förändring 2014-2040
Hägersten-Liljeholmen	5112	73%	5585	78%
Enskede-Årsta-Vantör	5630	67%	7007	72%
Östermalm	3270	61%	3429	68%
Skärholmen	1866	55%	2419	56%
Farsta	2520	53%	3086	53%
Bromma	4712	51%	4850	54%
Älvsjö	1742	47%	1710	45%
Norrmalm	2688	45%	1774	37%
Skarpnäck	1878	43%	1950	41%
Kungsholmen	1721	42%	1685	42%
Kista-Rinkeby	1690	41%	2605	42%
Södermalm	3885	37%	2584	27%
Hässelby-Vällingby	2539	30%	2797	31%
Spånga-Tensta	1379	27%	1335	23%

Figur 9: Elev- och befolkningsutveckling för 6-15 åringar per stadsdelsnämndsområde enligt befolknings- och elevantalsprognos 2040.

En undergrupp till SAMS med representanter från tidigare nämnda förvaltningar är tillsatt med uppdrag att skapa kapacitet på både kort och lång sikt i Hammarby Sjöstad.

Prognossäkerhet och nollområden

Förvaltningens granskning av avvikelser i prognostiserade antal elever mellan elevantalsprognoser 2013 och 2014 visar på en avvikelse om cirka 500 elever år 2014. Det vill säga skillnaden mellan vad elevprognosen 2013 angav för år 2014 mot vad det faktiska utfallet blev. Det blev cirka 500 elever fler i Stockholms kommunala och fristående skolor mot vad prognosen förutsåg förra året.

Det är dock stora skillnader mellan regi. Ser man till de kommunala skolorna så överskattade den förra prognosen antalet barn till 2014. Utfallet blev 2014 färre barn än vad prognosen förutspådde, i nästan samtliga årskurser. Det var endast förskoleklass som underskattades med cirka 150 barn. De fristående skolorna har underskattats i samtliga årskurser och det är således här man hittar källan till den största delen av differensen mellan elevprognos 2013 och faktiskt utfall år 2014. Större avvikelser finns också på skolnivå och är då orsakade av ändrad skolorganisation eller att elever tas in från andra geografiska områden än tidigare.

På längre sikt ökar avvikelserna mellan elevprognoserna markant, för att år 2022 uppnå en skillnad på nästan 3 000 elever. Mycket av förklaringen till detta finns i en uppskrivning av antalet nyproducerade lägenheter i den nya prognosen. Åren efter planeringsperioden bedöms cirka 2 000 fler lägenheter per år färdigställas mot vad som uppskattades i förra årets prognos.

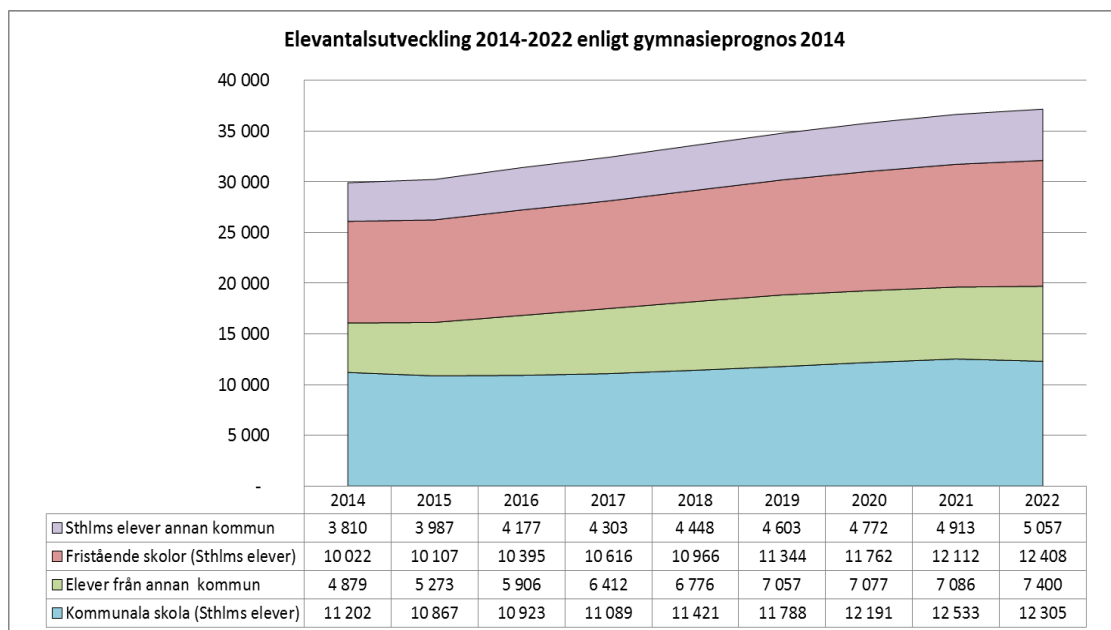
Nyanlända

En osäkerhetsfaktor i planeringen är nyanlända (invandrande och asylsökande barn och ungdomar). Förvaltningen strävar efter att lösa behovet av grundskolekapacitet på andra skolor än idag, vilket kan innebära att elever bereds plats på skolor utanför elevernas omedelbara närområde.

Elevantalsprognos gymnasieskola

Den senaste elevantalsprognosen för gymnasieskolan bygger på stadens befolkningsprognos från 2013, Tillväxt, miljö och regionplanering inom Stockholms läns landsting (TMR) befolkningsprognos för länet samt utdrag ur ungdoms- och elevdatabasen UEDB. Denna prognos inkluderar samtliga elever, oavsett ålder eller årskurs (Källa: Sweco, Elevantalsprognos för gymnasieskolan 2014-2022).

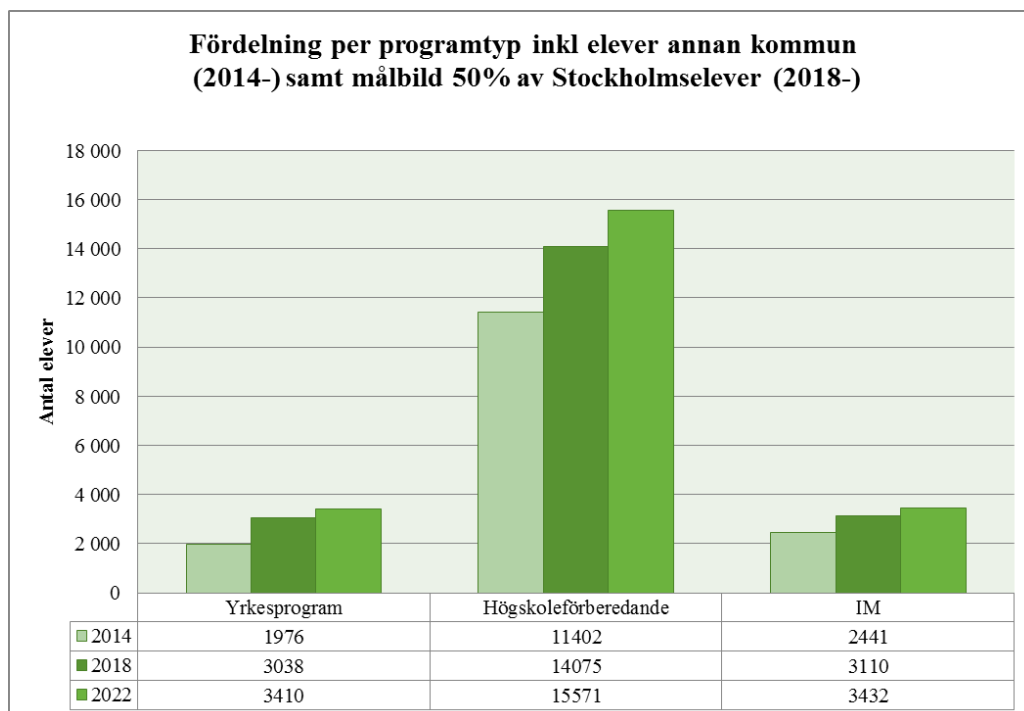
Elevantalet för Stockholms stads gymnasieskolor bedöms i elevprognosen öka med 3 700 elever fram till år 2018 och med 7 300 elever fram till slutet av prognosperioden i relation till år 2014. Detta beror enligt prognosen delvis på ett ökat inflöde av elever från andra delar av länet.

Figur 10: Elevantalsutveckling för gymnasieskolan, samtliga årskurser där 2014 är faktiska tal.

Viss osäkerhet råder vad gäller elevantalsprognosen, bland annat på grund av den länsgemensamma gymnasiregionen och 2011 års förändringar inom gymnasieskolan (se vidare under rubriken ”Elevrörlighet inom gymnasieskolan”).

Förvaltningen har tagit fram ett scenario utifrån elevantalsprognosen för Stockholm och länet och den procentuella andel som kan tänkas söka olika gymnasieprogram. Förvaltningens målbild är att 50 % av eleverna från Stockholms stad ska beredas plats i kommunal gymnasieskola i Stockholm. Andelen av stockholms eleverna som idag går i egen regi är cirka 45 %. Uppskrivet med dels befolkningsökningen inom Stockholms stad och ökningen i övriga kommuner samt bedömd procentuell andel per program så bedöms elevantalen per programtyp att se ut enligt nedanstående diagram.

Figur 11: Elevfördelning per programtyp enligt dagsläge och uppskrivet med elevantalsprognos samt målbild om 50 % av Stockholmseleverna i egen regi.

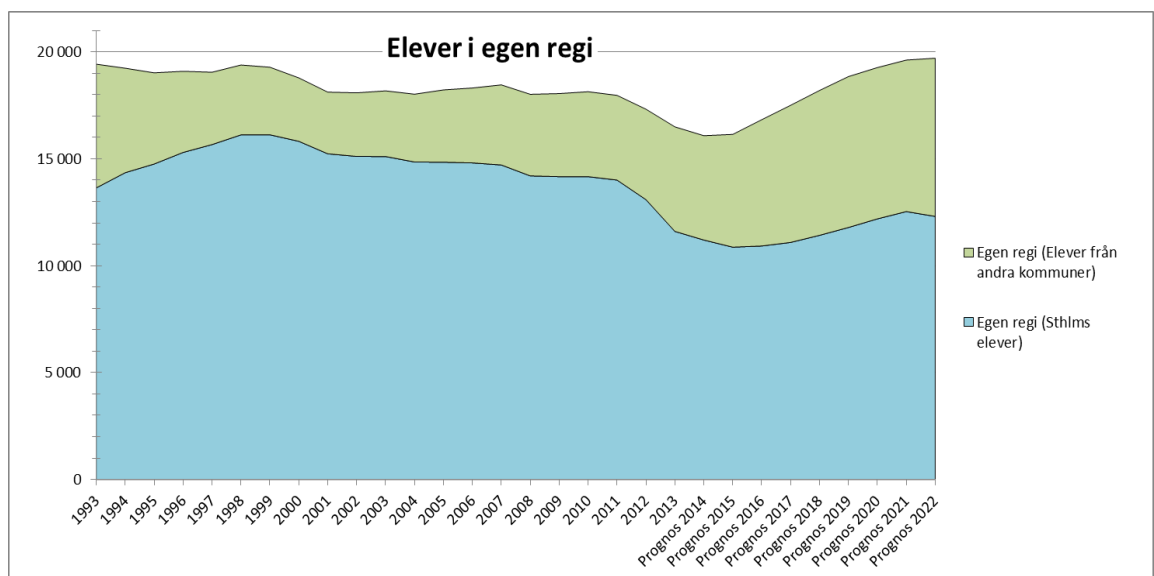
Diagrammets år 2014 beskriver faktiskt antal elever september 2014 och ligger något under ordinarie elevantalsprognos. Planeringsscenariot innebär i jämförelse med prognosen ett initialt lägre elevantal än det prognostiserade, men på längre sikt ett elevantal som överstiger den nu ordinarie prognosen. En orsak är att staden initialt växer långsammare än länet för att senare växa snabbare. De 50 % av elever boende i Stockholms stad som ska kunna erbjudas plats i stadens gymnasieskolor blir alltså allt fler och länsinvånarna relativt färre. Syftet med scenariot är att beskriva kapacitetsbehov per program, där redovisningen i lokalförsörjningsplanen har sammanfattats per typ av program. Planeringsscenariot kommer att stämmas av med gymnasieskolornas kapacitet och användas för att söka nya lokaler när gymnasieskolan expanderar.

En ökning av andelen elever i egen regi med ytterligare 5 procentenheter (55 %), utifrån målbilden om 50 % av Stockholmseleverna i egen regi, bedöms innebära ett elevunderlag med ytterligare 230 elever i yrkesprogrammen och drygt 1 000 i de högskoleförberedande programmen mot vad som kan utläsas i figur 11 för år 2022. Vid en procentandel om 60 % ökar yrkesprogrammen med knappt 500 elever och de högskoleförberedande programmen med drygt 2 000 elever mot figur 11 för år 2022. Elevantalsökningen tillsammans med förändringar i procentuella andelar skapar således stora skillnader i volym.

Elevrörlighet inom gymnasieskolan

Rörligheten inom gymnasieutbildningen innebär att det i Stockholms stads gymnasieskolor finns elever från cirka 100 kommuner – samtidigt som elever folkbokförda i Stockholm återfinns i cirka 100 kommuner.

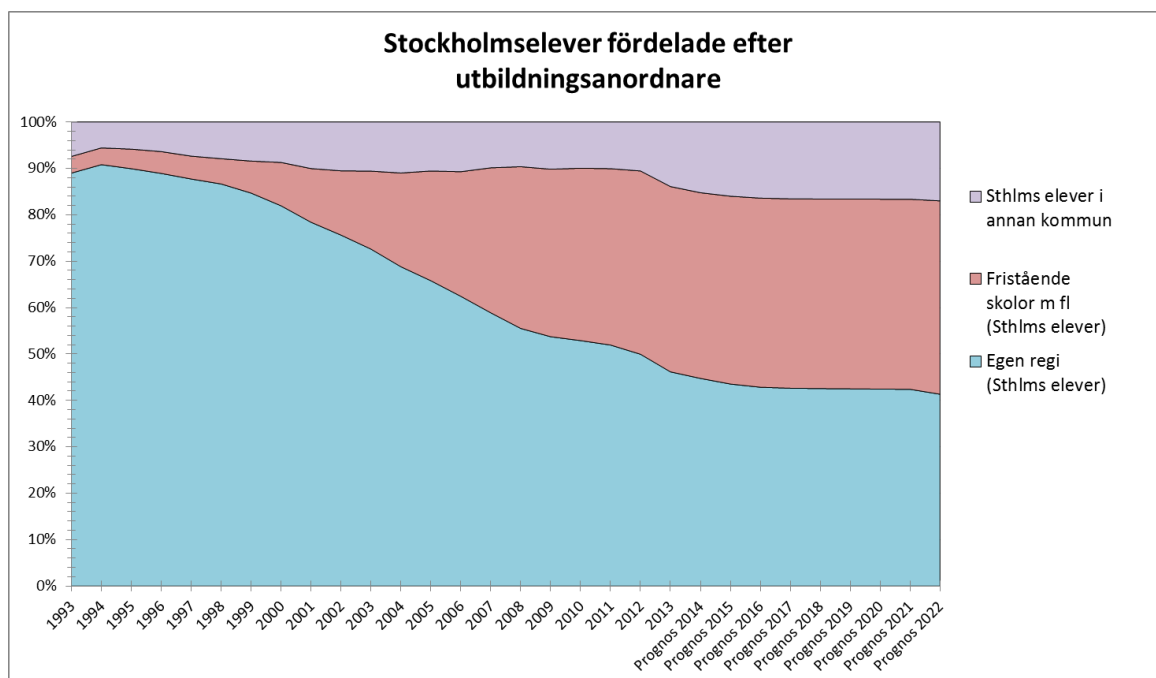
För ungdomar som bor i en kommun i Stockholms län, Gnesta kommun i Södermanlands län och Håbo kommun i Uppsala län är det fritt att söka gymnasieskola i alla dessa kommuner i och med att alla kommuner har skrivit samverkansavtal om samtliga nationella program vid de kommunala gymnasieskolorna. Därutöver finns ett stort antal fristående gymnasieskolor.

Figur 13: Antal elever i egen regi, avser elever från Stockholms stad samt från annan kommun.

Sedan slutet på 1990-talet har Stockholms elever och elever från annan kommun i egen regi följt varandra relativt stabilt. Denna trend förväntas dock brytas. Efter den demografiska nedgången som gymnasiet upplevt de senaste åren kan man se att antalet elever från andra kommuner prognostiseras att öka i snabbare takt än vad Stockholms eleverna gör. Detta betyder att antalet elever från annan kommun i Stockholms skolor kommer att öka snabbare än vad antalet Stockholms elever gör. Ett ökat elevunderlag från annan kommun tillsammans med målbilden om 50 % av stockholms eleverna i egen regi kan skapa ett stort tryck på de kommunala skolorna.

Fristående gymnasieskolor

Figur 14: Procentuell fördelning av Stockholms elever efter utbildningsanordnare.

Fördelningen mellan Stockholms kommunala gymnasieskola och fristående gymnasieskola prognostiseras ligga relativt stabilt fram till år 2022. De elevgrupper som förväntas öka mest är elever från annan kommun och Stockholms elever i annan kommunal skola.

Den största historiska procentuella ökningen av andelen elever står de fristående skolorna för. Dessa har ökat sin andel kraftigt under 2000-talet. Noterbart är att prognosen inte inkluderat elever från annan kommun som går i fristående skola.

Etablering av både nya fristående gymnasieskolor och utökning av nationella program på befintliga fristående gymnasieskolor visar en vikande trend efter 2008. Nedan redovisas antal nya fristående gymnasieskolor från år 2008.

Nystartade fristående skolor i Stockholm	Start 2008	Start 2009	Start 2010	Start 2011	Start 2012	Start 2013	Start 2014	Trolig start 2015
Gymnasieskolor	7	3	4	2	2	4	1	0

Lokalresurser

Planen utgår från den lokalsituation som råder per den 1 mars 2015. I bilaga 1 redovisas lokaltillgångar och egenregi och fristående skolors kapacitet i form av elevantal. För egenregi redovisas även kvadratmeteryta fördelat på permanenta och tillfälliga lokaler. Med tillfälliga lokaler avses paviljonger och permanenta byggnader med tillfälligt bygglov för skola. Då det normalt är fastighetsägaren som söker tillfälligt bygglov så kan det finnas både tillfälliga och permanenta bygglov som förvaltningen inte känner till.

Grundskola

Egenregins verksamhetskapacitet bedöms till cirka 73 200 elevplatser, mot cirka 70 000 elevplatser för ett år sedan. Den senaste större uppdateringen av skolors kapacitet genomfördes i samband med SPS-utredningen år 2011. Kapaciteten har därefter uppdaterats i samband med byggprojekt och underlag från 2014 års kapacitetsinventeringar resulterar successivt i nya kapacitetsöverenskommelser. En ny kapacitetsöverenskommelse omfattar uppgifter om antal elever, antal grupper och fördelning på årskurs F-6 och 7-9, vilket innebär att de nya kapacitetssuppgifterna är mer relevanta för planeringen. Större kunskap om skolornas kapacitet är en förutsättning för likvärdig bedömning av skolor och för att all kapacitet ska tas tillvara. Äldre uppgifter omfattar enbart totalt elevantal per skola.

I slutrapporten för projektet Skolbyggnation för ett växande Stockholm bedöms antalet elevplatser år 2020 till cirka 82 200 elevplatser. I projektets slutrapport redovisas kapacitet i relation till prognostiserat elevantal per stadsdelsnämndsområde.

Gymnasieskola

Egenregins kapacitet bedöms till mellan 16 500 och 17 750 elevplatser beroende på typ av program och elevgrupp. Hänsyn har då tagits till Farsta gymnasium som överförs till grundskolan. Av ovanstående platser är drygt 3 000 elevplatser särskilt anpassade för yrkesprogram.

Kommunförbundet Stockholms län uppger att det finns en överkapacitet vad gäller utbildningsplatser på i första hand yrkesprogrammen. En större andel av överkapaciteten finns vid fristående skolor. På såväl regional som kommunal nivå är viktiga utvecklingsområden dimensionering och lokalisering utifrån elevprognoser samt diskrepansen mellan elevers valbeteende och arbetsmarknadens behov.

Beskrivningen av gymnasieskolans kapacitet innehåller en problematik då den relateras till kapacitet för elever på nationella program. Det finns varje år cirka 1 500 obehöriga elever som ska beredas plats inom något av de fem introduktionsprogrammen (IM).

Modell för kapacitetsbedömning

Under 2015 pågår ett projekt för kapacitetsbedömning av kommunala gymnasieskolor. Projektet omfattar vidareutveckling och anpassning av den modell som tagits fram för grundskolan, inventering av skolor och framtagande av överenskommer om kapacitet. Projektet omfattar på så sätt, till skillnad mot tidigare grundskoleprojekt, samtliga steg i framtagandet av nya kapacitetsuppgifter. Målsättningen är att nya kapacitetsuppgifter ska finnas till årsskiftet 2015/2016.

Administration

Administrativa lokaler omfattar lokaler för förvaltningens gemensamma administration och avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa. Kapaciteten bedöms till 390 arbetsplatser och finns på Hantverkargatan respektive Trekantsvägen.

Därutöver finns verksamhetslokaler för Språkcentrum och Skolslussen som inrymmer verksamhetsanknuten administration. Kapaciteten har bedömts till 22 arbetsplatser.

Förändringar i lokalbeståndet

Under respektive stadsdelsnämndsområde nedan redovisas planeringsföresättningar och större och/eller principiellt viktiga projekt. Ny-, om-, och tillbyggnadsprojekt som färdigställs under perioden 2016-2018 överstigande en årshyra om 100 tkr återfinns i bilaga 2 och omfattar cirka 200 projekt. Projekten listas med uppgift om skede, hyreseffekt och tid för färdigställande. Projektens skeden är förstudie, utredning (inför inriktningsbeslut), förslagshandlingsskede (inför genomförandebeslut) och slutligen genomförande. Projekt i tidigt skede är givetvis mer osäkra än projekt i senare skede. På samma sätt är projekt mer osäkra ju längre fram i tiden de planeras. Idag pågående volymstudier finns upptagna på listan och kan leda till framtida utbyggnadsprojekt.

Ytterligare volymstudier och markanvisningar kommer att beställas, inte minst som resultat av projektet Samordnas Skolplanering i Stockholm (SAMS). Alla projekt är inte heller kända idag.

Kök

Förvaltningen tar löpande fram förslag till inriktningsärenden för ombyggnation av kök med behov av verksamhetsanpassningar. Minst fem köksprojekt planeras årligen starta under planeringsperioden. I projektlistan för planeringsperioden 2016-2018 (bilaga 2) ingår 24 kök varav 14 kök befinner sig i förstudieskede, vilket innebär att omfattningen av åtgärderna ännu inte är känd och där

omprioriteringar kan ske. Under år 2016 planeras 10 kök vara färdigställande, 8 kök under år 2017 och 6 kök under år 2018. Samtliga projekt med undantag av Kungsholmens gymnasium avser enbart grundskolor. Konradsberg avses serva både grund- och gymnasieskola.

I samband med att ny-, om-, och tillbyggnad av kök prövas lämpligheten i att ställa om från mottagningskök till tillagningskök. Av ovanstående kök kommer en sådan prövning av ske i 8 fall då övriga kök redan är tillagningskök.

I de kök som är aktuella för bygnadsåtgärder förbereds för en maskinell behandling av avfall. För att svara mot handlingsplanen för ökad insamling av matavfall för biologisk behandling ska förvaltningen beställa avfallskvarnar för fem skolor per år. Avfallskvarnar är en av flera metoder för insamling av biologiskt matavfall.

Under planeringsperioden ska en strategisk plan tas fram för förvaltningens köksverksamhet för att säkerställa att förvaltningen utnyttjar köksresurserna på effektivt sätt.

Ett funktionsprogram för kök och matsal i skola har tagits fram och kommenteras under rubriken "Funktionsprogram för grundskola".

Tillgänglighetsanpassning

Publika lokaler tillgänglighetsanpassas successivt i enlighet med stadens program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Cirka 50 tillgänglighetsprojekt till en total kostnad om cirka 40 mnkr bedöms färdigställas under planeringsperioden. Projekten är jämnt fördelade om 16-17 projekt per år. Därutöver omfattar större bygnadsprojekt mer omfattande tillgänglighetsåtgärder än enkelt avhjälpna hinder. Beredskap finns alltid för att genomföra projekt anpassade till enskilda elevers behov av åtgärder.

Skolgård

Skolgården ska vara en trygg plats för eleverna som inbjuder till fysisk aktivitet och pedagogisk verksamhet. Utbildningsförvaltningen påbörjade under sommaren 2013 en inventering av skolgårdar och för närvarande kompletteras inventeringarna med de kommunala gymnasieskolorna. Syftet är att få en bättre överblick och prioritera insatser till rätt skola.

För år 2015 har bland annat ett pilotprojekt initierats för att utvärdera och förbättra rutiner för utveckling av skolgårdar. Pilotprojektet är tänkt att omfatta sex skolgårdar som på olika sätt utvecklas utifrån det koncept som tagits fram i funktions-

programmet. Elever kommer på olika sätt att vara delaktiga i pilotprojektet för att säkerställa delaktighet och inflytande. Dessutom kommer en generell skolgårdsutveckling att initieras under år 2015 med målsättning att lyfta ytterligare sex till nio skolgårdar. Förvaltningen samverkar också med idrottsförvaltningen och SISAB kring olika skolgårdsåtgärder. Under planeringsperioden förutsätts därför ett större antal skolgårdsprojekt beröras av olika projekt.

Nyanlända

Förvaltningen strävar efter att lösa behovet av grundskolekapacitet på andra skolor än idag, vilket kan innebära behov av plats på skolor utanför elevernas omedelbara närområde. Det pågår i dagsläget inga särskilda kapacitetshöjande åtgärder för dessa grundskoleelever och det är nödvändigt att ta ett samlat grepp för att bedöma vilka skolor som ska kompletteras med ny kapacitet för nyanlända. En systemenhet till mottagandeenheten Start Järva ska etableras i söderort. SPRINT-gymnasiet ansvarar för gymnasieverksamheten och förstudie pågår i syfte att öka skolans kapacitet.

Samverkansprojekt om idrottsbehov

Idrottsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, Fastighetskontoret och SISAB har påbörjat ett gemensamt projekt med fyra delprojekt med följande mål:

- Öka föreningslivets tillgång till stadens befintliga gymnastiksalar tills alla efterfrågade gymnastiksalar används.
- Skapa ett underlag för beslut om stadens kapacitet att hantera övernattningar i stadens egna lokaler. Underlaget ska beskriva stadens övergripande ambition såväl som de rutiner som ska gälla för verksamheten.
- Skapa en plattform för samplanering av stadens idrottsbehov. Plattformen ska dels bestå av principiella ställningstaganden och strategier som kan ligga till grund för den fortsatta planeringen.
- Skapa en plattform för fortsatt samarbete kring uppdrag som rör skolgårdar samt att ta fram en finansieringsmodell över hur kostnaderna ska fördelas vid anläggandet av konstgräsplaner på skolgårdar. Ambitionen ska vara att få till stånd fler konstgräsplaner och mer tillgänglig idrottsyta.

Omfattningen av byggnadsprojekt som kan komma att starta efter att utredningsprojektet är avslutat är idag okänd, men påverkar projektvolymen under planeringsperioden.

Grundskola

Skolbyggnation för ett växande Stockholm

Projektet Skolbyggnation för ett växande Stockholm påbörjades 2011 och avslutades vid utgången av 2014. Det huvudsakliga uppdraget var att ta fram förslag till skolutbyggnad så att balans råder mellan det prognostiserade elevantalet i egenregi år 2020. Hälften av elevantalsökningen beräknades kräva lokaltillskott i form av inhyrning, nybyggnation och utbyggnad. Under perioden har såväl det prognostiserade elevantalet som planerat lokaltillskott ökat. Lokaltillskottet planeras nu överstiga 10 000 nya elevplatser, vilket innebär att det på stadsnivå råder balans mellan behov och lokaltillgångar år 2020. Tillgången till skollokaler prognostiseras motsvara 104 % av elevantalet, vilket motsvarar ett överskott om cirka 3 000 elevplatser. Det är inom ramen för projektets uppdrag att tillgången till skolplatser ska motsvara 100-110% av det prognostiserade elevantalet.

År 2014 motsvarade lokaltillgångarna 108 % av elevantalet. Utifrån den kommunala skolans prognostiserade elevantalsökning kommer den kraftiga utbyggnaden av skolkapacitet inte att leda till ökad tillgång till lediga platser år 2020. I slutrapporten (bilaga 3) finns redovisning även på stadsdelsnivå.

Ett funktionsprogram för grundskola och en modell för kapacitetsbedömning av grundskolor har tagits fram. Programmet har tagits fram efter en process med workshops där elever, föräldrar och personal deltagit. Modellen för kapacitetsbedömning har tagits fram i samverkan med en referensgrupp av skolledare. Restnoterade leveranser och förslag från projektet redovisas i slutrapporten under rubriken ”ändringsönskemål, restlista och förslag” (bilaga 3, avsnitt 2.2).

Funktionsprogram för grundskola

Funktionsprogrammet ska säkerställa goda och pedagogiska lokaler för ett långsiktigt bruk. Programmet bygger på att skollokaler behöver ge fysiska förutsättningar för trygghet och variation i arbetssätt. Funktionsprogrammet ska även säkerställa flexibilitet, bidra till yteffektivitet och vara hållbart över tid utifrån pedagogik och arbetssätt.

Skolans lokaler fördelas på hemvister och gemensamma lokalresurser. I elevens hemvist finns de lokaler eleven är i behov av under största delen av skoldagen. Hemvisten innehåller bland annat pedagogisk area i form av lärosalar, allrum och grupprum. Hemvisten ska bidra till småskalighet och trygghet i den stora skolan.

Funktionsprogrammet behandlades av utbildningsnämnden mars 2014 och nämnden beslutade att godkänna programmets inriktning och att ändringar ska

redovisas i nämndens lokalförsörjningsplan. En första uppdatering har nu genomförts (bilaga 4) och innehåller följande ändringar:

- I februari 2015 godkände utbildningsnämnden ett funktionsprogram för skolgårdar för att säkerställa goda utemiljöer. Funktionsprogrammet har nu inarbetats i ordinarie funktionsprogram.
- Det klargörs att den inledande programbeskrivningen syftar till att ge förförståelse till programmets funktioner. Därutöver har programbeskrivningen omvandlats till två nya funktioner (AR:E:4 och AR:F:3).
- En genomlysning utifrån skolhälsans behov har genomförts och har inte resulterat i någon justering av funktionskraven, däremot i råd ”att tänka på”.

I kommande uppdatering av funktionsprogram för grundskola planeras att tydliggöra grundsärskolans behov (se rubrik ”Grundsärskola”).

Grundsärskola

Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att ta fram lokalstrategiska planer för grundsärskolan. Syftet är att se särskolans lokalbehov i ett geografiskt sammanhang och fördelat på norr, city och söderort. Som pilotstudie har en plan tagits fram för de norra delarna av staden. Behovet av lokaler kommer att gås igenom på motsvarande sätt för city och söderort och planer bedöms finnas under planeringsperiodens första del. Konkreta slutsatser beskrivs under berörda stadsdelsnämndsområden.

Förutsättningar för lokalplaneringen är att elever i grundsärskolan inte ska gå i externa lokaler och i det här fallet innebär det att även en separat byggnad på skolgården anses som extern. Grundsärskoleeleverna ska gå i samma korridor/skollokaler som andra elever.

Grundsärskola ska finnas på F-9-skolor för att ge förutsättningar för kontinuitet och säkerställa att eleven finns i en skola med jämnåriga. För elevens oberoende är det viktigt att grundsärskolan har bra kommunikationer, gärna tunnelbana, för att på så sätt undvika bil/skolskjuts.

Förvaltningen planerar att i kommande uppdatering av funktionsprogram för grundskola att tydliggöra grundsärskolans generella behov och ta fram kompletterande stödmaterial för utformning av lokaler till grundsärskolelever med flerfunktionsnedsättning respektive grundsärskolelever med autismspektrumtillstånd. Stödmaterialen för elever med flerfunktionsnedsättning kommer att utgå från lokalerna och utformningen i Vinsta grundskola västra (före detta Vinsta-

gårdsskolan). Stödmaterialet för elever med autismspektrumtillstånd utgår från utformningen i Gullingeskolan.

Fritidshem

Under år 2015 sker i enlighet med uppdrag från kommunfullmäktige en kartläggning av fritidshemmens lokaler i syfte att minska barngrupperna och säkra det långsiktiga lokalbehovet. Vilka åtgärder kartläggningen resulterar i är idag okänt, men påverkar planeringsperioden.

Gymnasieskola

Förvaltningen har i uppdrag att utreda möjliga utbyggnader på attraktiva gymnasieskolor och inhyrning av lokaler i nära anslutning till attraktiva skolor. Ny kapacitet kan även med fördel inrymmas i byggnader där flera aktörer, utbildningsanordnare och företag, samverkar. Ett sådant exempel är Stockholm Science & Innovation School som startats i Kista i samarbete med Atrium Ljungberg.

De skolor där kapacitetsökning bör ske är Blackebergs gymnasium där en studie för utbyggnad pågår, Bromma gymnasium, Kungsholmens Västra på Konradsberg, Norra Real, Södra Latin och Östra Real. Därutöver pågår ett projekt för omställning av Frans Schartaus Handelsinstitut på Stigberget till gymnasieskola och på sikt byggnation av ny gymnasieskola på västra Valhallavägen.

Den elevantalsökning som prognostiseras år 2017-2018 innebär att kapacitetsbehovet vid attraktiva gymnasieskolor ökar. Under planeringsperioden kommer Kungsholmens Västra att vara fullt utbyggd och Frans Schartaus Handelsinstitut stå klart som ny gymnasieskola. Det är däremot inte klart om handelsinstitutets lokaler initialt behöver användas som evakueringsskola, vilket skulle medföra en senareläggning av starten från 2017 till 2018. Genom de två skolorna bedöms egenregin ha goda förutsättningar att klara den elevantalsökning som prognostiseras under planeringsperioden.

Det är angeläget att under planeringsperioden finna lösningar som leder till kapacitetshöjningar efter planeringsperioden. Det är även angeläget att i ökad omfattning pröva om gymnasieskolor lämpliga för grundskola kan ställas om till grundskolelokaler och nya lokaler hyras in för gymnasieverksamheten då det är lättare att hitta lokaler för gymnasieskola än grundskola.

Administrativa lokaler

Inom ramen för befintliga lokaler arbetar förvaltningen kontinuerligt med att identifiera eventuella överskott av lokaler och för att förbättra och effektivisera lokalanvändningen. När personalutökningar är aktuella sker det som regel genom

förtätning av arbetsplatser. Planering pågår för att utöka det centrala arkivet med en etablering på Konradsberg.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, fastighetskontoret, utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen utreder möjligheterna till en samlokalisering i nya lokaler i Tensta.

Kostnadsutveckling

Sammanfattningsvis beräknas hyreskostnaderna öka för såväl grund- som gymnasieskolan och därmed ta en allt större andel av resurserna förutsatt att schablonerna inte ökar i samma takt som hyreskostnaden. Det ekonomiska utrymmet för övriga centrala kostnader kan på så sätt komma att minska.

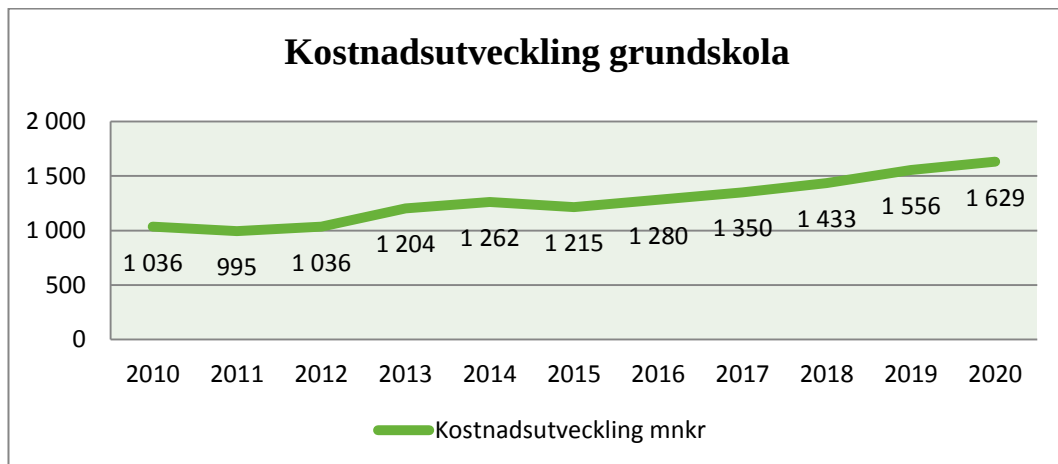
Kostnadsberäkningen år 2016-2018 tar hänsyn till hyresökningar för nya skolor, hyresökningar för utbyggda skolor samt hyresökningar för övriga verksamhetsanpassningar. Hänsyn har även tagits till hyressänkningar på grund av rak amortering i befintligt lokalbestånd, men inte hyresförändringar på grund av framtida ränte- och indexutveckling. Som framgår av bilaga 2 finns också ett antal projekt upptagna utan kostnadsbedömning. Projekt i tidigt skede är mer osäkra än projekt i senare skede. På samma sätt är projekt mer osäkra ju längre fram i tiden de planeras. Alla projekt är inte heller kända idag.

En viktig förutsättning för att klara elevökningen är att befintliga lokalers kapacitet tas tillvara. Under särskild rubrik redovisas arbetet med att fastställa skolors kapacitet. Bättre kunskap om skolors kapacitet är väsentlig då delar av elevökningen förutsätts klaras genom nybyggnation.

Grundskola

Sammantaget beräknas hyreskostnaderna öka med 18 % eller 219 mnkr under planeringsperioden och 34 % eller 415 mnkr fram till år 2020.

Med hänsyn tagen till prognostiserad elevantalsutveckling bedöms hyreskostnaden per elev öka från 17 300 kr år 2015 till 18 700 kr år 2018 och 20 500 kr år 2020. Hyreskostnaderna beräknas därför fortsatt öka och ta en allt större andel av resurserna förutsatt att schablonerna inte ökar i samma takt som hyreskostnaden.

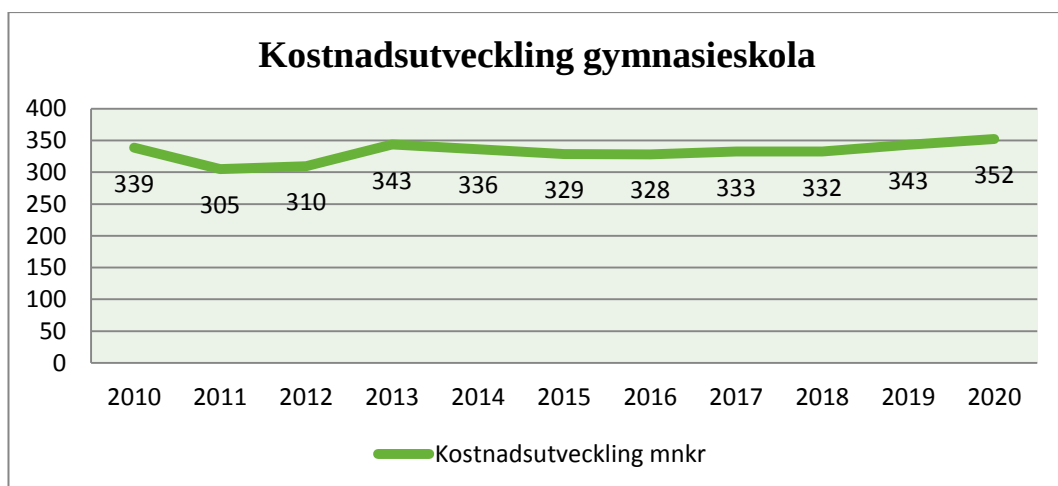
Figur 15: Kostnadsutveckling grundskola mnkr

År 2015 beräknas grundskolans hyreskostnad till 1 215 mnkr, vilket är lägre än år 2014 på grund av amorteringar och att stadens internränta har sänkts.

Gymnasieskola

Sammantaget beräknas hyreskostnaderna öka med 1 % eller 4 mnkr under planeringsperioden och 7 % eller 23 mnkr fram till år 2020.

Med hänsyn tagen till prognostiserad elevantalsutveckling bedöms hyreskostnaden per gymnasieelev minska från 20 400 kr år 2015 till 18 300 kr år 2018. Den sänkta hyran per elev är beroende av prognostiserad elevantalsökning och år 2014 var det faktiska elevantalet lägre än det prognostiserade. Hyreskostnaderna beräknas därefter ta en allt större andel av resurserna förutsatt att schablonerna inte ökar i samma takt som hyreskostnaden.

Figur 16: Kostnadsutveckling gymnasieskola mnkr

År 2015 beräknas gymnasieskolans hyreskostnad till 329 mnkr, vilket är lägre än år 2014 på grund av amorteringar och att stadens internränta har sänkts.

Administration

Den prognostiserade hyreskostnaden år 2015 beräknas uppgå till 16 mnkr. Kostnaden för befintligt lokalbestånd bedöms inte förändras utöver framtida ränte- och indexutveckling, och att Språkcentrums lokaler i Alvik avvecklas årsskiftet 2015/2016 och verksamheten koncentreras till Åsö gymnasium. Det centrala arkivet utökas med lokaler inom Campus Konradsberg.

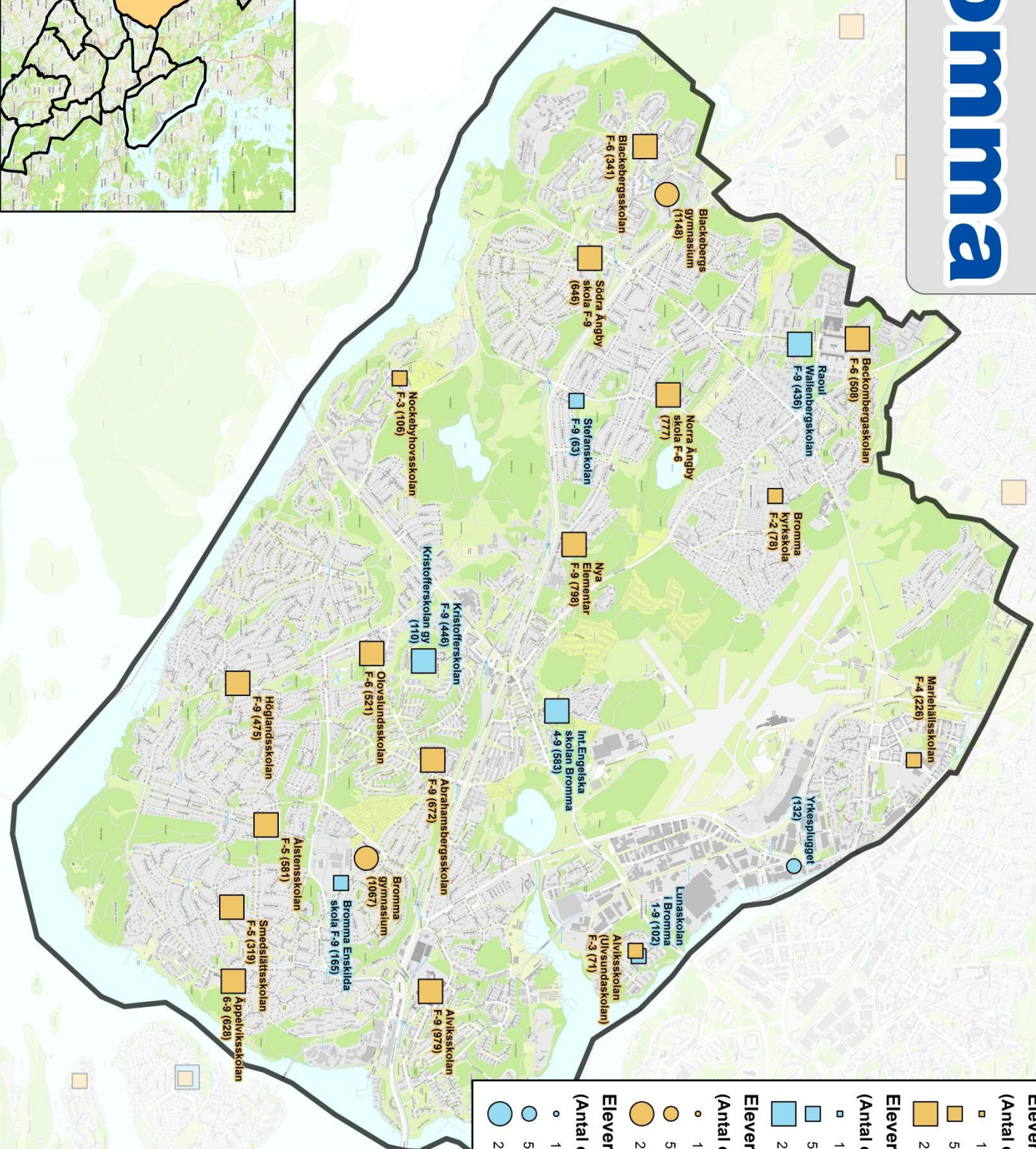
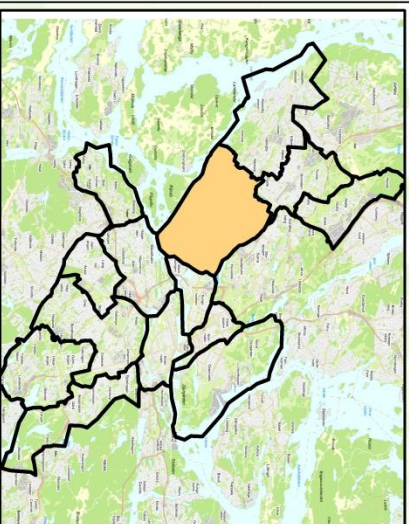
Stadsdelsnämndsområden

Inledningsvis sker i denna plan redovisning på stadsdelsnämndsnivå för att där-
efter följas av redovisning på lägre nivå, från del av stadsdel till skolnivå beroende
av relevans och hur långt planeringen idag sträcker sig.

Så här läser du kartor och diagram:

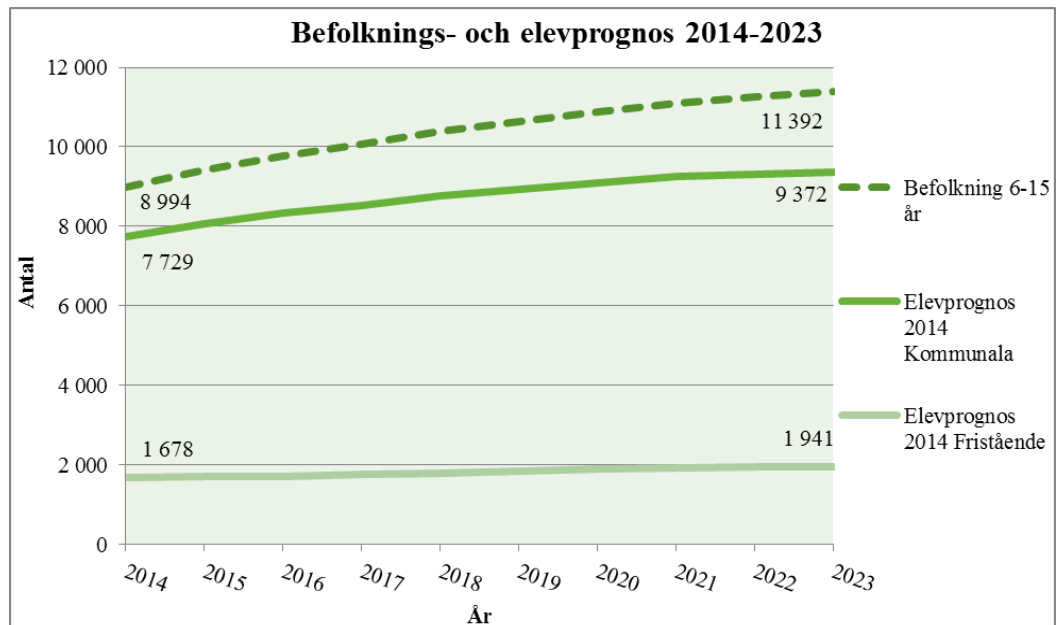
- Stadsdelsnämndsområdeskartan redovisar kommunala grundskolors elevantal exklusive särskola men inklusive elever från andra kommuner. Redovisningen av fristående grundskolor omfattar endast elever boende i Stockholms stad. De fristående grundskolornas verkliga elevantal är därför normalt högre än vad som redovisas på kartan. Vissa av de fristående skolorna har endast grundsärskoleelever. För gymnasieskolorna redovisas samtliga inskrivna elever.
- Befolkningsprognosen bygger på verkligt befolkningsantal 2013-12-31 och i diagram beskrivs prognostiserat befolkningsantal 2014-2023.
- Elevantalsprognoserna i samma diagram bygger på verkligt elevantal september 2014 och beskriver prognostiserat elevantal 2014-2023 i både fristående- och egen regi. Elevantalsprognosen bygger på enligt befolkningsprognosen prognostiserad befolkningsutveckling per basområde och en framskrivning av befintliga elevflöden. För mer information se ”Så här fungerar elevantalsprognosen”.
- De elevvolym och procentsatser som anges under rubriken ”Behovsanalys” för varje stadsdelsnämndsområde är, om inget annat anges, baserade på den elevavläsning som gjordes i september 2014 för elevantalsprognosen.

Bromma

- Elever per kommunal grsk**
(Antal elever 2014-09-30)
- 1 - 50
 - 51 - 250
 - 251 - 1500
- Elever per fristående grsk**
(Antal elever 2014-09-30)
- 1 - 50
 - 51 - 250
 - 251 - 1500
- Elever per kommunalt gym.**
(Antal elever 2014-09-15)
- 1 - 50
 - 51 - 250
 - 251 - 1500
- Elever per fristående gym.**
(Antal elever 2014-09-15)
- 1 - 50
 - 51 - 250
 - 251 - 1500

Bromma Behovsanalys

Figur 17: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholmselever i fristående skolor i Stockholm.

Antalet barn boendes i Bromma i åldrarna 6-15 år förväntas öka kraftigt under prognosperioden 2014-2023. Totalt ökar antalet 6-15 åringar med cirka 2 400 (27 %), en uppskrivning med cirka 200 från föregående års befolkningsprognos, mycket på grund av en ökning av antalet inflyttningsklara bostäder mellan årets och förra årets prognos med cirka 1 600 till totalt 8 000 bostäder fram till 2023. Motsvarande befolkningsökning är under planeringsperioden 2016-2018 drygt 600 (6 %) barn.

Överlägset störst ökning bedöms ske i Mariehäll och Blackeberg, men även Beckomberga och områdena kring Brommaplan ökar kraftigt. I områdena kring Ålsten, Nockeby och Äppelviken bedöms däremot antalet 6-15 åringar minska.

Elevprognosen för Bromma visar på en ökning om cirka 1 900 elever (20 %) F-9 under prognosperioden. Motsvarande ökning för planeringsperioden 2016-2018 är cirka 500.

Cirka 84 % av eleverna i stadsdelsnämndsområdet går i kommunal skola, att jämföra med staden som helhet där siffran är 75 %. Denna siffra har legat stabilt de senaste fyra åren.

Cirka 88 % av de boende i Bromma går i skola i sitt eget stadsdelsnämndsområde. Störst utpendling sker till Kungsholmen och Norrmalm. Totalt pendlar cirka 1 000 elever till annat stadsdelsnämndsområde.

Cirka 19 % (1 700) av eleverna i skolorna i Bromma kommer från annat stadsdelsnämndsområde. Främst sker inpendling från Hässelby-Vällingby och Spånga-Tensta.

Lokalresurser

Hösten 2014 öppnade Mariehällsskolan i Mariehäll. Skolan har årskurs F-6 med plats för cirka 760 elever när skolans organisation är fullt uppbyggd. Initialt används delar av de planerade skollokalerna som förskola.

Två paviljonger har under året plockats bort från Ålstensskolan.

Det finns 6 fristående grundskolor i stadsdelsnämndsområdet varav 5 har fler än hundra elever. De 6 fristående skolorna tar tillsammans emot cirka 10 % av eleverna från Bromma, vilket motsvarar 858 elever.

Lokalresurserna redovisas i bilaga 1.

Förändringar i lokalbeståndet

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

En generell omställning till F-6 och F-9 i stadsdelsnämndsområdet har påbörjats, men till dess att kapacitet för denna omställning säkerställts, kommer denna omställning inte att kunna fullföljas fullt ut. Redan hösten 2016 kan viss komplettering behövas för att klara intaget.

Bromma är en av de tre stadsdelar som i slutrapporten för Skolbyggnation för ett växande Stockholm uppvisar underskott år 2020 och utredningen föreslår att en SAMS-grupp bildas liknande den som finns för Hammarby Sjöstad.

Utredning av vilka skolor som är möjliga att bygga ut utifrån vad detaljplanen tillåter behöver göras. Volymstudier kommer därefter att behöva genomföras på flera skolor, för att möta såväl det ökande elevantalet som organisationsförändringen. Bromma stadsdelsnämndsområde har problem med att den kapacitet som finns tillgänglig inte är jämnt fördelad och försvåras av olika barriärer, som exempelvis vägar.

Bostadspotentialen för Bromma rymmer 20 100 nya bostäder fram till 2040, varav 8 000 ingår i den ordinarie prognosen som tidigare nämnts under behovsanalys. På längre sikt kommer därför kapaciteten att behöva utökas med flera nya skolor. Redan under innevarande planeringsperiod måste mark avsättas för att säkra framtida kapacitetsbehov.

Södra Bromma (12:ans linje)

Södra Bromma bedöms totalt balansera platstillgång och efterfrågan under planeringsperioden.

Under 2015 genomförs på Högländsskolan en förstudie avseende möjligheten att inrymma F-2-verksamhet i annexet Virveln. Permanent lösning som ersättning för tillfälliga lokaler på skolan behöver utredas.

På Olovslundsskolan planeras en köksrenovering 2016-2017, vilken kan medföra evakueringsbehov.

Alvik

Ett detaljplansarbete för Alviksområdet har inletts och pågår under planeringsperioden. Elevunderlaget bedöms på sikt växa i området och behovet behöver lösas med en ny grundskola.

Mariehäll

Det kan inte uteslutas att den permanenta skolbyggnaden behöver kompletteras med paviljong. Skolans gymnastiksal kan ställas om till undervisningslokaler i det fall idrottsbehovet kan lösas utanför skolan.

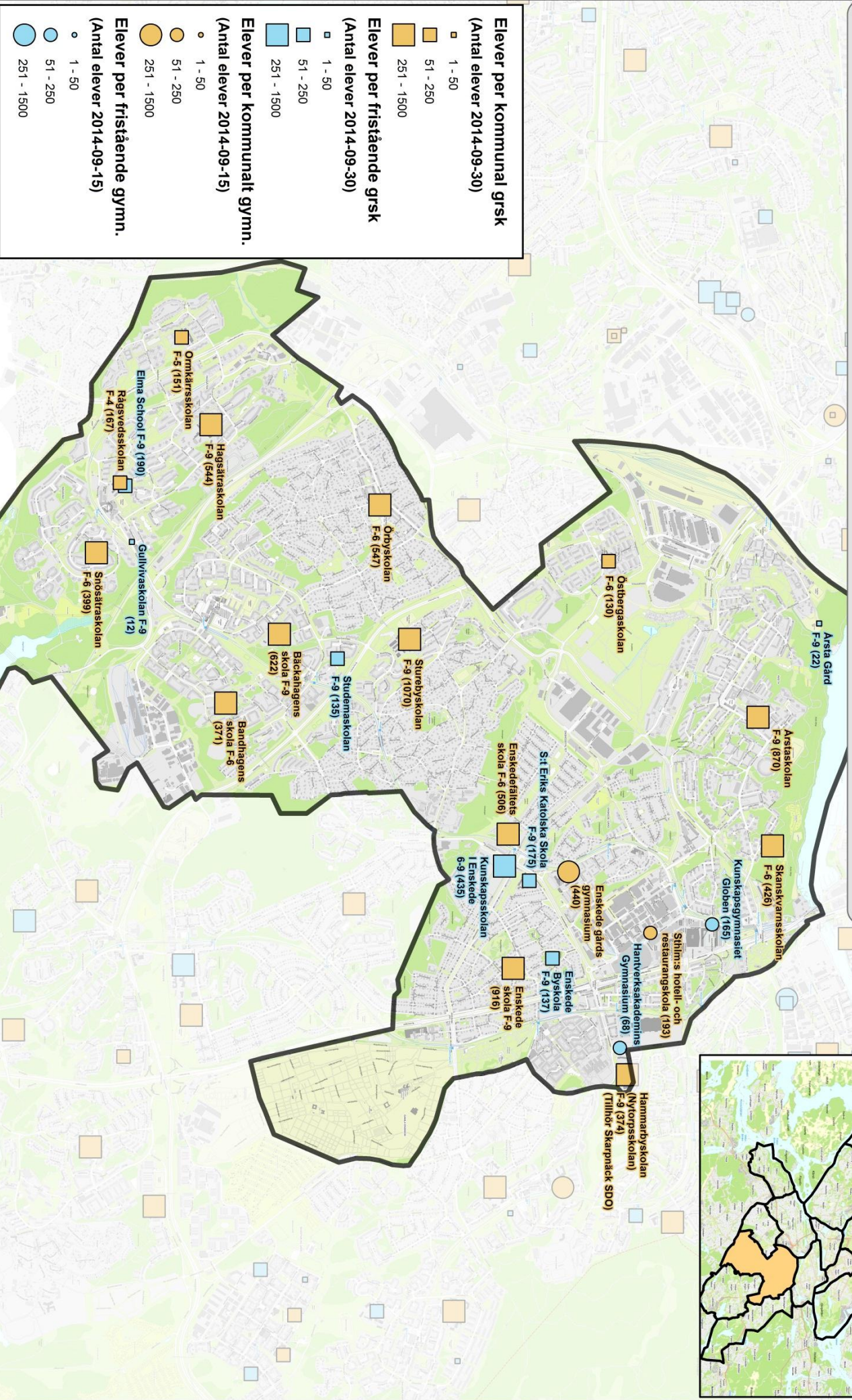
Norra Bromma

SISAB planerar ett ventilationsprojekt och stambyte på Blackebergsskolan under 2016 och 2017, vilket kommer att medföra evakueringsbehov.

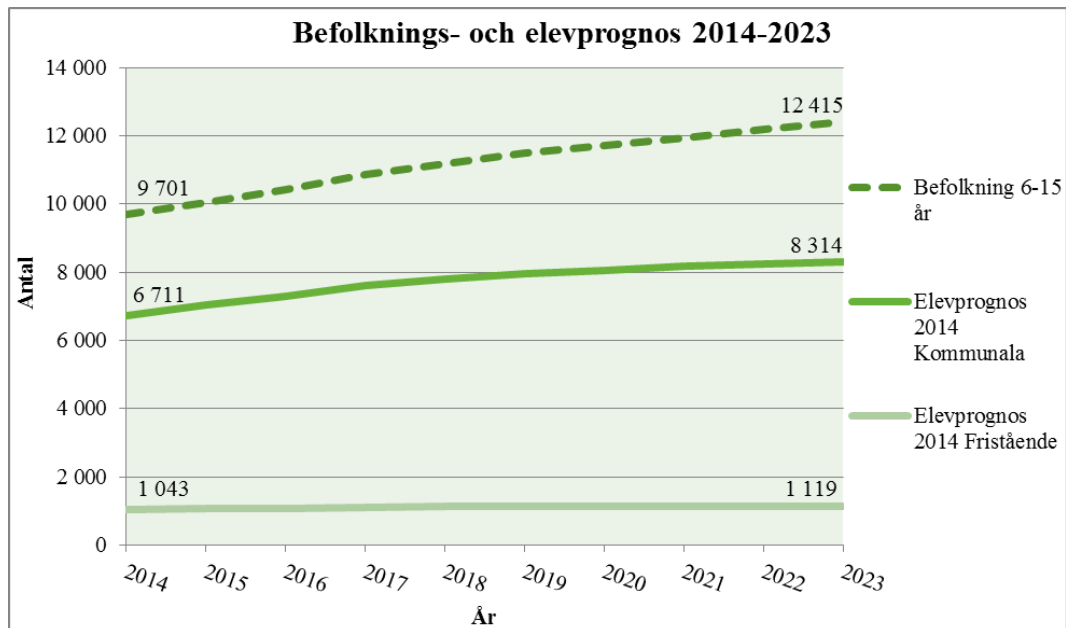
Nya Elementars långsiktiga permanenta kapacitet behöver säkerställas.

Volymstudie för utbyggnad av Blackebergs gymnasium slutförs under 2015. SISAB planerar att under planperioden genomföra stambyte på skolan, vilket bör samordnas med eventuell utbyggnad.

Enskede-Årsta-Vantör

Enskede Årsta Vantör Behovsanalys

Figur 18: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholmselever i fristående skolor i Stockholm.

Enskede-Årsta-Vantörs befolkning i åldrarna 6-15 förväntas öka med cirka 2 700 (28 %) till år 2023 enligt befolkningsprognos 2014. Det är en uppskrivning med 200 mot förra årets prognos. Motsvarande ökning under planeringsperioden, 2016-2018 är cirka 800. Antalet inflyttningsklara bostäder (som ligger till grund för prognoserna) är cirka 2 000 fler än i föregående års prognoser. Totalt bedöms cirka 7 100 lägenheter färdigställas till 2023.

Den största ökningen sker kring Årsta och Årstafältet samt kring Högdalen och Bandhagen på grund av nybyggnation och ökning i befintlig byggnation. Även Johanneshov med omnejd ökar. Enskedefältet och Örby är de områden som förväntas tappa mest befolkning i åldrarna 6-15 år.

Elevprognosen för Enskede-Årsta-Vantör visar på en ökning om cirka 1 700 elever (22 %) F-9 under prognosperioden. Motsvarande ökning för planeringsperioden 2016-2018 är cirka 500.

Cirka 81 % av eleverna i stadsdelsnämndsområdet går i kommunal skola, att jämföra med staden som helhet där siffran är 75 %. Denna siffra har legat stabilt de senaste fyra åren.

Cirka 70 % av de boende i Enskede-Årsta-Vantör går i skola i sitt eget stadsdelsnämndsområde. Störst utpendling sker till Södermalm, Skarpnäck och Älvsjö. Totalt pendlar cirka 2 900 elever till annat stadsdelsnämndsområde.

Cirka 13 % (1 000) av eleverna i skolorna i Enskede-Årsta-Vantör kommer från annan stadsdel. Främst sker inpendling från Farsta och Skarpnäck.

Lokalresurser

I området finns 13 grundskolor varav fem är F-9-skolor. Enskede skola, Enskedefältets skola, Sturebyskolan och Örbyskolan har tillfälliga byggnader under planeringsperioden, främst på grund av pågående byggprojekt alternativt temporär kapacitetsökning.

En brand under 2014 orsakade lokalförlust på Snösätraskolan. I Örbyskolan pågår en ombyggnation av kök, matsal och undervisningslokaler som ökar skolans kapacitet för F-6.

Området har en större fristående skola, Kunskapsskolan i Enskede, som får sina elever från stadens södra områden. 39 % av eleverna kommer ifrån Enskede-Årsta-Vantör.

Lokalresurserna redovisas i bilaga 1.

Förändringar i lokalbeståndet

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

Under planeringsperioden har området, sett i sin helhet, tillräckligt med lokal kapacitet. Det överskott som finns i Vantör bedöms vara svårutnyttjat för behovet i stadsdelsområdets norra delar, främst på grund av avståndet men även på grund av sociala barriärer.

Enskede och Stureby

Elevantalsprognosen visar att delområdet behöver tillföras kapacitet för åk 7-9 under planeringsperioden. Genomgång av det faktiska intaget till åk 7 i både Enskede skola och Sturebyskolan visar dock att båda skolorna skulle kunna ta emot fler elever från sina omedelbara närområden om elever som kommer från andra kommunala skolor inte togs in. Endast omkring 41 % i Sturebyskolans åk 7 respektive cirka 54 % i Enskede skolas åk 7 kom från skolornas närområde i intaget 2014. Därmed kan den brist som elevantalsprognosen uppvisar för åk 7-9, åtminstone de närmaste åren, tillgodoses genom att ändra intagningsmönstret till åk 7. I den analysen ingår dock inte den förändring i antagningsmönster som

riksintag till spetsutbildning i matematik på Sturebyskolan från hösten 2014 innebär.

För Enskede skola planeras kapacitetsökning från 4 till 6 paralleller för åk 7-9 för att möta det ökande elevantalet i högstadiet. Utredning för detta pågår under 2015 och inriktningsbeslut beräknas kunna fattas under 2016.

Enskedefältets skola kommer att genomgå en ombyggnation till följd av vite från Arbetsmiljöverket. I samband med detta kommer tillfällig lokal på skolgården att avvecklas. Evakuering av Enskedefältets skola planeras till före detta Lindeparkens gymnasium.

Enskede Gårds gymnasium behöver ses över i syfte att säkerställa att skolans lokaler och mark används på ett effektivt sätt för undervisning. Såväl grundskolan som gymnasieskolan har behov som behöver hanteras, antingen vid Enskede Gårds gymnasium eller på annan plats.

Årsta och Östberga

I Årsta finns behov av att ändra antagningsmönster, vilket under planeringsperioden kommer att innebära att Skanskvarnskolan behöva ta in fler förskoleklasser än tidigare.

Enligt beslut ska tidigare Österholmsskolans (Skärholmen) RH-verksamhet flytta till Skanskvarnsskolan.

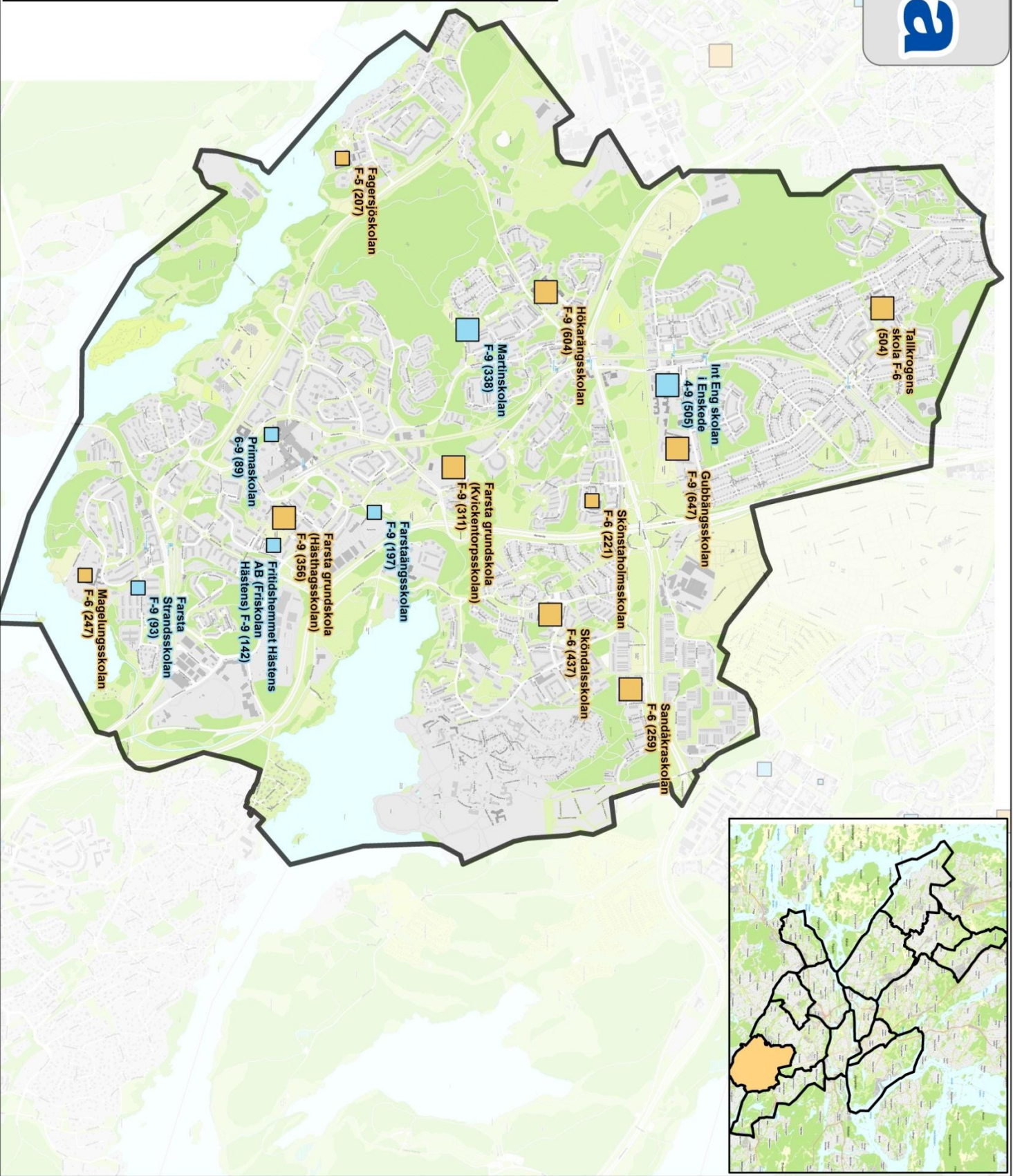
På längre sikt kommer det att behövas ny kapacitet för att klara skolbehovet, till följd av det större nybyggnationsområdet på Årstafältet och Slakthusområdet. Planering pågår för nya kommunala skolor. Lindeparkens gymnasium ska även ställas om till grundskola under planeringsperioden.

Vantör

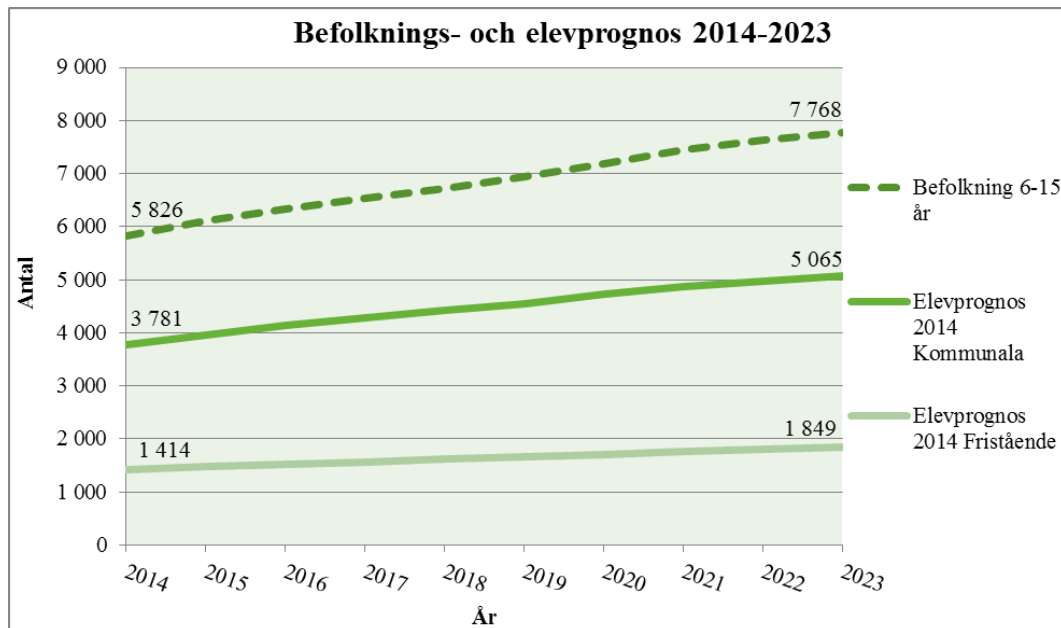
Större nybyggnationsområden finns i närheten av Högdalen och Bandhagen. Dessutom pågår nybyggnationsprojekt på gränsen mellan Älvsjö och Örby.

Enligt beslut ska Örbyskolan och Bandhagens skola utöka sin verksamhet från F-6 till F-7 läsåret 2015/2016. Konsekvenser för lokalförsörjningen i området under planeringsperioden är ännu inte utredda.

Farsta

Farsta Behovsanalys

Figur 19: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholmselever i fristående skolor i Stockholm.

Farstas befolkning i åldrarna 6-15 förväntas öka med cirka 2 000 (33 %) till år 2023 enligt befolkningsprognos 2014. Motsvarande ökning under planeringsperioden, 2016-2018 är cirka 400. Antalet inflyttningsklara bostäder (som ligger till grund för prognoserna) är cirka 700 fler än i föregående års prognoser. Totalt bedöms cirka 3 600 lägenheter färdigställas till 2023.

De områden som ökar mest är Sköndal tillsammans med de centrala delarna av Farsta. Andra områden som ökar är Hökarängen, Larsboda och Gubbängen. En stor del av ökningen beror på nybyggnation.

Elevprognosen för Farsta visar på en ökning om cirka 1 700 elever (33 %) F-9 under prognosperioden. Motsvarande ökning för planeringsperioden 2016-2018 är cirka 400.

Av eleverna i stadsdelsnämndsområdet går 68 % i kommunal skola, att jämföra med staden som helhet där siffran är 75 %. Andelen elever i kommunal skola har minskat med 2 procentenheter de senaste åren.

Cirka 76 % av de boende i Farsta går i skola i sitt eget stadsdelsnämndsområde. Störst utpendling sker till Södermalm och Enskede-Årsta-Vantör. Totalt pendlar cirka 1 400 elever till annat stadsdelsnämndsområde.

Cirka 16 % (800) av eleverna i skolorna i Farsta kommer från annat stadsdelsnämndsområde. Främst sker inpendling från Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck.

Lokaltillgångar

Det har inte skett någon förändring rörande de kommunala skolorna. Sköndals-skolan och Sandåkraskolan har i dagsläget tillfälliga byggnader för att möta de behov som kommit av bland annat nybyggnation i avvaktan på permanenta lösningar.

Internationella Engelska skolan i Enskede och Martinskolan är de största fristående skolorna i området. Av eleverna i dessa fristående skolor kommer över 60 % lokalt från stadsdelsnämndsområdet.

Lokalresurserna redovisas i bilaga 1.

Förändringar i lokalbeståndet

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

Under planeringsperioden har området, sett i sin helhet, gott om lokalkapacitet. Det som gör att området ändå får en ansträngd lokalsituation är att kapacitetstillgången inte är jämnt fördelad och att det underskott som finns är koncentrerat till Sköndal, där utbildningsnämnden tidigare tagit inriktningsbeslut om utbyggnad.

Centrala Farsta

Farsta gymnasium ställs om till grundskola för att Farsta grundskola (Hästhags-skolan och Kvickentorpsskolan) ska kunna flytta sin verksamhet dit. I anslutning till Farsta gymnasium kan en förskola med tillfälligt bygglov inrymmas, antingen som en fristående enhet i paviljong eller i befintliga lokaler, då under en kortare tid. Hästhagsskolan behöver genomgå ventilationsombyggnad innan byggnaden åter tas i anspråk för skolverksamhet. Verksamheten i Kvickentorpsskolan flyttar ut hösten 2016. På sikt kommer skolan att byggas ut för att kunna möta kommande behov i området. Skolan kan initialt användas som evakueringsskola. Förändringen ger förutsättningar för framtida utökning av grundskolekapaciteten i centrala Farsta. Vid all kapacitetsökning av skolor i området ingår även en översyn av möjligheterna att samordna med stadsdelsförvaltningens behov av förskolor.

Sköndal

Nämnden har sedan tidigare tagit inriktningsbeslut om utbyggnad av Sköndals-skolan/Sandåkraskolan. Förvaltningen bedömer att det kommer behövas en kombination av att säkerställa permanent kapacitet och att genom paviljonger

skapa tillfällig kapacitet för att kunna möta de behov som kommer av att det delvis är ett nybyggnadsområde.

SISAB planerar större underhållsprojekt med evakueringsbehov för Skönstaholmsskolan under planeringsperioden.

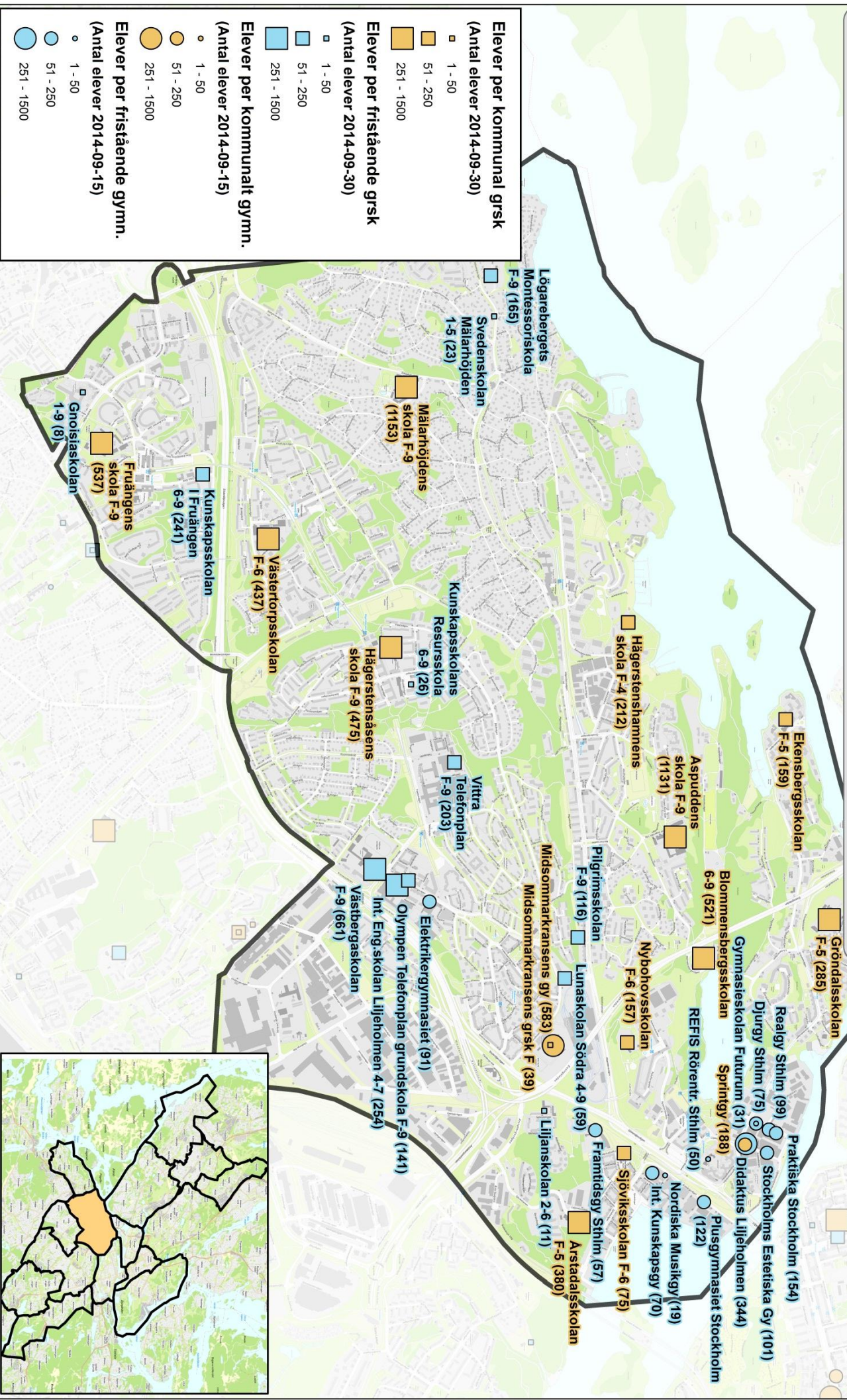
Hökarängen

SISAB genomför ett större underhållsprojekt med evakueringsbehov för Hökarängsskolan under planeringsperioden.

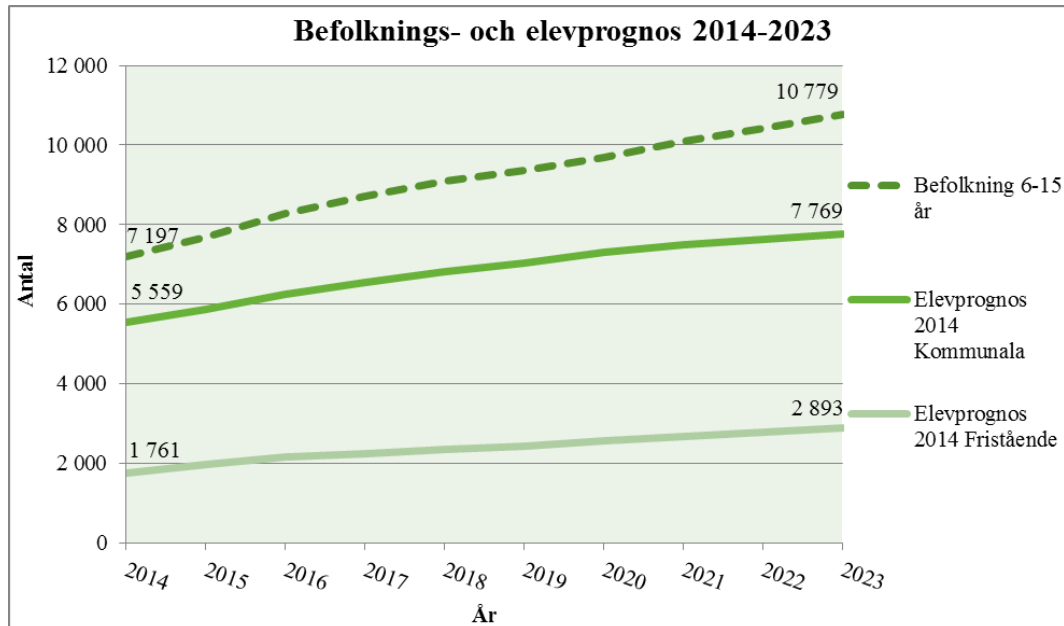
Tallkrogen

SISAB planerar större underhållsprojekt med evakueringsbehov för Tallkrogens skola.

Hägersten-Liljeholmen

Hägersten-Liljeholmen Behovsanalys

Figur 20: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholmselever i fristående skolor i Stockholm.

Antalet barn boende i Hägersten-Liljeholmen i åldrarna 6-15 år förväntas öka mycket kraftigt under prognosperioden 2014-2023. Totalt ökar antalet 6-15-åringar med cirka 3 500 (50 %), en uppskrivning hela 900 barn från föregående års befolkningsprognos, på grund av en uppskrivning av antalet inflyttningsklara bostäder mellan årets och förra årets prognos med cirka 1 600 till totalt 9 700 bostäder fram till 2023. Motsvarande befolkningsökning är under planeringsperioden 2016-2018 drygt 800 (10 %) barn. Således även detta en mycket stor ökning under en kort tidsperiod.

Den kraftiga elevantalsökningen kan härledas till den omfattande bostadsbyggnationen som sker i stadsdelsnämndsområdet. En stor del av nybyggnationen tillkommer i de norra delarna, kring Årstadal och Liljeholmen. Stor ökning sker även i Västertorp samt kring Telefonplan/Midsommarkransen och Fruängen.

Elevprognosen för Hägersten-Liljeholmen visar också den på en mycket kraftig ökning om cirka 3 400 elever (46 %) F-9 under prognosperioden. Motsvarande ökning för planeringsperioden 2016-2018 är cirka 800.

Cirka 75 % av eleverna i stadsdelsnämndsområdet går i kommunal skola, samma andel som staden som helhet. Denna siffra har legat stabilt de senaste fyra åren.

Cirka 83 % av de boende i Hägersten-Liljeholmen går i skola i sitt eget stadsdelsnämndsområde. Störst utpendling sker till Södermalm. Totalt pendlar cirka 1 200 elever till annat stadsdelsnämndsområde.

Cirka 20 % (cirka 1 500) av eleverna i skolorna i Hägersten-Liljeholmen kommer från annat stadsdelsnämndsområde. Främst sker inpendling från Skärholmen, Enskede-Årsta-Vantör samt Älvsjö.

Lokaltillgångar

En av Stockholms största fristående skolor ligger i området, Västbergaskolan. Här finns också Vittra Telefonplan och Kunskapsskolan i Fruängen. Under 2014 har även Internationella Engelska skolan etablerats i Liljeholmen.

Till skillnad mot övriga fristående skolor kring Midsommarkransen/Telefonplan är Västbergaskolans elevintag till mycket stor andel, cirka 78 %, från närområdet. Att jämföra med exempelvis Vittra där motsvarande siffra är 48 %.

Det finns också ett stort kluster av fristående gymnasieskolor i Liljeholmen (främst på Lövholmen).

Lokalresurserna redovisas i bilaga 1.

Förändringar i lokalbeståndet

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

Området utnyttjar som helhet den befintliga lokalkapaciteten väl och det innebär att möjligheterna till omstruktureringar i befintligt lokalbestånd är begränsade och att området är sårbart. Varje förändring i skolornas antagningsmönster och varje större bostadsexploatering får stora konsekvenser för möjligheterna att göra en tillförlitlig lokalplanering över tid. Den höga exploateringsnivån i nybyggnadsområdena försvårar planeringssituationen för skolbyggnader med krav på skolgårdar och gör att tillgången till mark för skola blir mycket svår att tillgodose, särskilt om marken inte ägs av staden.

Behoven enligt elevantalsprognosen för åk 6-9 innebär en utmaning under planeringsperioden. Eftersom eleverna i denna åldersgrupp har en större benägenhet att röra sig till andra skolor, både kommunala och fristående, utgår prognosen från att det antagningsmönster som finns idag kommer att bestå. Idag finns en hög inpendling till framförallt Blommensbergsskolan, Aspuddens skola och Mälarhöjdens skola. Om skolornas intag från andra stadsdelsnämndsområden minimeras finns kapacitet i åk 6-9 för elever från Hägersten/Liljeholmen under planeringsperioden.

Liljeholmen och Gröndal

Särskilt Årstadal har mycket stor brist på kapacitet och förvaltningens hittillsvarande arbete har gällt att ordna en akut lösning för de närmaste årens behov.

En paviljonguppställning vid Blommensbergsskolan kommer att behöva avvecklas under planeringsperioden. En utredning pågår för kapacitetsökning på skolan genom omställning av idrottslokaler. En kompletterande åtgärd är att skolan begränsar elevintaget till elever i närområdet vilket succesivt skulle minska skolans elevantal. På sikt kommer skolan däremot inte att klara hela det område som idag är att betrakta som närområde. Idag har skolan ett intag av elever från hela stadens södra områden till sina kulturklasser.

För att tillgodose en del av de långsiktiga behoven pågår detaljplanearbete för två nya skolor: vid sjön Trekanten i Liljeholmen och i Årstaberg. På längre sikt kommer det att behövas ytterligare skolor för att uppnå tillräcklig kapacitet i området.

Den nya skolenheten Sjöviksskolan (Årstaberg), belägen i kv. Aromen i Årstadal, har startat i paviljonger för att sedan flytta in i den nya skolan i Årstaberg när den är färdigställd. Fram till dess kommer förvaltningen att genomföra tillfälliga lösningar för att säkerställa Sjöviksskolans behov av specialsalar (inkl. idrott).

Midsommarkransen/Telefonplan

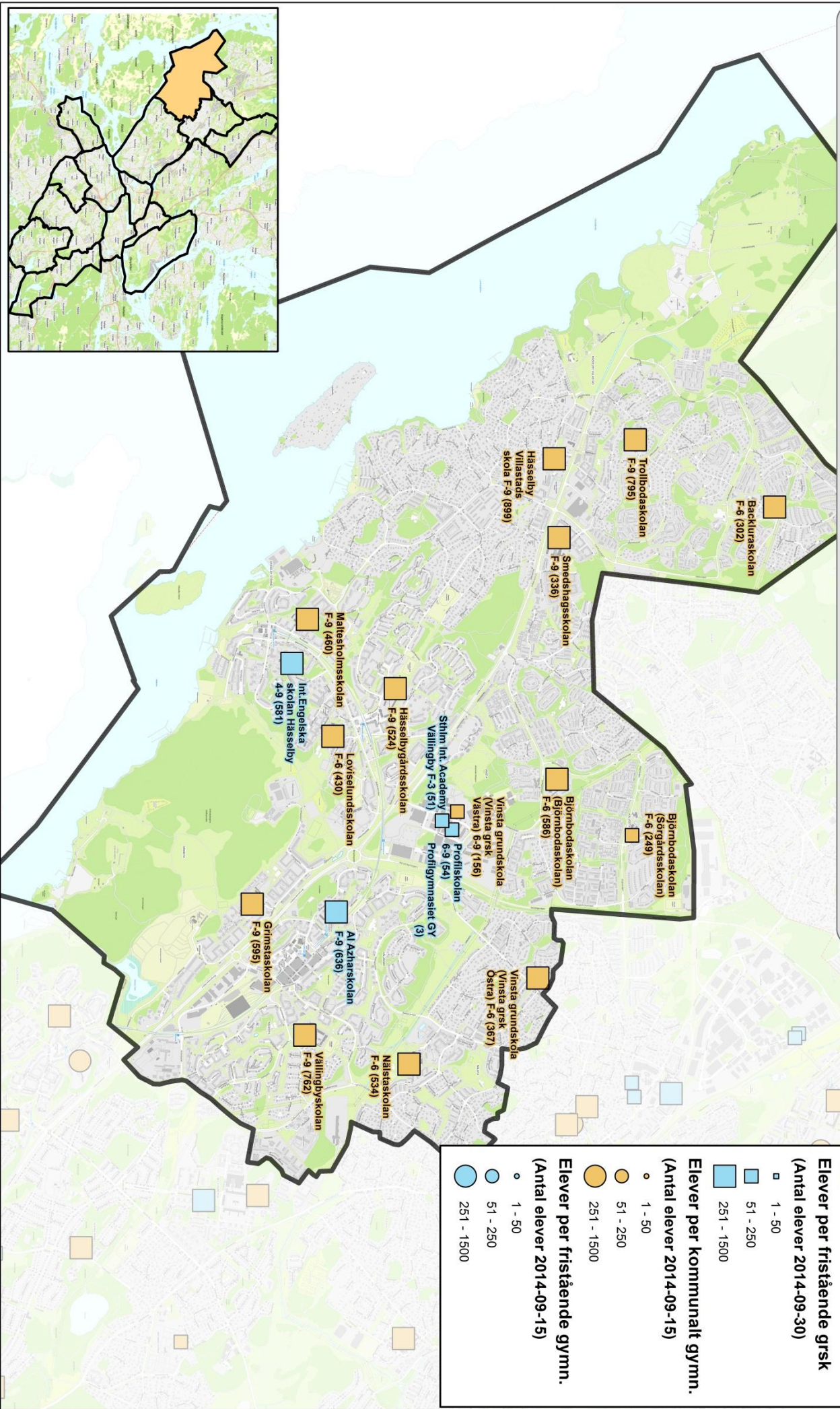
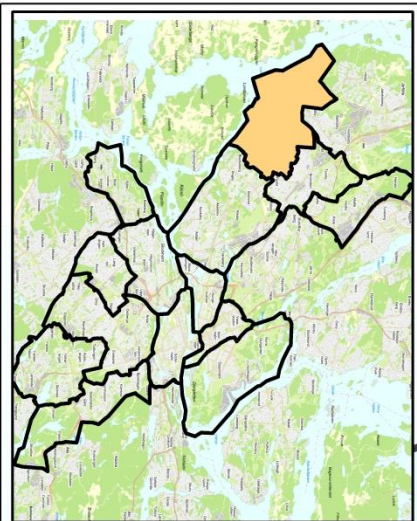
En ny skola har startat hösten 2014, Midsommarkransens grundskola, belägen i befintliga lokaler i Midsommarkransens gymnasium (före detta Brännkyrka gymnasium). Grundskolan startar i dessa lokaler för att sedan flytta in i den nya skolan i kv. Brandstegen 1, när den är färdigställd år 2019. Detaljplanearbete pågår. Såväl grundskolan som gymnasieskolan bedöms ha behov av ytterligare lokaltillskott under planeringsperioden.

Hägersten

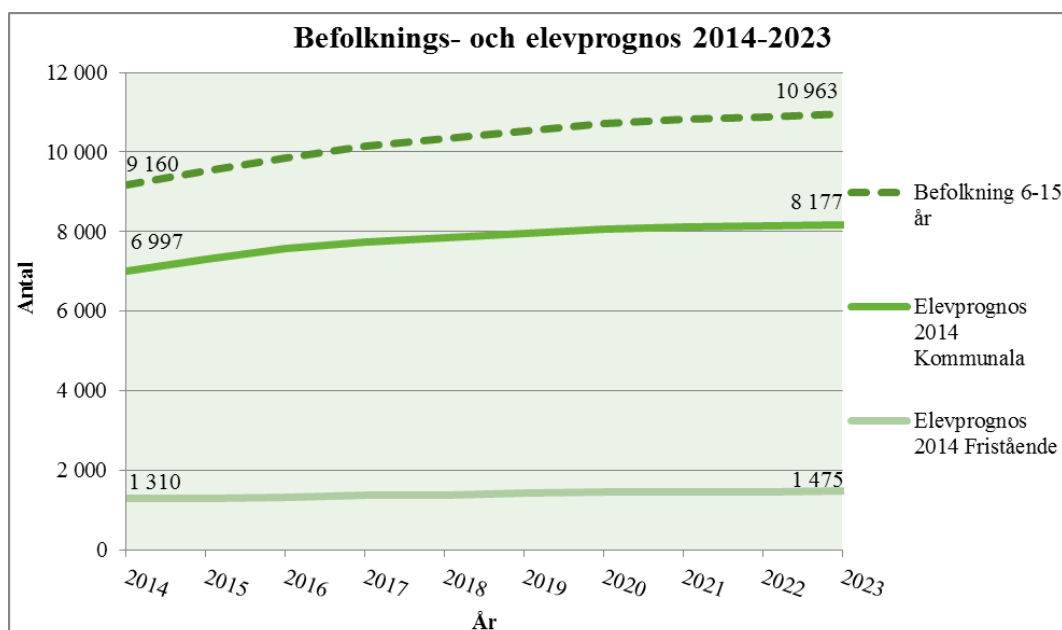
För att klara behoven för de lägre åldrarna i delområdet Västertorp och Mälarhöjden, har förvaltningen initierat ett projekt för att skapa ökad kapacitet i Västertorpsskolan. Syftet är att skolan ska bli en 4-parallellig F-6-skola (idag har den beroende av årskurs 2 eller 3 paralleller). Fram till dess att nybyggnationen är klar kan skolan komma att behöva tillfällig kapacitet exempelvis i form av paviljonger.

Hägerstenshamnens skola öppnar i nya lokaler under planeringsperioden. Skolans nya organisation med 2-paralleller F-6 byggs upp under evakueringstiden.

Hässelby-Vällingby

Hässelby-Vällingby Behovsanalys

Figur 21: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholmselever i fristående skolor i Stockholm.

Hässelby-Vällingbys befolkning i åldrarna 6-15 förväntas öka med cirka 1 800 (20 %) till år 2023 enligt befolkningsprognos 2014. Det är samma ökning som i förra årets prognos. Motsvarande ökning under planeringsperioden, 2016-2018, är cirka 500. Antalet inflyttningsklara bostäder (som ligger till grund för prognoserna) är marginellt färre än i föregående års prognoser. Totalt bedöms cirka 3 000 lägenheter färdigställas till 2023.

Befolkningsökningen sker nästan uteslutande i de sydöstra delarna av stadsdelsnämndsområdet. Det vill säga i områdena kring Råcksta, Hässelby strand och torg, Grimsta och Vällingby.

Elevprognosen för Hässelby-Vällingby visar på en ökning om cirka 1350 elever (16 %) F-9 under prognosperioden. Motsvarande ökning för planeringsperioden 2016-2018 är cirka 330.

Cirka 80 % av eleverna i stadsdelsnämndsområdet går i kommunal skola, att jämföra med staden som helhet där siffran är 75 %. Denna procentandel har minskat med 7 procentenheter de senaste fyra åren, det vill säga att andelen elever i fristående skolor har ökat, även om siffran fortfarande ligger över stadens snitt.

Cirka 79 % av de boende i Hässelby-Vällingby går i skola i sitt eget stadsdelsnämndsområde. Störst utpendling sker till Bromma, följt av Spånga-Tensta. Totalt pendlar cirka 1 900 elever till annat stadsdelsnämndsområde.

Cirka 14 % (cirka 1 100) av eleverna i skolorna i Hässelby-Vällingby kommer från annat stadsdelsnämndsområde. Främst sker inpendling från Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta.

Lokaltillgångar

Det har inte skett några förändringar av kapaciteten i de kommunala skolorna under 2014. Organisatoriskt har Vinstaskolan och Vinstagårdsskolan slagits ihop till en gemensam enhet, vilka benämns Vinsta Grundskola östra respektive Vinsta Grundskola västra.

Det finns 4 fristående grundskolor i stadsdelsnämndsområdet varav 2 har fler än hundra elever. De 4 fristående skolorna tar tillsammans emot cirka 7 % av eleverna från Hässelby-Vällingby, vilket motsvarar 675 elever. Till hösten 2015 etablerar Pysslingen en F-6 skola i Råcksta med kapacitet på cirka 500 elever.

Lokalresurserna redovisas i bilaga 1.

Förändringar i lokalbeståndet

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

Sett till hela stadsdelsnämndsområdet kommer området att klara elevökningen under prognosperioden, men det ställer krav på omDispositionering. Stadsdelen har samtidigt relativt stor mängd tillfälliga lokaler och avvecklingar under planeringsperioden ställer i flera fall krav på lokaltillskott.

Grundsärskola

Grundsärskoleelever med autismspektrumtillstånd finns på flera ställen i norrort, men det finns ett pedagogiskt behov av att samla eleverna till vissa F-9 skolor för att tillgodose deras behov bättre. Med detta avses att behöriga lärare finns tillgängliga för denna elevgrupp och för att kunna organisera och anpassa lärande miljön utifrån de specifika behov eleverna har.

Mot bakgrund av detta kommer Vällingbyskolan att utredas för möjligheten att skapa integrerade lokaler för 20-24 elever i hela åldersspannet för åk F-9. Iordningställandet av dessa lokaler kommer att behöva avvakta planeringen av nytt kök och matsal då det inte kommer att vara möjligt att öka elevantalet för

grundsärskolan innan kök och matsalsfrågan är löst. Förvaltningen kan komma att överväga andra lokaliseringalternativ.

Det finns en grundsärskoleverksamhet på Sveaborg, för grundsärskoleelever med flerfunktionsnedsättning. Sveaborg tillhör organisatoriskt Akalla grundskola. Verksamheten är väl fungerande men ej integrerad. Då full integrering är önskvärt kommer en omlokalisering att prövas vid planerade om/ny/tillbyggnationer i norrort, eventuellt Vinsta grundskola. Ingen utökning av antalet platser planeras.

Nordvästra Hässelby-Vällingby /Hässelby Villastad

Backluraskolan kommer att behöva avveckla en stor paviljongetablering under planeringsperioden. Förvaltningen utreder för närvarande lämplig permanent lösning.

Centrala Hässelby-Vällingby norra/Kälvesta - Vinsta

På Björnbodaskolan planeras för utbyggnad av kapaciteten till cirka 1 000 elevplatser. Projektet innebär att tillfälliga lokaler avvecklas, samt att befintliga lokaler som är i dåligt skick ersätts med nybyggnation. De nya lokalerna kan tidigast stå klara för verksamhetsstart till hösten 2019.

Sörgårdsskolan tillhör organisatoriskt Björnbodaskolan. Lokalerna på Sörgårdsskolan kan komma att avvecklas efter Björnbodaskolans utbyggnad.

En volymstudie har genomförts på Vinsta Grundskola östra, före detta Vinstaskolan. Volymstudien visar att det är möjligt att bygga ut skolan till en kapacitet på cirka 1 000 elevplatser i årskurs F-9.

Centrala Hässelby-Vällingby södra/Hässelby gård

Loviselund har en begränsning i matsalens kapacitet, varför en översyn av möjligheten att utöka matsalen (primärt inom befintliga lokaler) bör ske under planeringsperioden.

SISAB planerar ett ventilationsprojekt på Maltesholmsskolan som avslutas under år 2016.

Sydvästra Hässelby-Vällingby /Vällingby

På Nälstaskolan pågår ett projekt för att öka kapaciteten och ersätta tillfälliga byggnader med permanenta. Utbyggnaden färdigställs 2017.

Vällingbyskolornas kapacitet behöver långsiktigt säkras, varför en förstudie behöver genomföras under 2015 och samordnas med tidigare studier om kök och matsal. Även behov för grundsärskola ska utredas (se ovan).

SISAB utreder för närvarande eventuellt behov bygga om ventilationen vid Grimstaskolan, varför ett ventilationsprojekt kan bli aktuellt under planeringsperioden.

Kungsholmen

Elever per kommunal grsk
(Antal elever 2014-09-30)

	1 - 50
	51 - 250
	251 - 1500

**Elever per fristående grsk
(Antal elever 2014-09-30)**

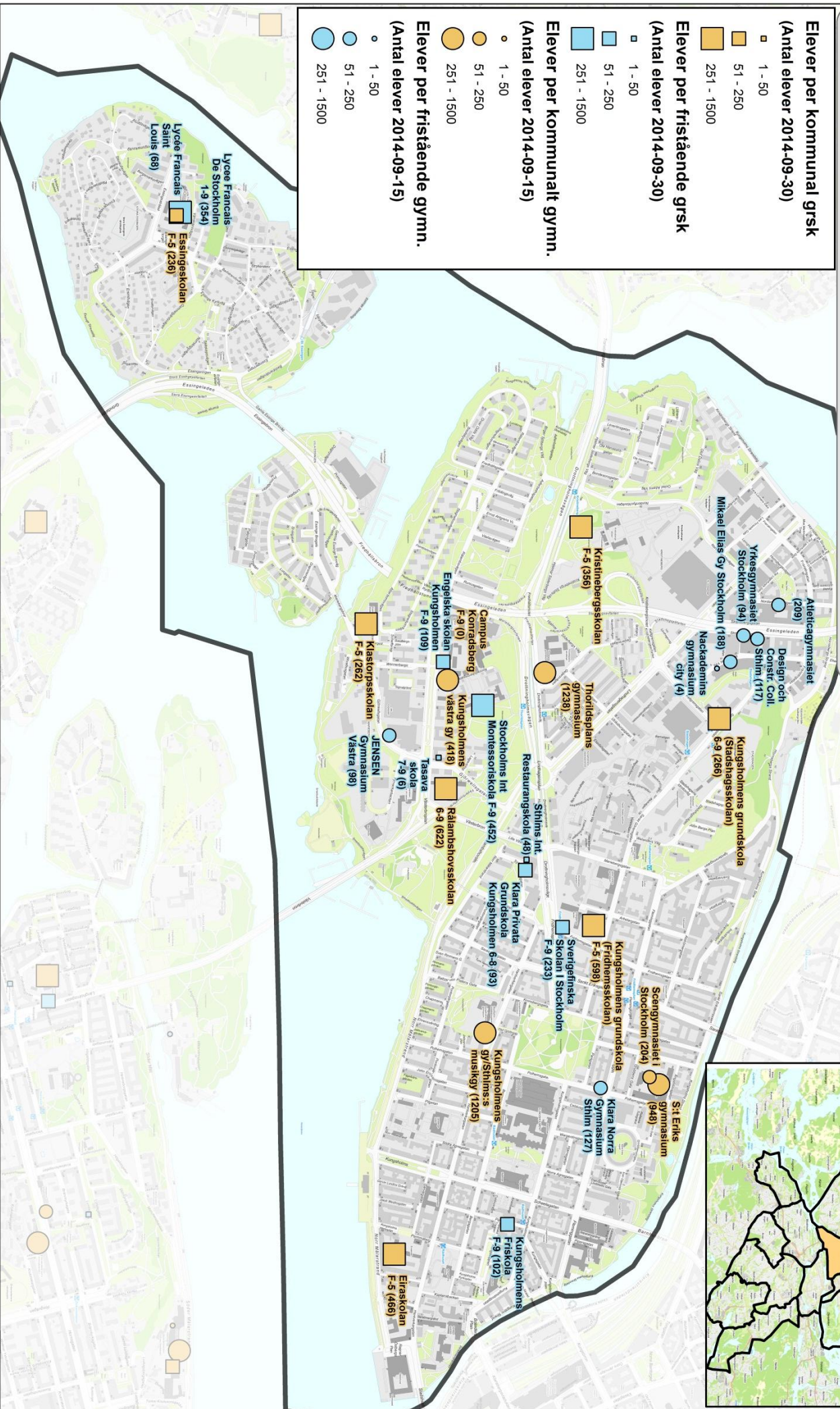
	1 - 50
	51 - 250
	251 - 1500

Elever per kommunalt gym.
(Antal elever 2014-09-15)

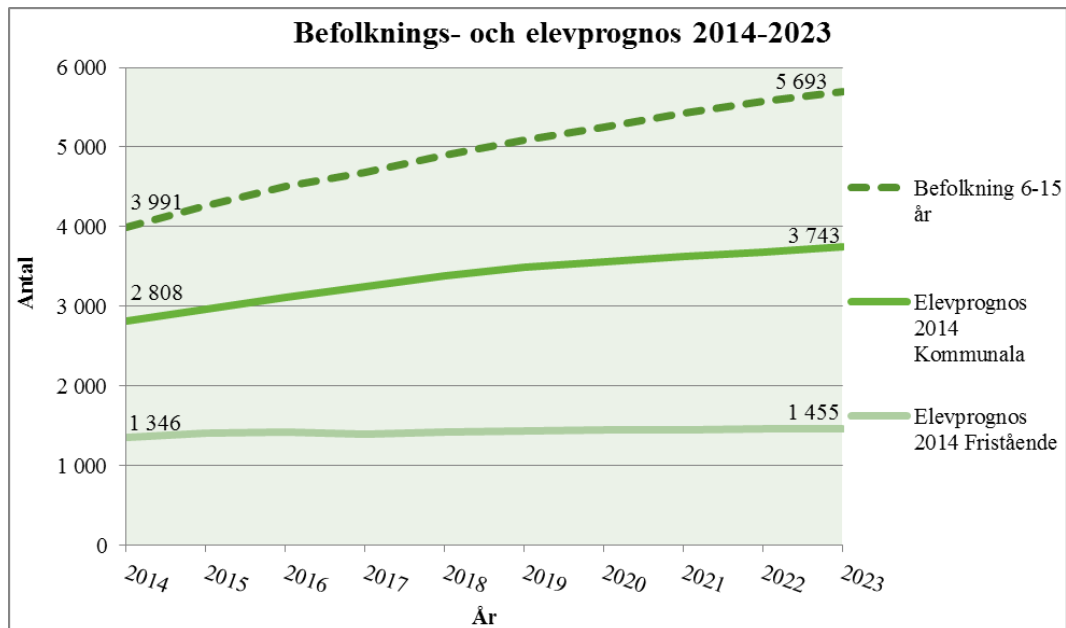
- 1 - 50
- 51 - 250
- 251 - 1500

Elever per fristående gymn.
(Antal elever 2014-09-15)

- ☐ 1 - 50
☐ 51 - 250
☒ 251 - 1500

Kungsholmen Behovsanalys

Figur 22: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholmselever i fristående skolor i Stockholm.

Kungsholmens befolkning i åldrarna 6-15 förväntas öka med cirka 1 700 (40 %) till år 2023 enligt befolkningsprognos 2014. Det är samma ökning som i förra årets prognos. Motsvarande ökning under planeringsperioden, 2016-2018, är cirka 400. Antalet inflyttningsklara bostäder (som ligger till grund för prognoserna) är marginellt färre än i föregående års prognoser. Totalt bedöms cirka 4 000 lägenheter färdigställas till 2023.

Den kraftigaste befolkningsökningen sker i de nordvästra delarna av Kungsholmen, kring Kristineberg, Stadshagen och Hornsberg. I övrigt är tillväxten jämt fördelad på övriga delar av Kungsholmen.

Elevprognosen för Kungsholmen visar på en ökning om cirka 1 000 elever (25 %) F-9 under prognosperioden. Motsvarande ökning för planeringsperioden 2016-2018 är cirka 270. Störst ökning bedöms ske i de lägre årskurserna.

Cirka 72 % av eleverna i stadsdelsnämndsområdet går i kommunal skola, att jämföra med staden som helhet där siffran är 75 %. Denna procentandel har minskat med 3 procentenheter de senaste fyra åren, det vill säga att andelen elever i fristående skolor har ökat.

Cirka 78 % av de boende på Kungsholmen går i skola i sitt eget stadsdelsnämndsområde. Överlägset störst utpendling sker till Norrmalm, följt av Östermalm. Totalt pendlar cirka 880 elever till annat stadsdelsnämndsområde.

Cirka 28 % (cirka 1 200) av eleverna i skolorna på Kungsholmen kommer från annat stadsdelsnämndsområde. Främst sker inpendling från Bromma och Rinkeby-Kista. I övrigt är inpendlingen jämnt fördelad på övriga stadsdelsnämndsområden.

Lokaltillgångar

Det finns 9 fristående grundskolor i stadsdelsnämndsområdet varav 6 har fler än hundra elever. De 9 fristående skolorna tar tillsammans emot cirka 15 % av eleverna från Kungsholmen, vilket motsvarar 603 elever.

Under 2014 har Campus Konradsberg hyrts in och lokalerna tas successivt i anspråk. I dagsläget används lokalerna av Kungsholmens Västra och för evakuering av del av Kungsholmens grundskola.

Lokalresurserna redovisas i bilaga 1.

Förändringar i lokalbeståndet

Sammantaget kommer de kommunala skolorna i Kungsholmens stadsdelsnämndsområde att klara av att ta emot eleverna under prognosperioden. På längre sikt kan ytterligare skolkapacitet behöva skapas, framförallt i områdets nordvästra del.

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

Marieberg

Under 2013 och 2014 har olika delar av Campus Konradsberg hyrts in. Kungsholmens Västra gymnasium har hösten 2014 etablerat sig på campusområdet och kommer att utöka sin verksamhet till cirka 1 000 elever inom två år. Kungsholmens grundskola, årskurs 1-4, evakueras för närvarande till delar av campuset. Konradsbergsskolan årskurs 7-9 startar hösten 2016 när evakueringen av Kungsholmens grundskola avslutats sommaren 2016.

Klastorpsskolans årskurs 4-5 flyttas till campuset och kompletteras med årskurs 6. Flytten sker när erforderliga justeringar av lokalerna i A-huset genomförts, tillträde planeras till hösten 2015. I Klastorpsskolans nuvarande skollokaler behålls årskurs F-3. Klastorpsskolan kan då utökas till en treparallellig verksamhet. Skolan har idag tillfälliga lokaler både i externa förhyrningar och paviljong. Det är önskvärt att samla verksamheten i permanenta lokaler på befintlig skoltomt

och avveckla de tillfälliga lokalerna. Möjligheten att bygga ut skola ska utredas under planeringsperioden.

Idrottsfunktionen på Konradsberg täcker inte förvaltningens behov. Idrottsförvaltningen planerar att färdigställa en hall vid Kristineberg preliminärt 2019/20, dit gymnasieelever skulle kunna åka för sin idrott.

Arbete pågår för att Eiraskolan och Essingskolan ska kunna behålla årskurs 6 och Rålambshov kan därmed bli en renodlad 7-9 skola.

Kristineberg

Merparten av bostadsbyggnationerna i stadsdelsnämndsområdet återfinns i den nordvästra delen av Kungsholmen. Kristinebergsskolan växer successivt i sina nya lokaler.

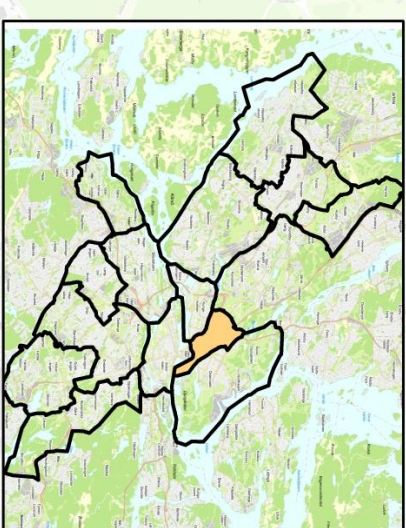
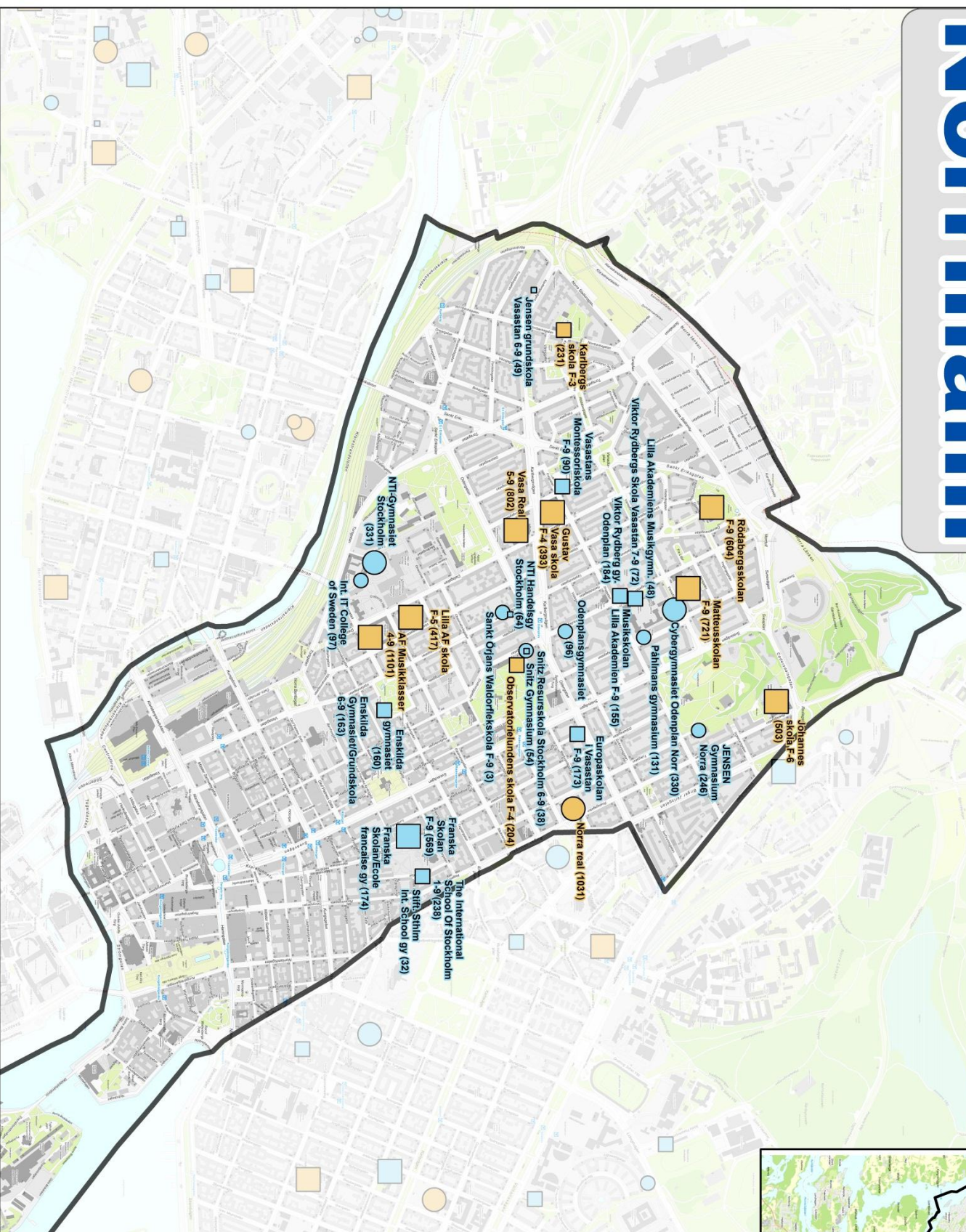
Områdets kapacitet kompletteras dessutom med en ny skola vid Stadshagsklippan, där Stadshagens IP ligger idag. Detaljplaneprocessen pågår och volymstudien visar på att skolgårdsytan blir mycket begränsad. Samutnyttjande av fotbollsplanerna under verksamhetstid är en förutsättning för att den begränsade skolgårdsytan ska anses acceptabel. En ny skola kan tidigast stå klar till 2019.

Kungsholmen

Kapaciteten på Kungsholmens grundskolas lokaler vid Fridhemsplan utökas till cirka 1 000 platser från och med hösten 2016.

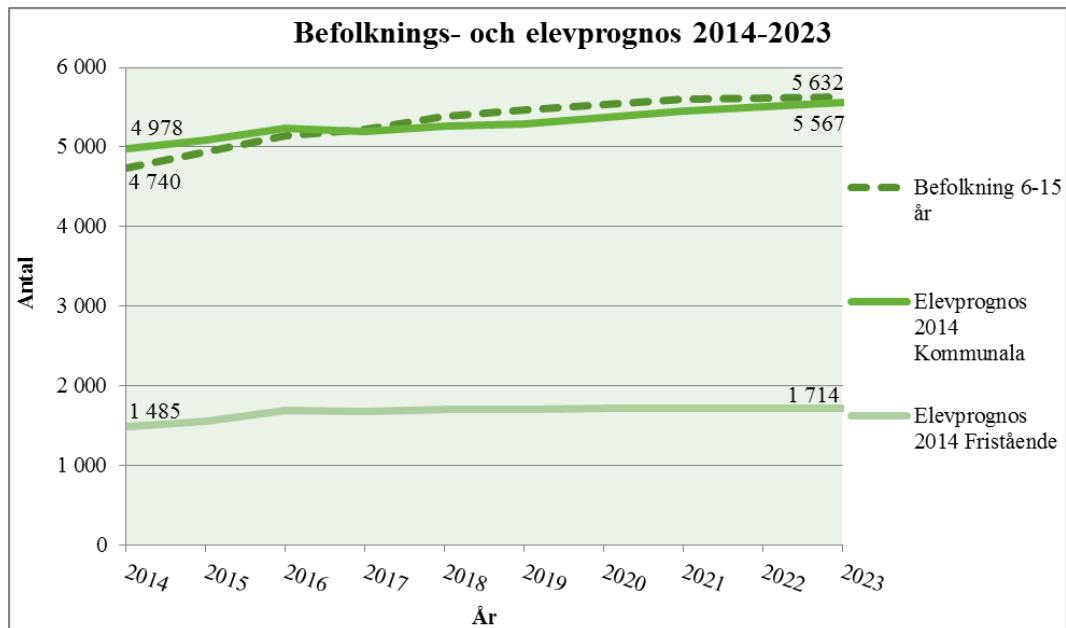
S:t Eriks gymnasium utreds om möjlighet att från och med hösten 2016 inrymma Riksgymnasiet för rörelsehindrade i Stockholm (RgRH Stockholm) som idag finns i Skärholmen. Samtidigt prövas möjligheten att inrymma elevboende i före detta S:t Görans gymnasium.

Norrmalm

Elever per kommunal grsk (Antal elever 2014-09-30) □ 1 - 50 ■ 51 - 250 ■ 251 - 1500	Elever per fristående grsk (Antal elever 2014-09-30) □ 1 - 50 ■ 51 - 250 ■ 251 - 1500	Elever per fristående gymm. (Antal elever 2014-09-15) ○ 1 - 50 ○ 51 - 250 ○ 251 - 1500	Elever per fristående gymm. (Antal elever 2014-09-15) ○ 1 - 50 ○ 51 - 250 ○ 251 - 1500
---	---	--	--

Norrmalm Behovsanalys

Figur 23: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholmselever i fristående skolor i Stockholm.

Norrmalms befolkning i åldrarna 6-15 förväntas öka med cirka 900 (19 %) till år 2023 enligt befolkningsprognos 2014. Motsvarande ökning under planeringsperioden, 2016-2018, är cirka 250. Antalet inflyttningsklara bostäder (som ligger till grund för prognoserna) är cirka 500 fler än i föregående års prognoser. Totalt bedöms cirka 1 500 lägenheter färdigställas till 2023.

Befolkningsökningen sker uteslutande i de norra delarna av Norrmalm och är till stora delar kopplade till den första nybyggnation som sker i Hagastaden. Den största befolkningsökningen väntas dock tillkomma först efter 2023.

Elevantalet prognostiseras i princip inte öka under planeringsperioden 2016-2018. Under prognosperioden fram till 2023 ökar elevprognosen för Norrmalm med cirka 800 grundskoleelever (13 %).

Inom Norrmalms stadsdelsnämndsområde finns ett flertal skolor som har elever från hela Stockholm, bland annat Adolf Fredriks musikklasser. Detta förklarar varför elevantalsprognoskurvan för kommunala skolor ligger ovanför befolkningsprognoskurvan. Norrmalm har således en kraftig inpendling av barn från andra stadsdelsnämndsområden.

Cirka 74 % av eleverna i stadsdelsnämndsområdet går i kommunal skola, att jämföra med staden som helhet där siffran är 75 %. Denna procentandel har legat oförändrad de senaste fyra åren.

Cirka 77 % av de boende i Norrmalm går i skola i sitt eget stadsdelsnämndsområde. Överlägset störst utpendling sker till Östermalm. Totalt pendlar cirka 1 100 elever till annat stadsdelsnämndsområde.

Cirka 44 % av eleverna i skolorna i Norrmalm kommer från annat stadsdelsnämndsområde (cirka 36 % om man räknar bort Adolf Fredriks musikklasser). Främst sker inpendling från Östermalm, Södermalm, Kungsholmen och Bromma. I övrigt är inpendlingen jämnt fördelad på övriga stadsdelsnämndsområden. Totalt pendlar cirka 2 800 elever in till Norrmalm (cirka 1 900 elever om man bortser från Adolf Fredriks musikklasser).

Lokaltillgångar

Hösten 2014 öppnades nya lokaler i Observatorielundens skola som har en kapacitet att ta emot cirka 315 elever. Skolgårdsfrågan återstår att lösa då skolan i dagsläget endast har tillgång till allmän park.

Det finns 10 fristående grundskolor i stadsdelsnämndsområdet varav 5 har fler än hundra elever. De 10 fristående skolorna tar tillsammans emot cirka 13 % av eleverna från Norrmalm, vilket motsvarar 608 elever.

Lokalresurserna redovisas i bilaga 1.

Förändringar i lokalbeståndet

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

Vasastaden

Möjligheten att utöka Observatorielundens skola skolan med årskurs 7-9 i kvarteret Spelbomskan 13 utreds under 2015.

Utbildningsförvaltningen planerar för en utökning av platser på Rödabergsskolan och Vasa Real.

Utbildningsförvaltningen får tillgång till Sveaplans gymnasium 2019 och ny grundskola kan starta år 2021. Om behov finns av tidigare start utreds möjligheten att etablera paviljonger på fastigheten. Under 2015 prövas möjligheten att etablera grundskola vid Kv Vasen. Kapaciteten i norra delen av Norrmalms stadsdels-

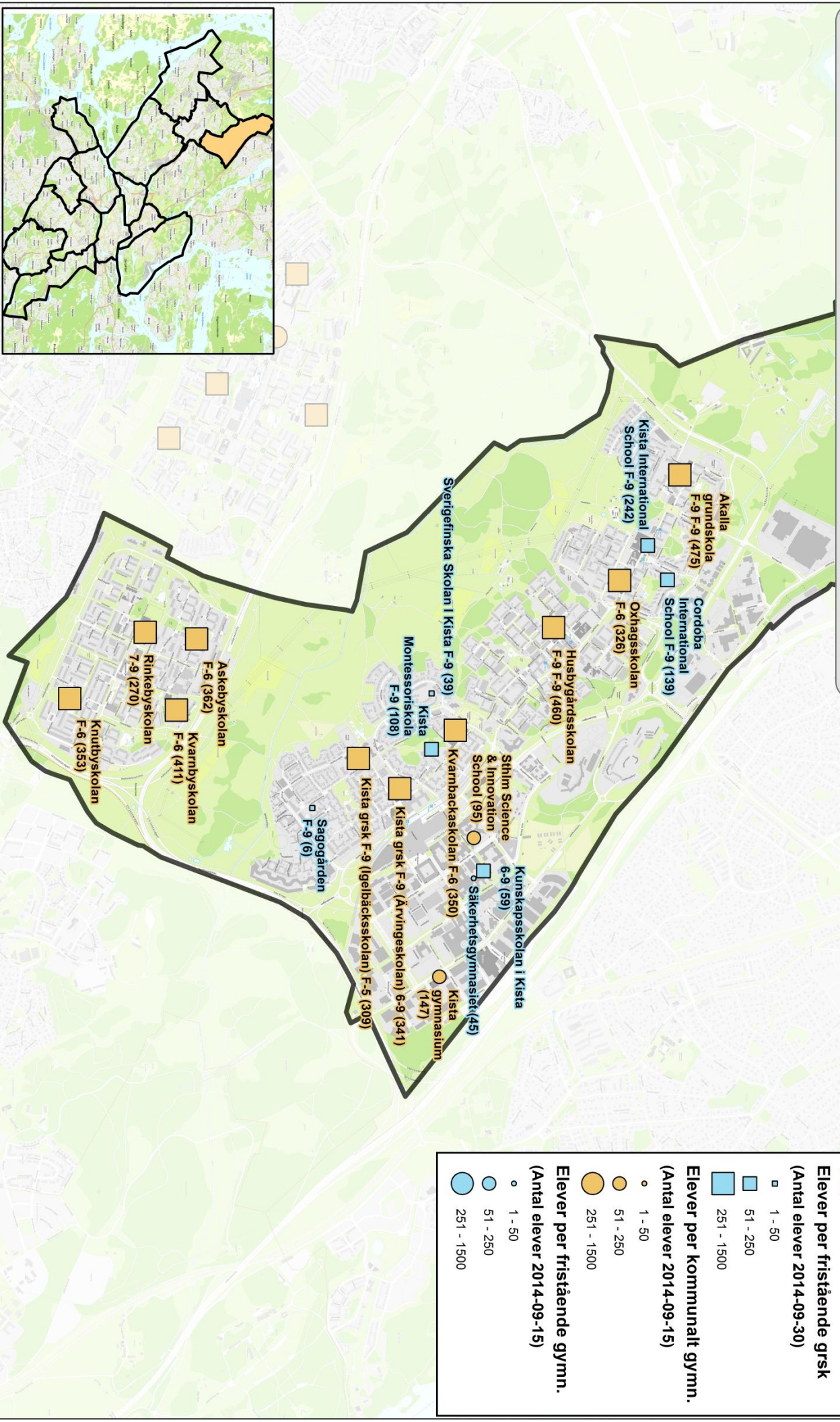
nämndsområde behöver öka för att möta elevantalsökningar i slutet av prognosperioden.

Matteus skola kommer att evakueras för köksrenovering under 2016/17.

Norrmalm

Möjligheten till utbyggnad på Norra Real utreds.

Rinkeby-Kista

Elever per kommunal grsk
(Antal elever 2014-09-30)

- 1 - 50
- 51 - 250
- 251 - 1500

Elever per fristående grsk
(Antal elever 2014-09-30)

- 1 - 50
- 51 - 250
- 251 - 1500

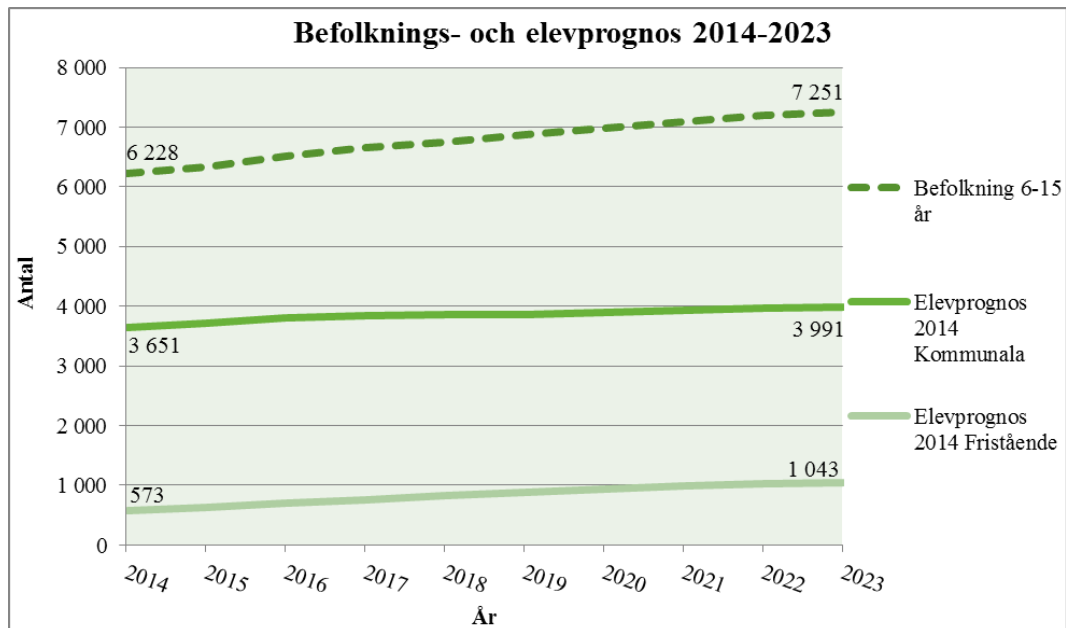
Elever per kommunalt gymn.
(Antal elever 2014-09-15)

- 1 - 50
- 51 - 250
- 251 - 1500

Elever per fristående gymn.
(Antal elever 2014-09-15)

- 1 - 50
- 51 - 250
- 251 - 1500

Rinkeby-Kista Behovsanalys

Figur 24: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholmselever i fristående skolor i Stockholm.

Rinkeby-Kistas befolkning i åldrarna 6-15 förväntas öka med cirka 1 000 (16 %) till år 2023 enligt befolkningsprognos 2014. Motsvarande ökning under planeringsperioden, 2016-2018 är cirka 240. Ökningen är oförändrad jämfört med föregående års prognos. Antalet inflyttningsklara bostäder (som ligger till grund för prognoserna) är cirka 250 fler än i föregående års prognoser. Totalt bedöms cirka 2 400 lägenheter färdigställas till 2023.

Området som ökar mest är Kista äng. Andra områden som ökar är södra Kista och Rinkeby.

Elevprognosen för Rinkeby-Kista visar på en ökning om cirka 800 elever (19 %) F-9 under prognosperioden. Motsvarande ökning för planeringsperioden 2016-2018 är cirka 170.

Av eleverna i stadsdelsnämndsområdet går 63 % i kommunal skola, att jämföra med staden som helhet där siffran är 75 %. Andelen elever i kommunal skola har minskat med hela 5 procentenheter de senaste åren.

Cirka 62 % av de boende i Rinkeby-Kista går i skola i sitt eget stadsdelsnämndsområde. Utpendlingen är relativt jämnt fördelad, men störst utpendling sker till Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby och Norrmalm. Totalt pendlar cirka 2 300

elever till annat stadsdelsnämndsområde. Rinkeby-Kista har med andra ord en stor utpendling till andra stadsdelsnämndsområden.

Cirka 8 % (360) av eleverna i skolorna i Rinkeby-Kista kommer från annat stadsdelsnämndsområde. Eleverna från Spånga-Tensta står för näsan all inpendling.

Lokaltillgångar

Det har inte skett några förändringar av de kommunala skolornas lokaltillgångar under 2014.

Organisatoriskt har Igelbäcksskolan och Ärvingeskolan slagits ihop till en gemensam enhet, under benämningen Kista Grundskolor.

Det finns 6 fristående grundskolor i stadsdelsnämndsområdet varav 3 har fler än hundra elever. De 6 fristående skolorna tar tillsammans emot cirka 7 % av eleverna från Rinkeby-Kista, vilket motsvarar 411 elever.

Lokalresurserna redovisas i bilaga 1.

Förändringar i lokalbeståndet

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

Sett till stadsdelsnämndsområdet i sin helhet och per delområde bedöms kapaciteten som mycket god. Totalt bedöms stadsdelsområdet ha överkapacitet hela prognosperioden fram till 2023. Delar av överskottet behöver användas för evakuering på grund av ombyggnationer av tak.

Flera av skolorna har externa lokaler. En preliminär bedömning är att flera av dessa lokaler går att integrera i befintliga skolor. Vissa lokaljusteringar kan behövas för att integrera de externa lokalerna.

Det finns en grundsärskoleverksamhet på Sveaborg, för grundsärskoleelever med flerfunktionsnedsättning. Sveaborg tillhör organisatoriskt Akalla grundskola. Verksamheten är väl fungerande men inte integrerad. Då full integrering är önskvärt kommer en omlokalisering att prövas vid planerade om/ny/tillbyggnationer i norrort, eventuellt Vinsta grundskola. Ingen utökning av antalet platser planeras, utan det är en omlokalisering av befintlig verksamhet.

Akalla-Husby

SISAB har aviserat en takombyggnad vid Husbygårdsskolan 2017-2018.

Kista

SISAB har aviserat en takombyggnad vid Kvarnbackaskolan.

Området Kista äng kommer att exploateras med bostadsbyggnation. När området är utbyggt finns det behov av en ny skola. Tidpunkten för genomförandet behöver samordnas med tillgången till ledig skolkapacitet i området och med stadsdelsförvaltningens behov av förskolelokaler. Kista Äng förväntas dock inte ge något genomslag i elevantalen under prognosperioden.

Skarprnäck

Elever per kommunal grsk (Antal elever 2014-09-30)

- 1 - 50
- 51 - 250
- 251 - 1500

Elever per fristående grsk (Antal elever 2014-09-30)

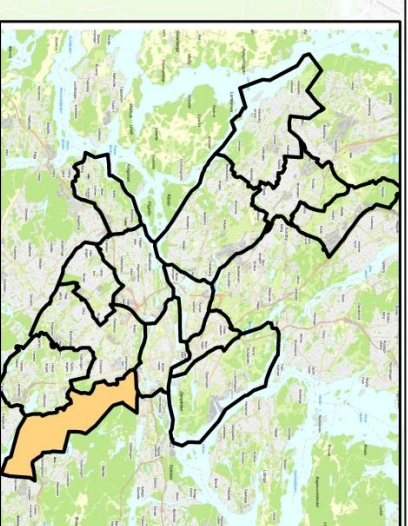
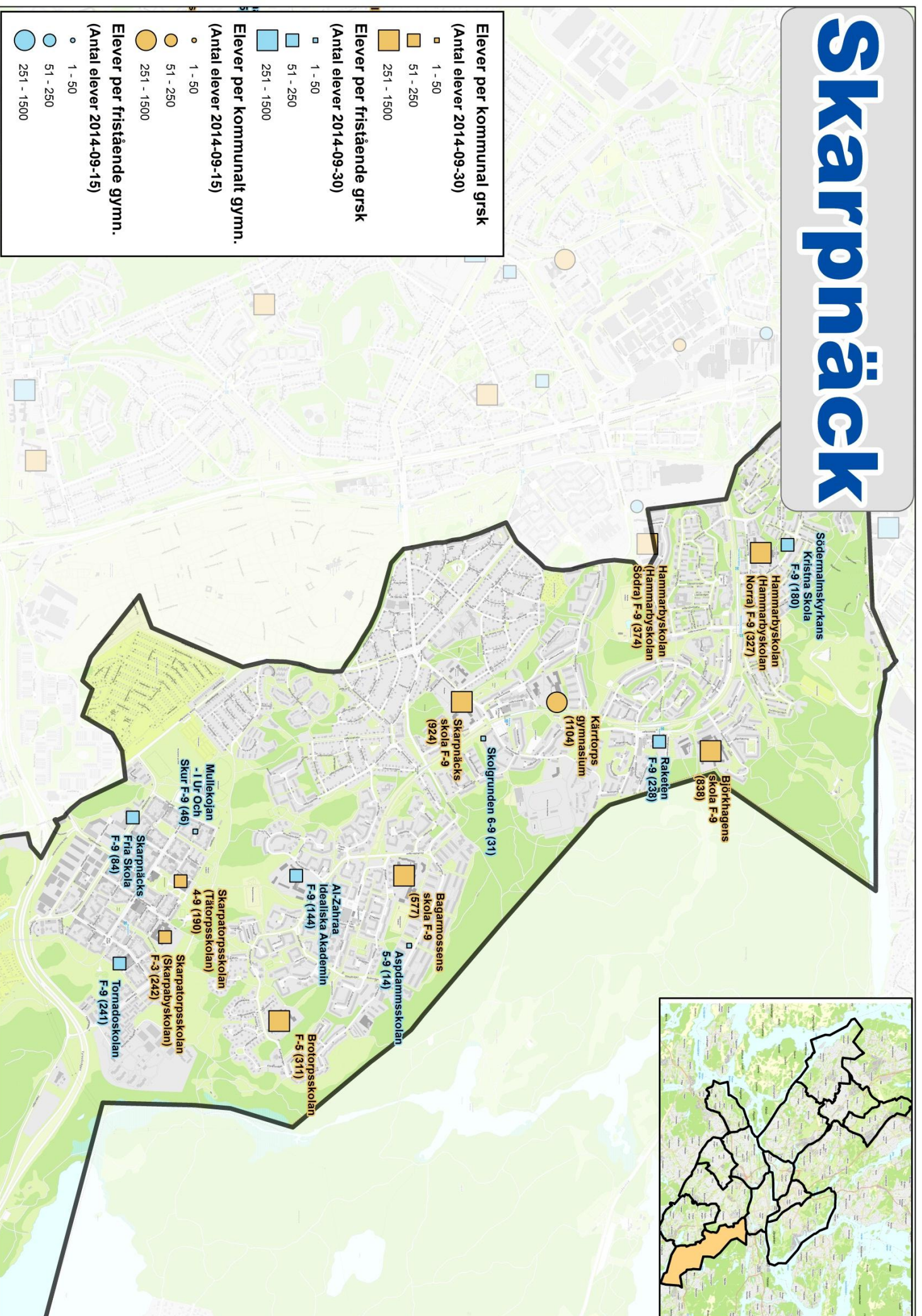
- 1 - 50
- 51 - 250
- 251 - 1500

Elever per kommunalt gym. (Antal elever 2014-09-15)

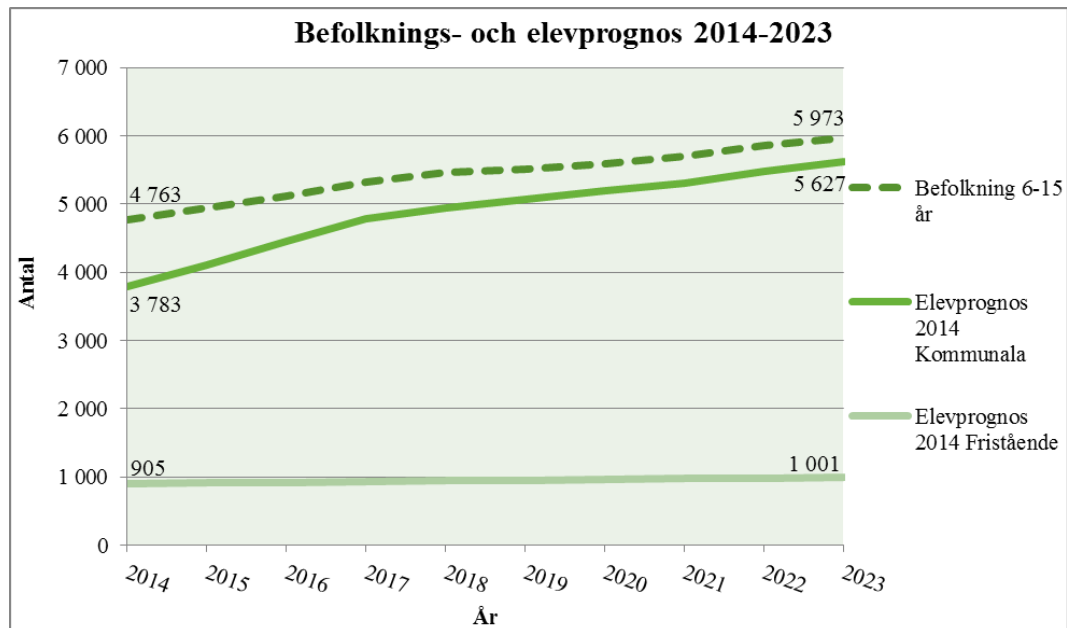
- 1 - 50
- 51 - 250
- 251 - 1500

Elever per fristående gym. (Antal elever 2014-09-15)

- 1 - 50
- 51 - 250
- 251 - 1500

Skarpnäck Behovsanalys

Figur 25: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholmselever i fristående skolor i Stockholm.

Skarpnäcks befolkning i åldrarna 6-15 förväntas öka med cirka 1 200 (25 %) till år 2023 enligt befolkningsprognos 2014. Motsvarande ökning under planeringsperioden, 2016-2018 är cirka 350. Antalet inflyttningssklara bostäder (som ligger till grund för prognoserna) är cirka 1 200 fler än i föregående års prognoser, en stor uppskrivning. Totalt bedöms cirka 2 500 lägenheter färdigställas till 2023.

Områdena som ökar mest är Hammarbyhöjden, Björkhagen, Skarpnäck och Bagarmossen. Ökningen sker i befintligt bestånd samt nybyggnation.

Elevprognosen för Skarpnäck visar på en stor ökning om cirka 1 900 elever (41 %) F-9 under prognosperioden. Motsvarande ökning för planeringsperioden 2016-2018 är cirka 500. En stor del av ökningen bedöms ske i de högre årskurserna.

Av eleverna i stadsdelsnämndsområdet går 75 % i kommunal skola, samma siffra som stadens snitt. Andelen elever i kommunal skola har legat stabilt de senaste fyra åren.

Cirka 79 % av de boende i Skarpnäck går i skola i sitt eget stadsdelsnämndsområde. Störst utpendling sker till Farsta och Södermalm. Totalt pendlar cirka 1 000 elever till annat stadsdelsnämndsområde.

Cirka 20 % (900) av eleverna i skolorna i Skarpnäck kommer från annat stadsdelsnämndsområde. Störst inpendling sker från Enskede-Årsta-Vantör och Farsta.

Lokaltillgångar

Hammarbyskolans södra enhet, före detta Nytorpsskolan, ligger geografiskt på andra sidan gränsen till Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämndsområde och tillhör från hösten 2014 Hammarbyskolan.

Det finns 8 fristående grundskolor i stadsdelsnämndsområdet varav 4 har fler än hundra elever. De 8 fristående skolorna tar tillsammans emot cirka 13 % av eleverna från Skarpnäck, vilket motsvarar 605 elever.

Lokalresurserna redovisas i bilaga 1.

Förändringar i lokalbeståndet

Området kommer att ha tillräckligt med kapacitet under planeringsperioden sett till sin helhet. Skarpnäck är samtidigt en av de tre stadsdelar som i slutrapporten för Skolbyggnation för ett växande Stockholm uppvisar underskott år 2020. Underskottet är till stor del orsakat av prognosförändringar i samband med att Nytorpsskolan överfördes till Hammarbyskolan och räknas som F-9-skola. De faktiska konsekvenserna av detta är ännu inte kända. Skarpnäck behöver därför studeras ytterligare innan förvaltningen kan ta initiativ till en eventuell SAMS-grupp på samma sätt som den grupp som idag finns för Hammarby Sjöstad. Ytterligare åtgärder kan komma att behövas inom en relativt snar framtid för att klara skolbehovet.

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

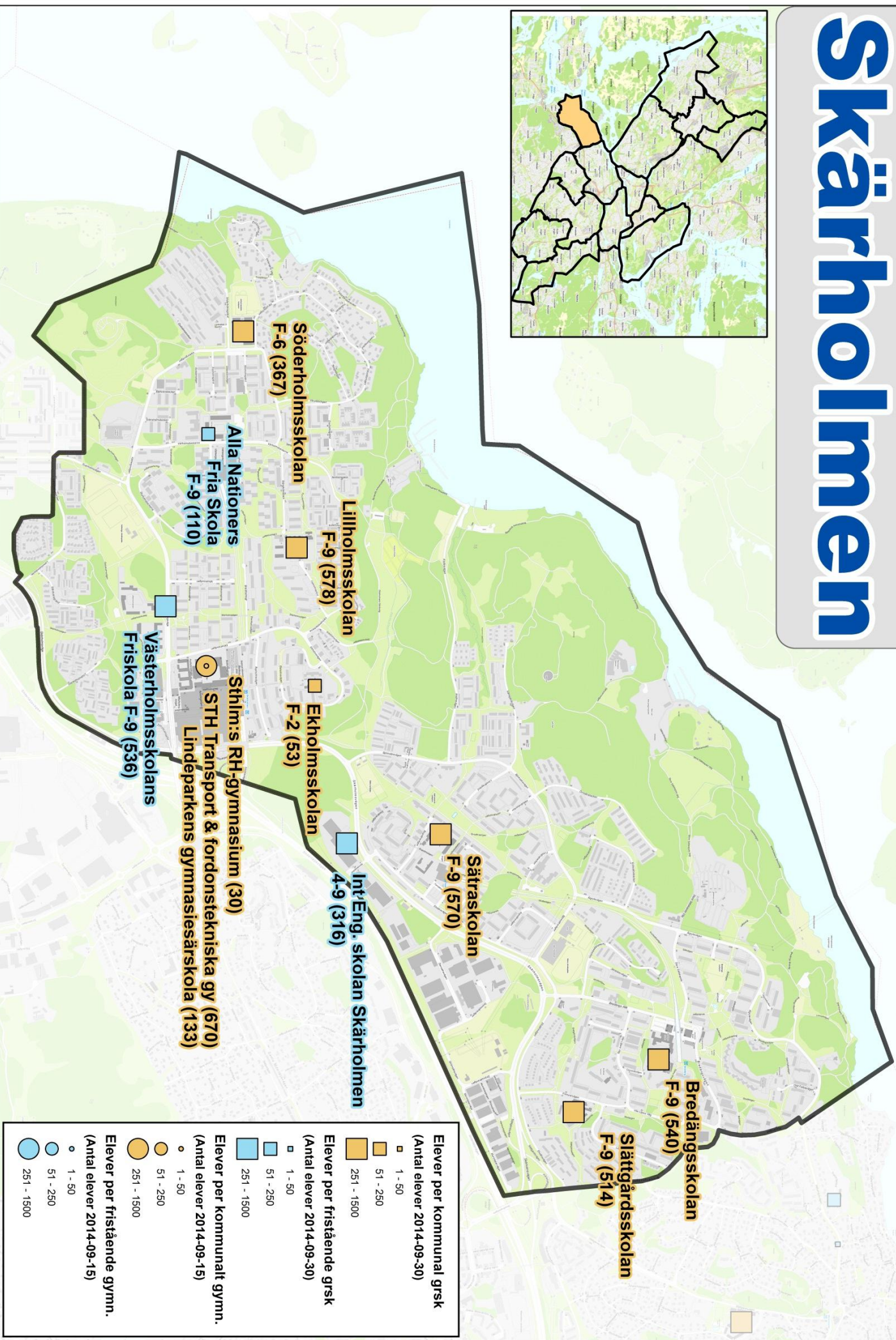
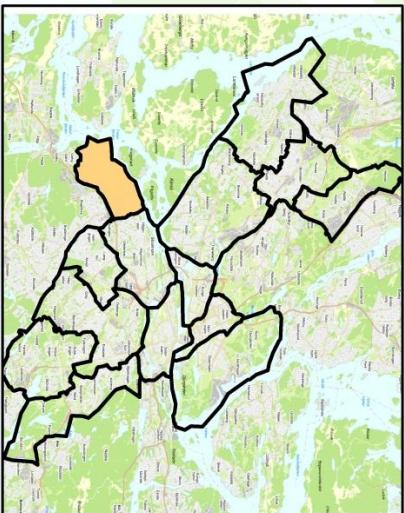
Hammarbyhöjden-Björkhagen

Möjligheten att begära markanvisning för nya skolor i området Nytorp och norr om Hammarbyhöjden-Björkhagen kommer att prövas.

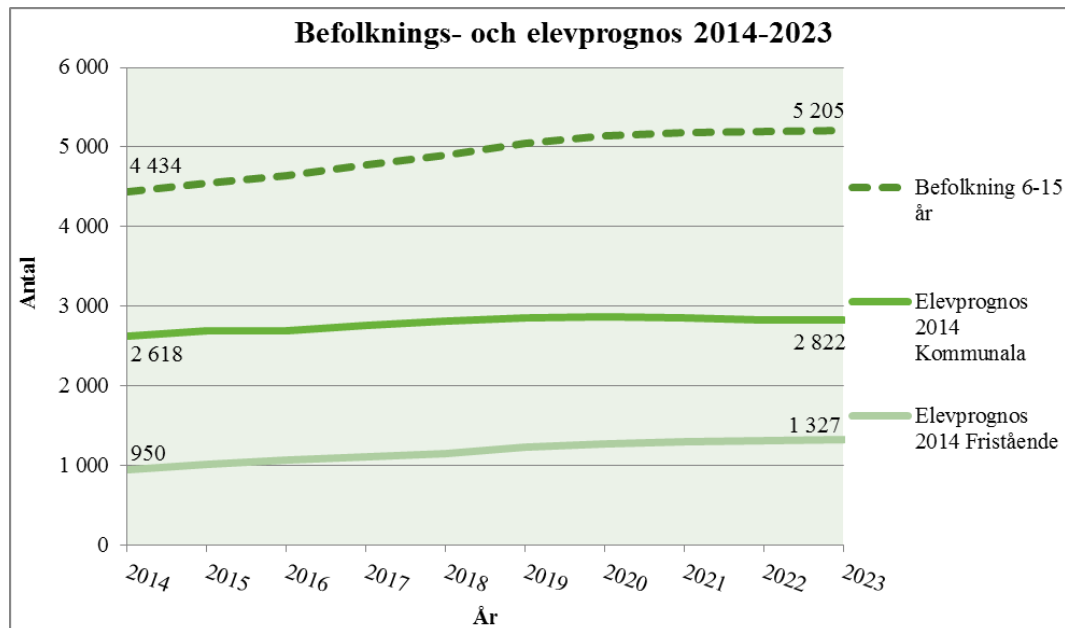
Bagarmossen-Skarpnäck

Möjligheten att utöka Bagarmossens skolas matsal ska utredas i syfte att öka skolans totala kapacitet. Även åtgärder för utöka Skarpnäcks skola ska utredas. En utredning om Brotorpsskolans hus D pågår i syfte att underlätta skolans utökning till F-6.

Skärholmen

Skärholmen Behovsanalys

Figur 26: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholmselever i fristående skolor i Stockholm.

Skärholmens befolkning i åldrarna 6-15 förväntas öka med cirka 800 (17 %) till år 2023 enligt befolkningsprognos 2014. Motsvarande ökning under planeringsperioden, 2016-2018 är cirka 250. En uppskrivning mot förra årets prognos. Antalet inflyttningsklara bostäder (som ligger till grund för prognoserna) är cirka 500 fler än i föregående års prognoser. Totalt bedöms cirka 1 600 lägenheter färdigställas till 2023.

Områdena som ökar mest är Östra Vårberg, Bredäng, Sättra och Skärholmens centrum. Ökningen sker både i befintlig byggnation och i nybyggnation.

Elevprognosen för Skärholmen visar på en ökning om cirka 600 elever (16 %) F-9 under prognosperioden. Motsvarande ökning för planeringsperioden 2016-2018 är cirka 200.

Av eleverna i stadsdelsnämndsområdet går 65 % i kommunal skola, att jämföra med staden som helhet där siffran är 75 %. Procentandelen har minskat med hela 5 procentenheter de senaste fyra åren, det vill säga att andelen elever i fristående skolor har ökat.

Cirka 72 % av de boende i Skärholmen går i skola i sitt eget stadsdelsnämndsområde. Störst utpendling sker till Hägersten-Liljeholmen som tar emot cirka 450

elever från Skärholmen. Totalt pendlar cirka 1 200 elever till annat stadsdelsnämndsområde.

Cirka 9 % (cirka 300) av eleverna i skolorna i Skärholmen kommer från annat stadsdelsnämndsområde. Inpendlingen är jämnt fördelad från andra stadsdelsnämndsområden och annan kommun.

Lokaltillgångar

Det har inte skett någon förändring rörande de kommunala skolorna. Flera kommunala grundskolor i området har lokaler med tillfälliga bygglov. Dessa motsvarar cirka 10 % av de totala lokaltillgångarna.

Största friskolan i området är Västerholmsskolans Friskola (F-9) som tar cirka 15 % av eleverna i Skärholmen. Internationella Engelska Skolan Skärholmen tar cirka 9 % av eleverna i Skärholmen.

Lokalresurserna redovisas i bilaga 1.

Förändringar i lokalbeståndet

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

Under planeringsperioden har området som helhet tillräckligt med kapacitet. Det som ändå innebär att vissa lokalförändringar kan bli nödvändiga under planeringsperioden är att en stor del utgörs av lokaler med tillfälligt bygglov. Under planeringsperioden ska det tas fram en plan för avveckling av dessa lokaler till förmån för permanenta lösningar.

När det gäller elevers rörlighet till andra kommunala skolor kan noteras att eleverna, förutom skolorna i Skärholmen, väljer kommunala skolor i Hägersten-Liljeholmen. Denna rörlighet motsvarar 1-2 klasser i följande skolor: Västertorp, Nybohov, Mälarhöjden, Fruängen, Aspudden och Blommensberg. Denna rörlighet kommer att begränsas då nämnda skolor kommer att fyllas med elever från sina närområden.

Vårberg

Utredning pågår för att avveckla byggnader med tillfälliga lov på Söderholms-skolan. Arbete för att ändra skolans detaljplan pågår eftersom största delen består av så kallad ”prickmark”. Detta för att underlätta eventuell framtida kapacitetshöjning.

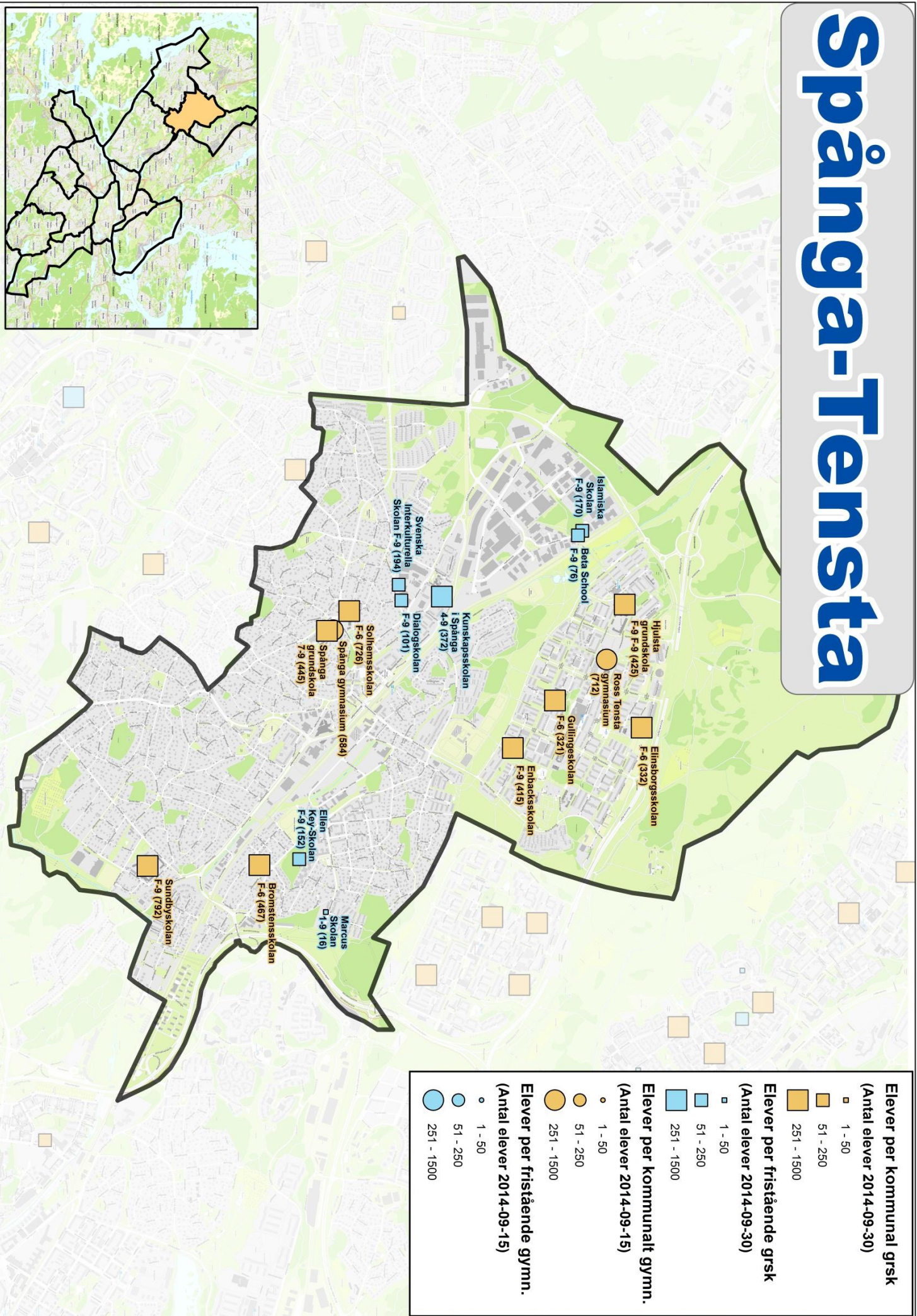
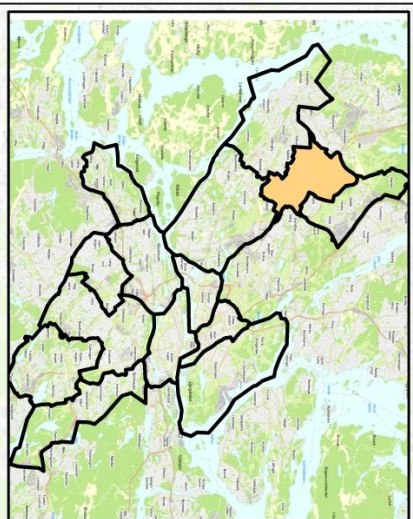
RH-verksamheten åk 7-9 på Österholmsskolan ska omlokaliseras till Skanskvarnskolan enligt verksamhetsbeslut. I Österholmsskolan har det inte funnits möjlighet att erbjuda eleverna en integrerad verksamhet.

Skärholmen

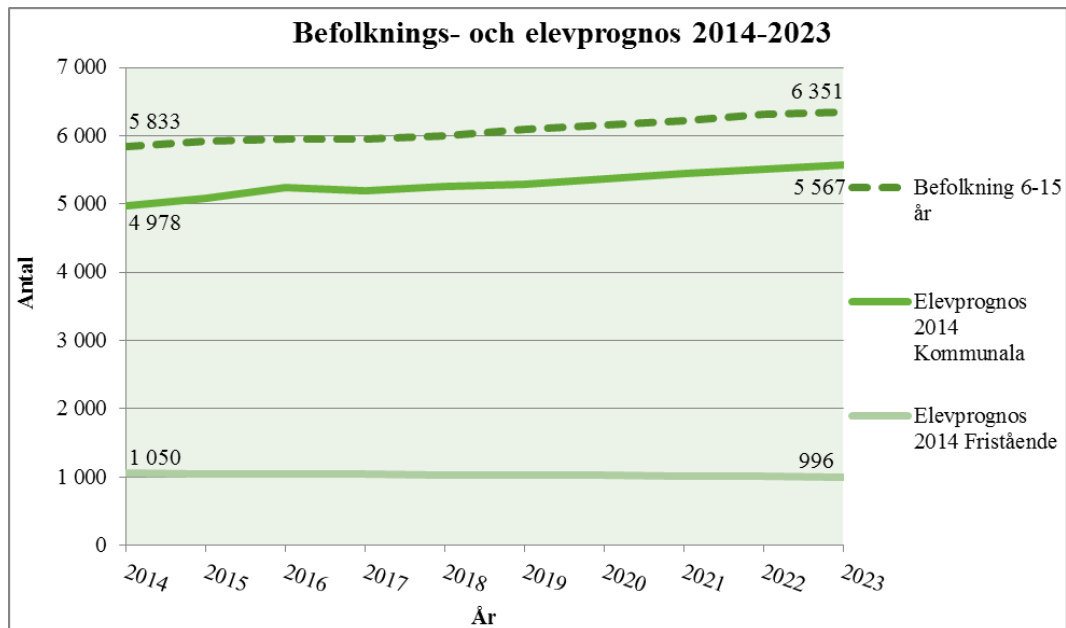
Lillholmsskolan är Skärholmens största kommunala skola sett till antalet elever. Under planeringsperioden ska en plan för avveckling av skolans tillfälliga lokaler tas fram.

Möjlighet att från och med hösten 2016 flytta Riksgymnasiet för rörelsehindrade i Stockholm (RgRH Stockholm) till S:t Eriks gymnasium utreds. Samtidigt prövas möjligheten att flytta RgRH:s elevboende från Skärholmen till före detta S:t Görans gymnasium. Delar av befintligt elevboende används av Kungliga Svenska Balettskolan.

Spånga-Tensta

Spånga-Tensta Behovsanalys

Figur 27: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholmselever i fristående skolor i Stockholm.

Spånga-Tenstas befolkning i åldrarna 6-15 förväntas öka med cirka 500 (9 %) till år 2023 enligt befolkningsprognos 2014. Motsvarande ökning under planeringsperioden, 2016-2018, är cirka 60, en oförändrad siffra jämfört med förra årets prognos. Antalet inflyttningsklara bostäder (som ligger till grund för prognoserna) är cirka 200 fler än i föregående års prognoser. Totalt bedöms cirka 2 500 lägenheter färdigställas till 2023.

Områdena som ökar överlägset mest är Bromsten, Tensta och Hjulsta. Ökningen sker både i befintlig byggnation och i nybyggnation. Här har en förändring skett mot föregående års prognos då Sundby och Bromsten var de områden som stod för ökningen.

Elevprognosen för Spånga-Tensta visar på en ökning om cirka 400 elever (8 %) F-9 under prognosperioden. Motsvarande ökning för planeringsperioden 2016-2018 är cirka 40.

Av eleverna i stadsdelsnämndsområdet går 69 % i kommunal skola, att jämföra med staden som helhet där siffran är 75 %. Denna procentandel har minskat med hela 5 procentenheter de senaste fyra åren, det vill säga att andelen elever i fristående skolor har ökat.

Cirka 67 % av de boende i Spånga-Tensta går i skola i sitt eget stadsdelsnämndsområde. Överlägset störst utpendling sker till Hässelby-Vällingby och Bromma vars skolor tar emot cirka 800 elever totalt från Spånga-Tensta. Totalt pendlar cirka 1 900 elever till annat stadsdelsnämndsområde.

Cirka 20 % (1 000) av eleverna i skolorna i Spånga-Tensta kommer från annat stadsdelsnämndsområde. Inpendlingen sker främst från Hässelby-Vällingby och Rinkeby-Kista.

Lokaltillgångar

Det har inte skett någon förändring rörande de kommunala skolorna.

Det finns sju fristående grundskolor i stadsdelsnämndsområdet varav fem har fler än hundra elever. De sju fristående skolorna tar tillsammans emot cirka 9 % av eleverna från Spånga-Tensta, vilket motsvarar 521 elever.

Lokalresurserna redovisas i bilaga 1.

Förändringar i lokalbeståndet

Spånga

Nedgången i elevantalsprognosen mellan 2013 och 2014 beror på att Mariehällsskolan öppnat i Bromma och att de eleverna tidigare ingick i Sundbyskolors prognos. Genom att skolorna separerats i prognosen ser det ut som ett kraftigt elevtapp i Spånga-Tensta och Sundbyskolorn speciellt. Utvecklingen får följas i nästa elevantalsprognos.

Tidigare års bedömning att området bedöms klara av att hantera eleverna från de egna områdena men kan behöva hänvisa elever från andra än de egna områdena till andra skolor kvarstår därmed.

Sundby

Förvaltningens arbete med att komma fram till en långsiktig lokallösning för Sundbyskolorn pågår.

Solhem

Solhemsskolorn har en del av sin kapacitet i lokaler som har tillfälligt bygglov, andra är externa lokaler och det finns ett konstaterat problem med logistiken i matsalen/diskinlämningen. Arbetet fortsätter med att långsiktigt lösa skolans lokalfrågor.

Bromsten

Efter utredning bedöms Bromstensskolan behöva ha kvar sina externa lokaler på Ceverins väg tills vidare för att kunna hantera en treparallellig organisation, vilket krävs för området. Det är dock önskvärt att integrera den externa verksamheten i skolan och under planeringsperioden ska möjligheten utredas.

Spånga gymnasium och grundskola

Spånga gymnasium och Spånga grundskola har verksamhet i samma fastighet och samutnyttjar vissa utrymmen. Lokalerna ses som en gemensam resurs och arbete pågår för att lokalisera eventuella svårigheter för maximalt utnyttjande av lokaltillgången utifrån båda verksamheternas behov.

Tidigare har det så kallade Tropikhuset på Spånga gymnasium varit föremål för utredning. Efter samordning med SISAB har framkommit att det är möjligt att fortsätta nuvarande verksamhet i oförändrad omfattning i byggnaden under 5 år (till 2019) förutsatt endast mindre underhållsåtgärder. Förvaltningen planerar därför att senast under 2017 återkomma till SISAB för att möjliggöra tid för färdigställande av de eventuella åtgärder som då anses nödvändiga.

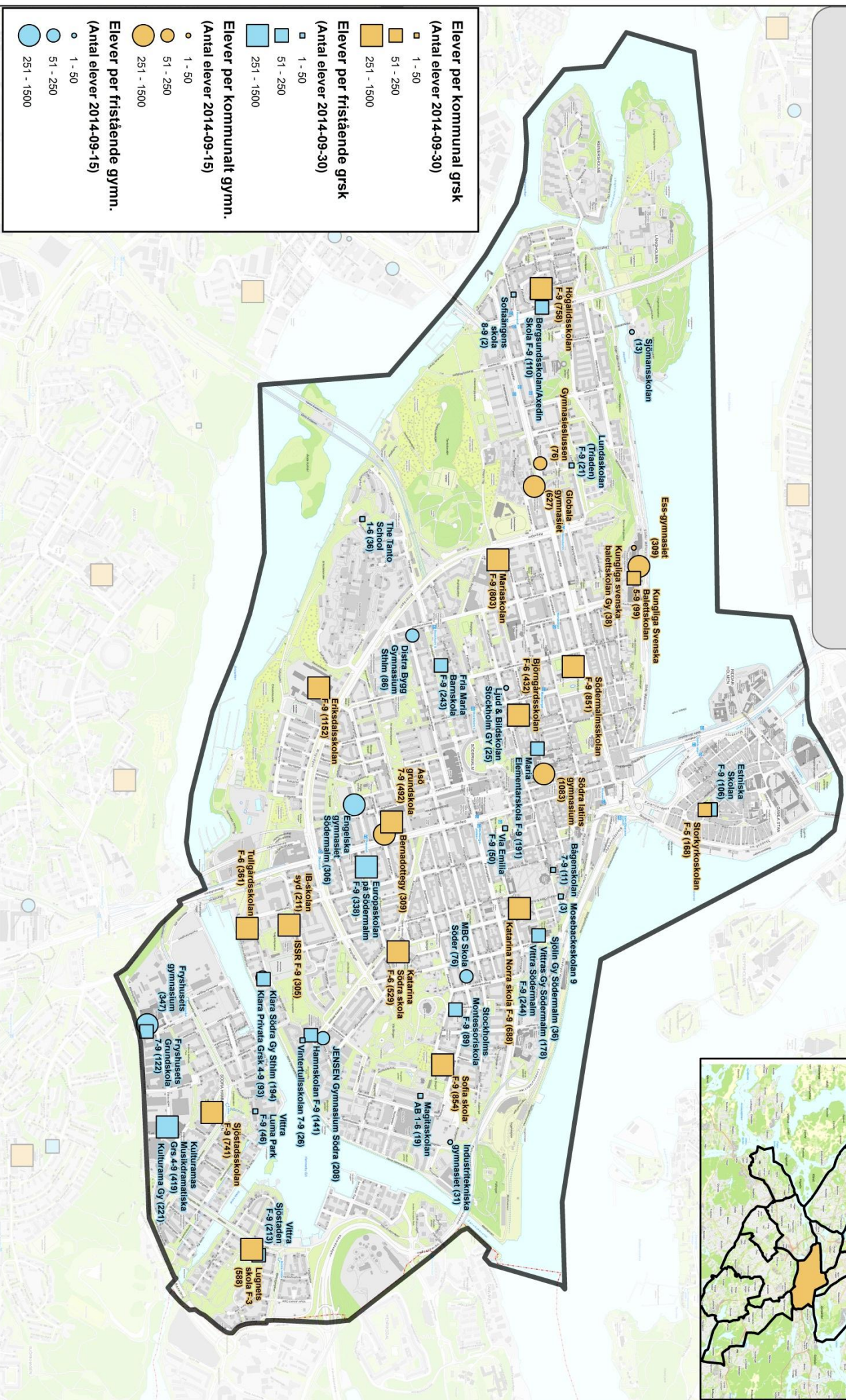
Tensta

Endast mindre förändringar mellan elevantalsprognosen 2013 och 2014, vilket medför att det inte är några planeringsförändringar mot tidigare lokalförsörjningsplaner.

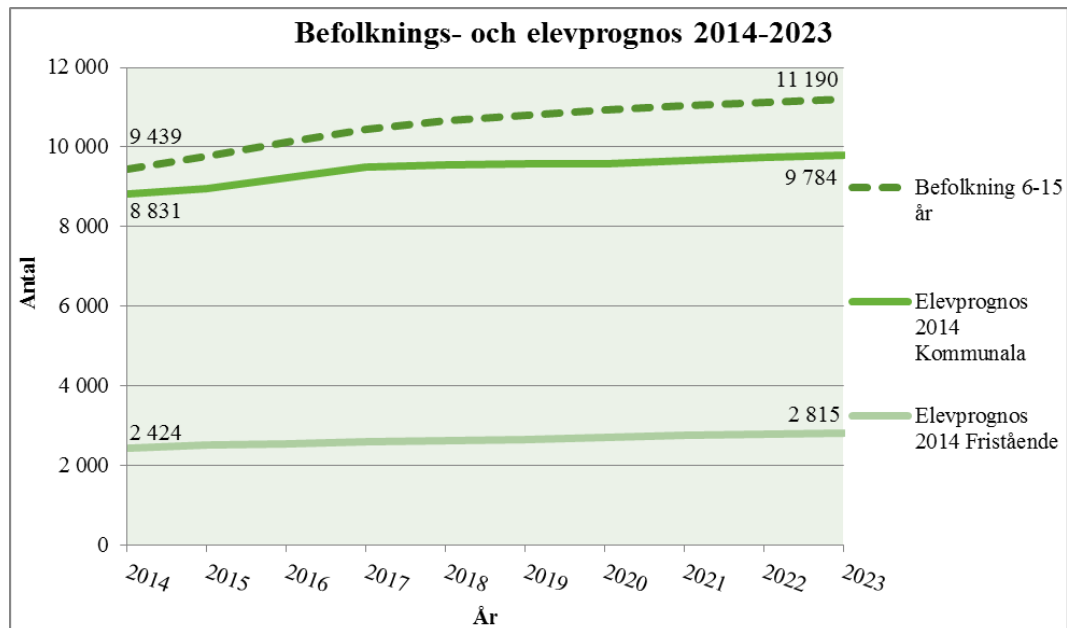
Projekteringsarbete för ett av SISAB finansierat ventilationsprojekt påbörjas för Ross Tensta Gymnasium under 2015. SISAB planerar byggstart sommaren 2016. I dagsläget har det inte blivit klarlagt om projektet kräver evakuering eller investeringar av nämnden, men samverkan mellan SISAB och förvaltningen pågår för att lösa den frågan så snart som möjligt.

För grundsärskoleelever med autismspektrumtillstånd behöver Hjulstaskolan hållas i beredskap för att kunna ta emot elever i åk 7-9, om behov uppstår från Gullingskolan.

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

Södermalm Behovsanalys

Figur 28: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholmselever i fristående skolor i Stockholm.

Södermalms befolkning i åldrarna 6-15 förväntas öka med cirka 1 700 (19 %) till år 2023 enligt befolkningsprognos 2014. Motsvarande ökning under planeringsperioden, 2016-2018, är cirka 550. En oförändrad siffra jämfört med förra årets prognos. Antalet inflyttningssklara bostäder (som ligger till grund för prognoserna) är cirka 1 000 fler än i föregående års prognoser. Totalt bedöms cirka 3 600 lägenheter färdigställas till 2023.

Hammarby Sjöstad är det område som ökar överlägset mest med cirka 600 barn. Högalid och sydöstra delarna av Södermalm är områden som också ökar i nämnvärda volymer, dock inte i närheten av volymerna i Sjöstaden.

Elevprognosen för Södermalm visar på en ökning om cirka 1 400 elever (12 %) F-9 under prognosperioden. Motsvarande ökning för planeringsperioden 2016-2018 är cirka 400.

Av eleverna i stadsdelsnämndsområdet går 77 % i kommunal skola, att jämföra med staden som helhet där siffran är 75 %. Denna procentandel har ökat med 2 procentenheter de senaste fyra åren, det vill säga att andelen Södermalms elever i kommunala skolor har ökat.

Cirka 87 % av de boende på Södermalm går i skola i sitt eget stadsdelsnämndsområde. Störst utpendling sker till Norrmalm och Östermalm vars skolor tar emot cirka 500 elever totalt från Södermalm. Totalt pendlar cirka 1 200 elever till annat stadsdelsnämndsområde.

Cirka 28 % (3 200) av eleverna i skolorna på Södermalm kommer från annat stadsdelsnämndsområde. Procentuellt är detta inte anmärkningsvärt i förhållande till övriga stadsdelsnämndsområden, men sett till faktiska elevantal så blir det en stor mängd elever som pendlar till Södermalm. Inpendlingen sker främst söderifrån, från Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck och Hägersten-Liljeholmen.

Lokaltillgångar

Det finns 22 fristående grundskolor i stadsdelsnämndsområdet varav 10 har fler än hundra elever. De 23 fristående skolorna tar tillsammans emot cirka 14 % av eleverna från Södermalm, vilket motsvarar 1 318 elever.

Lokalresurserna redovisas i bilaga 1.

Förändringar i lokalbeståndet

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

Södermalm är en av de tre stadsdelar som i slutrapporten för Skolbyggnation för ett växande Stockholm uppvisar underskott år 2020. I rapporten konstateras att Södermalms underskott helt kan hänföras till det ökade elevantalet i Hammarby Sjöstad och att det inom ramen för det stadsgemensamma projektet Samordnad grundskoleplanering (SAMS) pågår ett arbete för att säkerställa kapaciteten i Hammarby Sjöstad.

Hammarby Sjöstad

Den stora elevantalsökningen sker i Hammarby Sjöstad där befintlig kapacitet inte kommer att räcka till. Situationen försvåras dessutom av att Lugnets skola idag har en del av sin verksamhet i tillfälliga lokaler vars tillfälliga bygglov samt hyreskontrakt löper ut hösten 2019. Behovet av att öka antalet platser inom Sjöstaden är stort och förvaltningen bedömer att ytterligare mark behöver tas i anspråk för skola.

Inför hösten 2016 inhyrs fastigheten Godsfinkan 1 vilket förväntas ge en tillfällig kapacitetsökning inom Sjöstaden med 360 platser. Detta är dock inte en tillräcklig åtgärd för att lösa platsbehovet under prognosperioden. Tillfällig paviljong på fastigheten Lagunen utreds samtidigt som möjligheten till permanent byggnation ska prövas. Även alternativ utanför Hammarby Sjöstad utreds, dels tillfälliga

lokaler vid Värmdö gymnasium samt dels på längre sikt en permanent utbyggnad av Tullgårdsskolan. Tullgårdsskolans utbyggnad behövs även för övriga Södermalm.

Södermalm

Inom Södermalm råder ojämnr geografisk fördelning avseende platstillgången på de olika skolorna.

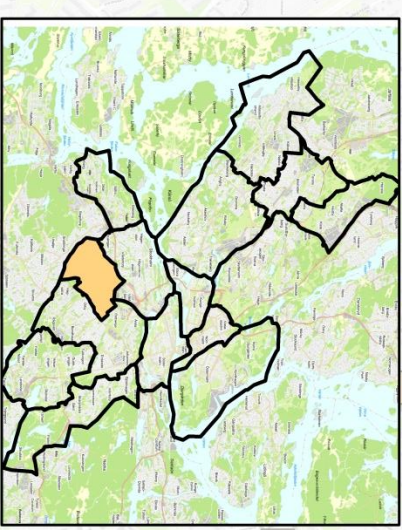
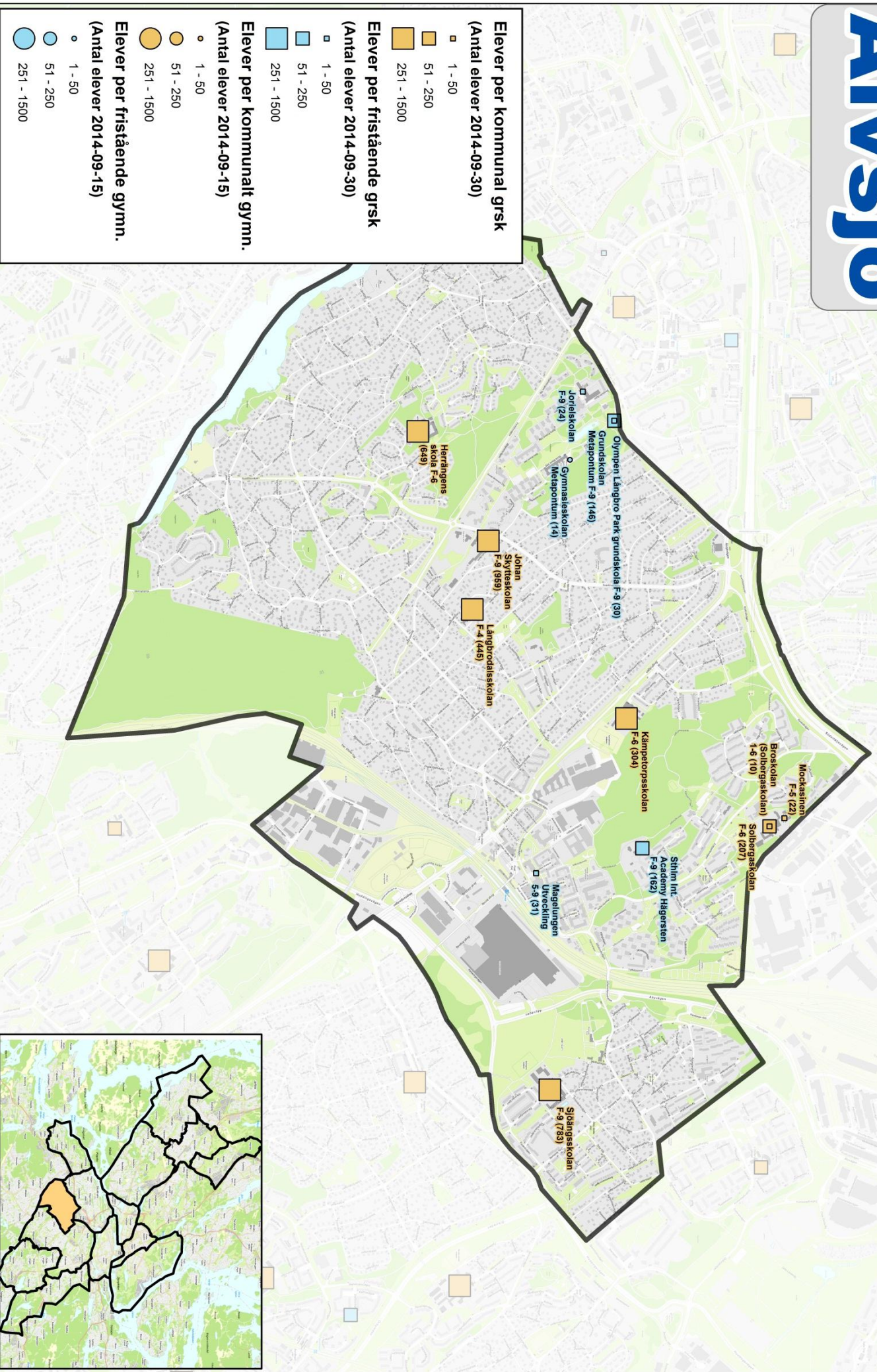
En volymstudie avseende utbyggnad av Tullgårdsskolan är gjord och förvaltningen kommer under 2015 att gå vidare med utredning av utbyggnadsmöjligheten.

Frans Schartaus Handelsinstitut på Stigberget på Södermalm ställs om till gymnasieskola med start hösten 2017. Skolan kan initialt komma att användas som evakueringsskola för Östra Real vilket skulle senarelägga starten till 2018.

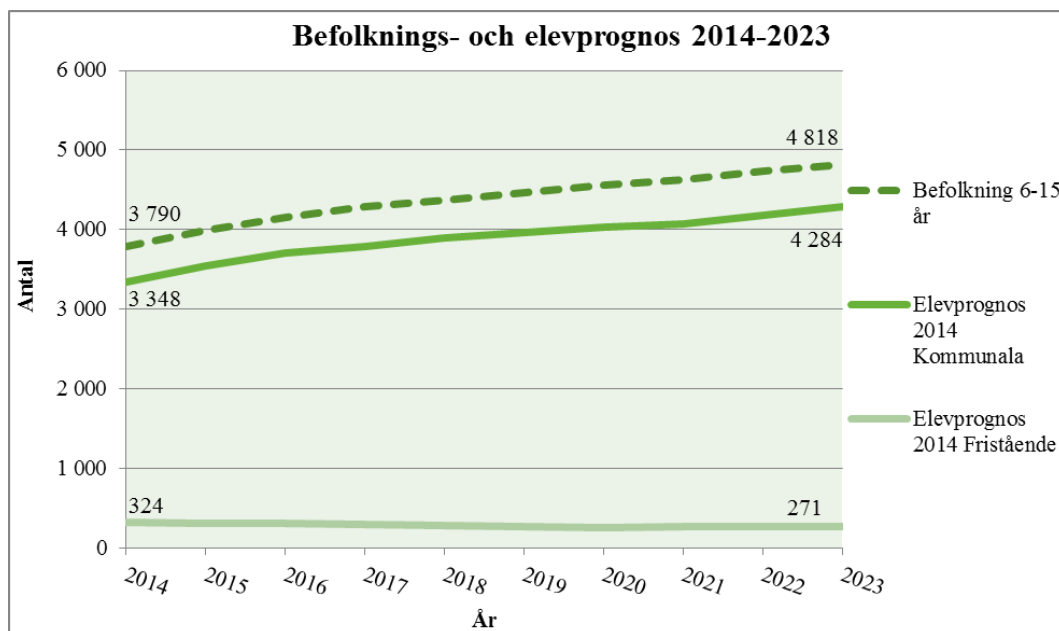
Gamla Stan

Alternativ användning av Storkyrkoskolans bad ska utredas.

Älvsjö

Älvsjö Behovsanalys

Figur 29: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholmselever i fristående skolor i Stockholm.

Älvsjös befolkning i åldrarna 6-15 förväntas öka med cirka 1 000 (27 %) till år 2023 enligt befolkningsprognos 2014. Motsvarande ökning under planeringsperioden, 2016-2018, är cirka 200. Antalet inflyttningssklara bostäder (som ligger till grund för prognoserna) är cirka 1 500 fler än i föregående års prognoser, nästan en fördubbling. Totalt bedöms cirka 3 200 lägenheter färdigställas till 2023.

Områdena som ökar överlägset mest är Solberga och kring Älvsjö centrum, men även Långbro står för en betydande ökning. Ökningen sker i såväl befintlig byggnation som nybyggnation. Områdena i de sydligaste delarna av stadsdelsnämndsområdet bedöms däremot tappa befolkning i åldrarna 6-15.

Elevprognosen för Älvsjö visar på en ökning om cirka 900 elever (24 %) F-9 under prognosperioden. Motsvarande ökning för planeringsperioden 2016-2018 är cirka 200. En stor del av ökningen bedöms ske i de högre årskurserna.

Av eleverna i stadsdelsnämndsområdet går 83 % i kommunal skola, en betydligt högre siffra än stadens snitt på 75 %. Andelen elever i kommunal skola har minskat med 2 procentenheter de senaste fyra åren.

Cirka 78 % av de boende i Älvsjö går i skola i sitt eget stadsdelsnämndsområde. Störst utpendling sker till Hägersten-Liljeholmen. Totalt pendlar cirka 800 elever till annat stadsdelsnämndsområde.

Cirka 22 % (800) av eleverna i skolorna i Älvsjö kommer från annat stadsdelsnämndsområde. Överlägset störst inpendling sker från Enskede-Årsta-Vantör. Även Skärholmen och Hägersten-Liljeholmen står för viss inpendling.

Lokaltillgångar

Stora delar av stadsdelens kommunala skolor är påverkade av pågående och planerade evakueringar på grund av byggprojekt.

Förändringar i lokalbeståndet

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

Södra Älvsjö

Elevantalsprognosen visar på ett behov om att ta in mellan 16-18 förskoleklasser per år under planeringsperioden.

Till 2017 kommer åtgärder att behövas för främst Johan Skyttes skola för att klara kapaciteten. Förvaltningens planering innebär att befintliga byggnader i kv. Smörbulten (Ekängens skola) rivs och ersätts av en ny byggnad initialt anpassad för en treparallell F-6-organisation. Den byggnationen avser även att ersätta de tillfälliga paviljonger som idag finns uppställda vid skolan. Samtidigt behöver även det långsiktiga behovet för åk 7-9 säkerställas. Åtgärder behöver även vidtas utanför området, i Sjöängens skola.

För att tillgodose behov av idrottslokaler för både Johan Skytteskolan och Långbrodalsskolan har förvaltningen initierat uppförandet av en ny idrottsbyggnad inom kv. Akvariet 8. Uppförandet förutsätter att stadsdelsnämndens förskolepaviljonger avvecklas och stadsdelsnämnden har erbjudits att överta lokalen Viveln när den inte längre behövs för Långbrodalsskolans behov.

Utbyggnad av Herrängens skola beräknas vara klar under planeringsperioden. Utbyggnaden av Långbrodalsskolan har försenats och skolan ser nu ut att kunna färdigställas till 2017.

Solberga och Sjöängen

För Sjöängens skola visar elevprognosen att det kan uppstå brist på kapacitet under planeringsperioden, varför kapacitetshöjande åtgärder bör genomföras på

skolan. Solbergaskolan kommer att härbärgera Kämpetorpsskolans elever tills Kämpetorp är inflyttningsklar igen efter utbyggnaden.

Kämpetorp

Förvaltningens fortsatta arbete med projektet på Kämpetorpsskolan har visat att det inte är möjligt att följa den ursprungliga tidplanen och skolan beräknas nu stå klar i slutet av planeringsperioden. Detta förutsatt att detaljplanen följer tidplan och inte heller försenas ytterligare genom till exempel överklaganden. Projektet omfattar både grundskola, idrottshall och förskola och planering och utformning är därmed avhängigt beslut i flera nämnder (idrottsnämnd, stadsbyggnadsnämnd, exploateringsnämnd och Älvsjö stadsdelsnämnd).

Östermalm

Elever per kommunal grsk (Antal elever 2014-09-30)

- 1 - 50
- 51 - 250
- 251 - 1500

Elever per fristående grsk (Antal elever 2014-09-30)

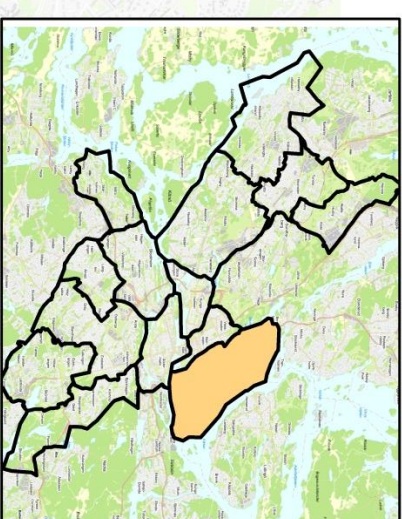
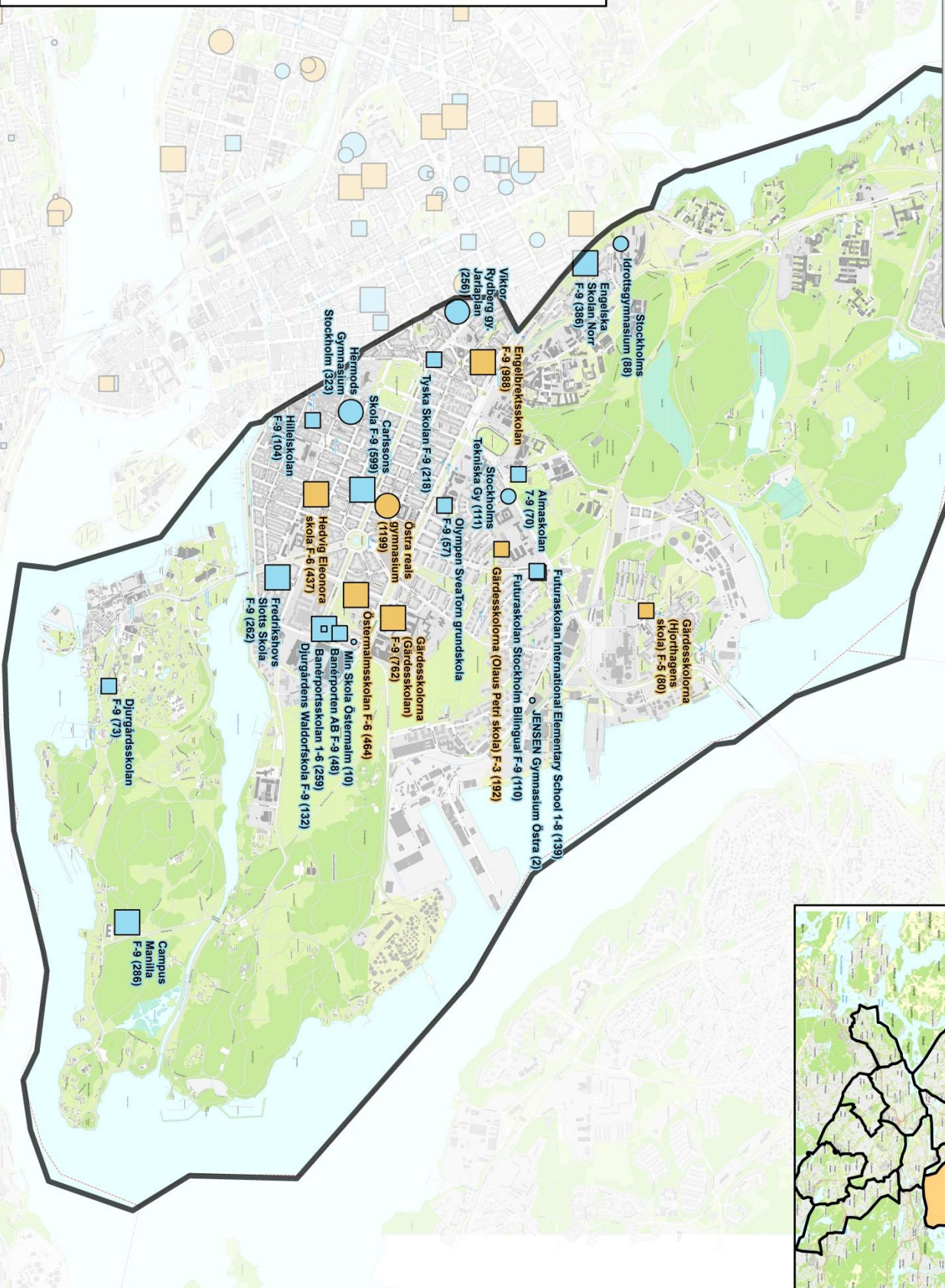
- 1 - 50
- 51 - 250
- 251 - 1500

Elever per kommunalt gym. (Antal elever 2014-09-15)

- 1 - 50
- 51 - 250
- 251 - 1500

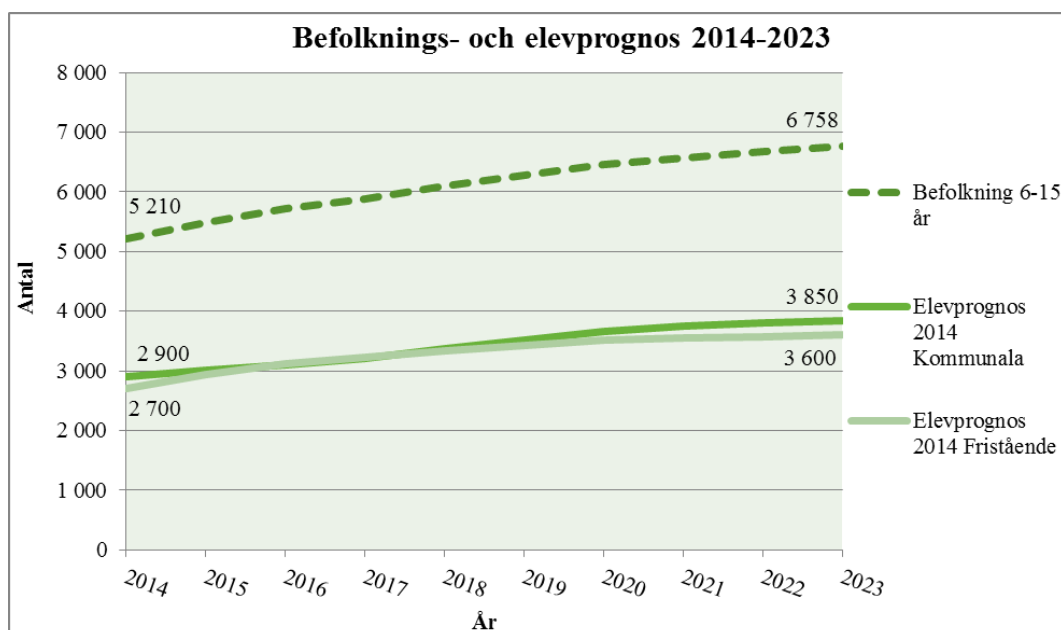
Elever per fristående gym. (Antal elever 2014-09-15)

- 1 - 50
- 51 - 250
- 251 - 1500

Östermalm

Behovsanalys

Figur 30: Befolkningsprognos och elevantalsprognoser. Prognosen för fristående skolor avser Stockholmselever i fristående skolor i Stockholm.

Östermalms befolkning i åldrarna 6-15 förväntas öka med cirka 1 500 (30 %) till år 2023 enligt befolkningsprognos 2014. Motsvarande ökning under planeringsperioden, 2016-2018, är cirka 350. Antalet inflyttningsklara bostäder (som ligger till grund för prognoserna) är cirka 200 fler än i föregående års prognoser. Totalt bedöms cirka 6 900 lägenheter färdigställas till 2023.

Befolkningsökningen sker uteslutande i den omfattande nybyggnationen kring Norra Djurgårdsstaden tillsammans med de intilliggande områdena Hjorthagen och Gärdet.

Elevprognosen för Östermalm visar på en ökning om cirka 1 900 elever (33 %) F-9 under prognosperioden. Motsvarande ökning för planeringsperioden 2016-2018 är cirka 500. Ökningen är i prognosen jämnt fördelad mellan fristående och kommunala skolor, där de fristående ökar mest i högre årskurser och de kommunala skolorna ökar mest i de lägre årskurserna.

Östermalm har en stor andel elever i fristående skola. Enbart 51 % av eleverna på Östermalm går i kommunal skola mot stadens snitt på 75 %. Denna procentandel har minskat med 5 procentenheter de senaste fyra åren. Andelen barn i fristående skola har med andra ord ökat.

Cirka 80 % av de boende på Östermalm går i skola i sitt eget stadsdelsnämndsområde. Överlägset störst utpendling sker till Norrmalm. Totalt pendlar cirka 1 000 elever till annat stadsdelsnämndsområde, varav cirka 650 till Norrmalm.

Cirka 30 % (1 700) av eleverna i skolorna på Östermalm kommer från annat stadsdelsnämndsområde. Främst sker inpendling från Norrmalm, Kungsholmen och Södermalm. I övrigt är inpendlingen jämnt fördelad på övriga stadsdelsnämndsområden.

Lokaltillgångar

Det har inte skett någon förändring rörande de kommunala skolorna utöver borttagande av paviljong på Gärdesskolan senhösten 2014.

Det finns 13 fristående grundskolor i stadsdelsnämndsområdet varav 9 har fler än hundra elever. De 13 fristående skolorna tar tillsammans emot cirka 35 % av eleverna från Östermalm, vilket motsvarar 1 705 elever.

Lokalresurserna redovisas i bilaga 1.

Förändringar i lokalbeståndet

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

Med planerade kapacitetsökningar i Norra Djurgårdsstaden bedöms Östermalm i sin helhet klara att möta efterfrågan på elevplatser i kommunala skolor fram till slutet av prognosperioden. Planeringen bygger på att de fristående skolorna tar en lägre andel än vad som är normalt i stadsdelen.

Se även förteckning över byggnadsprojekt, bilaga 2.

Norra Djurgårdsstaden

I samband med bostadsbyggnationer i Norra Djurgårdsstaden planeras en ny skola i Hjorthagen med kapacitet för upp till 900 elever från år 2019. Verksamhetsstart planeras till hösten 2019. Skolan kommer initialt även att inrymma förskola.

En tillfällig paviljonguppställning vid Hjorthagens skola kommer att komplettera kapaciteten i Hjorthagen fram tills den nya skolan står klar. Paviljongen ska inrymma tre-fem klasser.

Nästa delområde som bebyggs inom Norra Djurgårdsstaden är del av Södra Värtan/Valparaiso där inflyttning kan komma att ske i slutet av prognosperioden. En ytterligare skola planeras först senare, i området Frihamnen/Loudden, vilket innebär att viss etablering kan behöva ske i Södra Värtans närområde.

Östermalm

Köksprojekt planeras vid Hedvig Eleonora skola 2017-18 och på Östermalms-skolan 2018-19.

Östra Reals gymnasium kommer att totalevakueras på grund av ventilationsombyggnad. Arbetet med att hitta evakueringslokaler har inletts. En senareläggning från 2016 till 2017 skulle möjliggöra evakuering till Frans Schartaus gymnasium.

I samband med exploateringen av Västra Valhallavägen har SISAB begärt markanvisning för en gymnasieskola. Färdigställande planeras preliminärt till 2022.

Bilagor

Bilaga 1: Lokalresurser

Bilaga 2: Projektlista 2016-2018

Bilaga 3: Slutrapport projektet Skolbyggnation för ett växande Stockholm

Bilaga 4: Funktionsprogram för grundskola